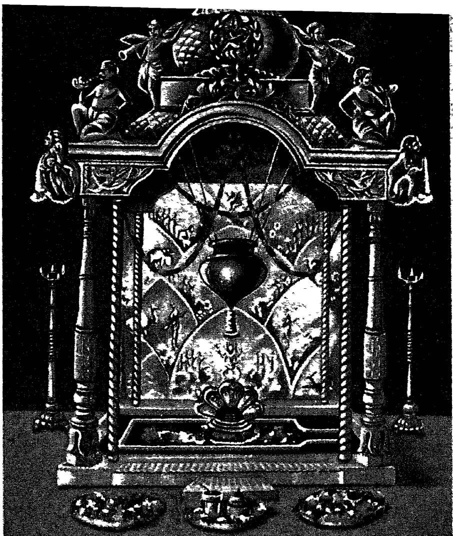

శ్రీ మల్లికార్జునస్వామి, శ్రీశైలము

భ్రమరాంబదేవి, శ్రీశైలము

చన బసవ పురాణము

రచన :

కళాప్రపూర్ణ

నిడుదవోలు వేంకటరావు

ప్రచురణ :

శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లికార్జున దేవస్థానము

శ్రీశైలం

1981

ముద్రణ 1981
1000

:
...త్త ఆర్ట్ ప్రింటర్స్
...గ్, హైదరాబాదు. 500 029

భ్రమరాంబా మల్లికార్జునస్వామివారి దేవస్థానము
ధ ర్మ క ర్త ల మ ం డ

విషయానుక్రమణిక

విజ్ఞప్తి

ంధ్రవాఙ్మయమున అందులోనూ శైవవాఙ్మయమున పేరెన్నిక గ్రంథము లెన్నియో గలవు. వానిలో శ్రీ పాల్కురికి సోమనాధునిచే డిన ద్విపదకావ్యములు 1. బసవపురాణము 2. పండితారాధ్య ముఖ్యమైనవని చెప్పవచ్చును. ఈ రెండును ఒకప్పుడు జనసామాన్య ధ్ర కర్ణాటక దేశములలో బహుళప్రచారము గలిగియుండుట పాఠకులకు, కు సంవిదితమే కాని యీ రెండు కావ్యములు యీనాడు ప్రజా ములకు అందుబాటులో లేకపోవుట శోచనీయము

ఈనాడు పద్యకావ్యముల కెక్కడు ప్రచారము గాన్పించుట లేదు. పైగా సవపురాణము, పండితారాధ్యచరిత్ర యీ శ్రీశైలమహాక్షేత్రముతో ముడి న్నవి. అందువలన వీరశైవవాఙ్మయమునకు పునాదియైన యీ బసవ మును సులభశైలిలో తెలుగు వచనమున ప్రకటించి భక్తుల కందించ వని యెంతకాలము నుండియో ప్రయత్నించు చున్నాము. తుదకు హూర్ణ శ్రీనిడుదవోలు వెంకట్రావుగారు బసవపురాణమును తెలుగువచనము మా దేవస్థానపు మాజీ ధర్మకర్తల మండలి అధ్యక్షులైన శ్రీ ఎన్. బి కె. సత్యనారాయణరావు గారి కృషివలన మాకు సర్వస్వామ్యములతో చి మాకోర్కెను ఫలింప జేసిరి.

సమసమాజ స్థాపన కేనాడో పునాదువేసిన శ్రీ బసవేశ్వరుని పురాణ శ్రీశైలదేవస్థానము వారు ప్రకటించుట ఎంతయు సముచితము. జాతి ంల, వయో, లింగభేదములు లేక శ్రీమల్లికార్జునస్వామి దర్శన స్పర్శన ు లెల్లరును అనుభవించుచున్నారు. అట్టి యీ మహాక్షేత్ర పాలకవర్గము వపురాణమును ప్రకటించి శైవభక్తులకే గాక ప్రజాసామాన్యమున యుపకార మొనర్చిరనుట అతిశయోక్తి గాదని నా నమ్మకము.

ఈ బసవపురాణమునకు అనుబంధముగా మల్లికార్జున పండితారాధ్య చరిత్ర
పర్వత ప్రకరణమును కూడ ప్రకటించుట ముదావహమైన విషయమే.
రాణముతోబాటు శ్రీశైలచరిత్రము కూడ భక్తుల కందజేయుచున్నాము
్వతప్రకరణమును సహితము మలిముద్రణలో వచనరూపమున ప్రక
లెనని ఆశించు చున్నాము. తెలుగులో శ్రీశైల వర్ణన కిది మూలగ్రంథము.

భక్తుల కిది యెంతయు నుపయోగ పడగలదని భావించుచున్నాను.

౦ భవదీయుడు

81 యన్. చిట్టిబాబు

కార్యనిర్వహణాధికారి

ఆముఖము

భారతదేశమున సనాతన మగు వర్ణ కుల మత, వర్గ విభేదములను రూపు మాపవతా విశిష్టతను ప్రతిపాదించినది బుద్ధుడు. కాని అతడు నాస్తికుడు. కావాదియై నాస్తికతను నాశనమును జేసి ఆస్తికతను చిరస్థాయిగా జేసిన రకుడు బసవేశ్వరుడు

వ మత విశిష్టత

కుల, మత జాతి, వర్గ విభేదములను కూలంకషముగా నిర్మూలము చేసి శైవము. జీవించియున్న మానవుడే దేవుడని ప్రకటించినది వీరశైవము. షులకు సమానత్వ మిచ్చినది వీరశైవము, హరిజనులను హరజనులనుగా ది వీరశైవము. భారతీయ మతచరిత్రలో విశేష ప్రఖ్యాతి గాంచినది ము.

శ్వరుడు - మహాత్మగాంధి

మహాత్మాగాంధి కన్నడదేశమున బెల్గాములో జరిగిన దేశీయ మహాజన వచ్చినపుడు కన్నడదేశ ప్రజ లాతనిని సందేశమునిమ్మనికోరిరి. గాంధీ మహాత్ముడు "నేను కార్యకర్తలైన మీకు కర్ణాటక ప్రాంతా సందేశ మీయగలను? ఇప్పటికి 800 సంవత్సరాల క్రితము మహాత్మ బసవేశ్వరుడు ఈపవిత్రభూమిలో జన్మించి అహింస, సాంఘిక సమా శ్రామిక గౌరవము (కాయకమే కైలాసము) ప్రబోధించి వెళ్లినాడు. ప్రారంభించిన కర్మయోగము— ఆయన ప్రాంతానికే జెందిన మీరు పరి మశము కంటె కావలసిన దేమున్నది." అని చెప్పినారు.

మార్గము, గాంధీమార్గము,

జాతి కుల మత విభేదములు లేని ఏకైక భారతీయ మహాజనులను ఒకే కే భాష, ఒకే ధర్మము రాజకీయముగా ప్రతిష్ఠించినది గాంధిమార్గము.

ంమీకముగ ప్రతిష్ఠించినది బసవమార్గము. భారతీయ జనతా శ్రేయము
ార్గముల లక్ష్యము. ఇది విశ్వవ్యాప్త మౌగాత!

ఈ గ్రంథరచనకు ఎంతేని ప్రోత్సాహమిచ్చిన శ్రీశైల దేవస్థాన కార్య
క సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ ఎస్. బి పి బి కె. సత్యనారాయణరావు గారికి
పూర్వక, కృతజ్ఞతా సూచక వందన సహస్రములు. ఈ గ్రంథ
న నాకు చేదోడు వాదోడుగా నున్న చిరంజీవి శివసుందరేశ్వరరావునకు
లు.

కళాప్రపూర్ణ
నిడుదవోలు వేంకటరావు

అనుబంధము

ారాధ్య చరిత్ర

ంసవేశ్వరుడును తెలుగుదేశమున జన్మించిన మల్లికార్జునపండితుడును
ుకులు. బసవపురాణము రచించిన పాల్కురికి సోమనాధుడే పండితా
్రతను ద్విపదగా రచించినాడు. అది బసవేశ్వరున కంకితము. అందు
రుని చరిత్ర గలదు. అందు కొన్ని విశేషము లింతవఱకు నాంగ్లాంధ్ర
గ్రంథములలో కానరావు. కాబట్టి వానిని వివరించుచున్నాను.

వమతవ్యాప్తి

ంసవేశ్వరుడు-1లక్ష 96 వేలమంది వీరశైవులకు విందుపెట్టెనని అల్లమ
తానొకఁడే దాని నారగించెనని ముందు తెలిసికొంటిమి. బసవేశ్వరుని
; కాలమునకు మరి 1లక్ష 84వేలమంది వీరశైవు లున్నట్లు పండితా
చరిత్రను బట్టి తెలియుచున్నది. దీనిని బట్టి బసవేశ్వరుని కాలమున
కటకమున-

3 లక్షల 80 వేలమంది వీరశైవు లున్నట్లు విశదము.

శ్వరుడు విషము త్రాగిన మహిమ

మల్లికార్జునపండితుడు బసవేశ్వరుడు విషము త్రాగిన విషయము తన
్వసారమున నిట్లు ప్రశంసించినాడు.

ఆసమేక్షణ శివభక్తుం
డసమశ్రేష్ఠుఁడని పలికి యన్యులతోడన్
పొసపోరై బందారువు
బసవన విషమెత్తి త్రావి బ్రదుకడె రుద్రా! (451)

ుధ నుమేశుఁడె దైవము
పసాదము పవిత్ర మీశభక్తులె కులజుల్
ాసపోరని బండారువు
సవన విసమెత్తి త్రావి బ్రదుకడె రుద్రా! 452

ఁసుమశరారీ! శివలిం
ʹసమేతులు దక్క పొందఁ గాదని నిర్మా
్యసుఖం బని బండారువు
ʹసవన విసమెత్తి త్రావి బ్రదుకడె రుద్రా! 452

పై విషయమేకాక, బసవేశ్వరుని సమకాలమున విలసిల్లిన వీరశైవ భక్తు
పవపురాణమున విడువబడినవి కొన్ని చెప్పబడినవి. పండితారాధ్య చరి
బసవని శివయోగమహిమ సవిస్తరముగా వర్ణితము. పండితారాధ్యునికి
రుడు లింగైక్యము నందిన సంగతి ఎనిమిదిదినముల తరువాత
. పండితుడు చాల విలపించినాడు. ఆతడు బసవేశ్వరునిచే ప్రభావితుడై
శమున ఆరాధ్యవీరశైవమును వ్యాప్తి గావించినాడు.

ఁసవపురాణముతో పండితారాధ్యచరిత్ర యందుగల బసవేశ్వరచరిత్ర
ు కలిపి ముద్రించి ప్రకటించిన, బసవేశ్వరుని చరిత్రయే గాక వీర
వ్యాపన మాచంద్రార్కముగా నాంధ్ర వాఙ్మయవీధి ప్రకాశింప గలదు.
బసవన - బసవరాజు - బసవలింగము - బసవేశ్వరుడు - అనువిశ్రుతి
బసవేశ్వరుని చరిత్ర - కన్నడాంధ్ర దేశముల శాశ్వతముగా వెలయ

అట్టి కార్యము త్వరలోనే జరుగును గాక! ని. వేం.

శివమ్ భూయాత్

బసవేశ్వరుడు

శ్రీ శివాయనమః.

సవపురాణము - ప్రథమాశ్వాసము

శ్రీలకు నిలయమైన కైలాసమున శివుడును పార్వతియు సుఖసత్కథా ‌గోష్ఠి నుండగా నారదుడు వచ్చి హరునితో నిట్లు విన్నవించెను—"దేవా! కో శివభక్తి ఏమాత్రమును లేకయున్నది. అందలి ప్రజలు కొంద మగ్నులై శివదైవమును మఱచినారు. మఱి కొందఱు భక్తియుక్తు ఇతరుల బోధనల వలన అన్యదైవముల నర్చించుచున్నారు. అన్యదేవతా న్న శివభక్తి మిన్నయని నిరూపించుచు లింగజంగమప్రసాదస్థల లై జగజ్జనులు వెలయునట్లు చేసి నీవే భూవలయమున నవతరించి శాశ్వతముగ నిలుచునట్లు చేయ ననుగ్రహింపుము."

నారదు డిట్లు చెల్పగా మారారి యిట్లు చెప్పెను—"నందీశ్వరునకు నాకు లేదు. గావున నేను నందీశ్వరుడనై శైవభక్తిని పరివ్యాప్తము చేయుదు" ప్రను. అంత నుమయు "నందీశ్వరునికి మీకును భేదము లేదనిరి. ఆ పని వృత్తాంతము నెఱుగజేయుడు" అని వేడెను. శివుడును నిట్లు 'డంగెను.

ని తపస్సు

శ్రీగిరి నైరుతి దిక్కున శిలాదుడను నాతడు కందమూలములు, గాలి, ప్రదకిరణములు నాహారముగా మూడుకోట్ల సంవత్సరములు గాఢమైన వరించెను. శివుడు ప్రత్యక్షమై వరము కోరుకొమ్మనెను. అంతట "నీయట్టి వానిని సుతునిగా దయచేయు" మనెను. వెంటనే పరమేశ్వ నాకు వాహనమై ననవరతము నావద్ద నుండు వృషభమే నందీశ్వరుడను జన్మించును" అని వరమిచ్చెను. "భక్తి యందణుమాత్రమైన

వ గలిగిన సుతున్నైనను తల ద్రుంచివైతు"నని శివునికి తన నిర్ణయమును
ం.

శ్వరుడు-ప్రమథగణపదవి

నందీశ్వరుడు పుట్టినతోడనే శివుడు వరమడుగుమని చెప్పెను. 'నా కే
ము నక్కరలేదు. నీ సదమల భక్తిని ప్రసాదింపు'మని వేడెను. శివుడు
్వరుని వాహనముగా చేసుకొనెను. ప్రమథేంద్రపదవికి నందిని పట్టము
నందీశ్వరుని పుణ్యతపముచేత శ్రీగిరి నైరుత్యభాగంబు నందిమండల
ంరు కాంచెను.

భూలోకమున భక్తహితార్థంబు పరమార్థంబుగా శివభక్తిని పెంపొం
కు శివుడు నందీశ్వరుని జూచి "నీవు నరలోకమున బసవేశ్వరుడవై పుట్టి
్వమును ప్రబోధింపజేయు"మని పంపెను.

శ్వరుని జననము

శ్రీశైల పశ్చిమదిశను కన్నడదేశమున హింగుళేశ్వరభాగవాటి అను
రము గలదు. అందు మండెగ మాదిరాజను బ్రాహ్మణోత్తముడు గలడు.
పరమసాధ్వి మాదాంబ. ఆమె నిత్య శివాచారసంపన్నయై శివుని గొల్చు
. సతీపతు లిరువురు సంతత సౌఖ్యముల దేలియాడుచున్నను వారలకు
లేకుండుటచే చింతాక్రాంతులైరి. సంతానలబ్ధికై మాదాంబ ఎన్నియో
ు నోచెను. కాని ఫలితమగపడలేదు. తుదకామె కార్యార్థసిద్ధికి కారణ
ందీశ్వరుని నోము నోచెను.

్వర వ్రతము

మాదాంబయు మానితంబైన శ్రద్ధతో నచ్చటనున్న శివాలయమున కరిగి
నందిని సోమవారముతో మొదలుపెట్టి తొమ్మిది దినములు పూజించెను.
ు నందికి స్నానము చేయించి, చందనకుసుమము లర్పించి మెత్తని
మెయినిండ గప్పి, ఉత్తమాభరణములు, అంచెలు, గంటలు తూర్చెను.
ు పసిడి తొడుగులు తొడగి ఫాలతలమున పట్టముగట్టి అక్షతధూప

నొనరించి పులగము, పంచభక్ష్యములు నివేదనము గావించి" నీవంటి నొసగు"మని ప్రార్థించి నిజవాసమునకు పోయెను. మాదాంబా మాది సవురు యనురాగముతో మసలిరి.

మాదాంబకు నెల మసలెను. తొమ్మిది నెలలు నిండెను. కాని పురుడు రెండవ తొమ్మిది నెలలు గడచెను కాని పుత్రజననము కలుగలేదు. తొమ్మిది నెలలు గడచెను. అట్లే యుండెను. ఇట్లు మూడేండ్లు గర్భ వహించి ఖిన్నురాలై మాదాంబ నందీశ్వరునికి నతి దీనముగా తన స్థితిని చెను.

అంతట శివుడు జంగమ లింగమూర్తియై మాదాంబకడకు వచ్చి "నీవు ఏము. నీ కడుపులో నున్నవాడు లోకపావనమూర్తి. శిలాదుని కొమారు నందీశ్వరుడు. అతడు వృషభావతారము. శివుని యాజ్ఞచొప్పున మున నీకు సుతుడుగా నవతరించును. వానికి 'బసవన' అని పేరు ," అని చెప్పి యదృశ్యుడయ్యెను.

అంత నొక అర్ధోదయమున పుత్రుడు జన్మించెను. అతడే బసవేశ్వరుడు. కూడలి సంగమేశ్వరుడు జంగమవేషమున వచ్చి "నేను కూడలి సంగ డను. నీకు పుట్టిన సుతుడు లోకహితార్థమై జన్మించెను. ఇకమీదట నేనే గురువును. కావున నిరంతరము నిత్య లింగార్చనాపరత్వమున యుండి నీతని పెంచుము" అని అదృశ్యు డయ్యెను.

శ్వరుని బాల్యచేష్టలు

ప్రజలు శివుని మఱచి చీకటిలో నున్నారని యపహసించినట్లు బసవన ఏండును. శివప్రసాదము స్వీకరించినట్లు తల్లిపాలు గుడుచును. తను పనికి తడవయ్యెనని నులుకుచుండుచు. శివుని గూర్చి పాడుచు ఆనంద ములు రాల్చును. మఱుగుపడ్డ శివభక్తి మఱల తలయెత్తినట్లు తాను తల ఏండును. తాను ద్వితీయ శంభుడను భావనతో నేలమీద దోగియాడును. హేశ్వరాచారము ప్రోవై నిల్చిన పోల్కి నిల్చును. ఆటపాటలను నన్ని శివార్చనను చేయును. సర్వజ్ఞుడైన వృషభమూర్తిగాన సకలవిద్యలు సహజముగా నలవడినవి.

శ్వరుని ఉపనయనము – తండ్రితో వాదము

బసవనకు ఎనిమిదవ యేడు రాగానే తండ్రి యాతనికి ఉపనయనము మకట్టెను. అంత బసవన్న తండ్రితో నిట్లనెను: "ఈశ్వరుని గొలిచియు పడవై యిట్టిపనికి పూనితివి. పరమాత్ముడగు శివుని గురునిగా బడసిన మానవుడైన గురువెట్లు గురువగును? గురుకృపచే జన్మించినవానికి ధము దుష్కర్మము. కర్మపాశములు తెగవ్రేయుటకు జనించిన నేను లకు చేయు త్రాళ్ళను కట్టుకొనను. వడుగు కర్మబంధము-దానికి ు గాయత్రి. ప్రతిదినము కర్మము చేయుట ముక్తిదాయకము కాదు. నము గురూపదేశము. నరగురు సంబంధమైనది. శివుడు నొక్కడే అతనికి మించిన గురువు లేడు. అతడే గురువు, దైవము. ము నాతనినే స్మరించి ధ్యానము చేయవలెను. అన్యదేవతా స్మరణమున యెనిమిది కోట్ల నరకములు గలుగునని వేదము తెల్పుచున్నది. ుగా లింగస్వరూపుడగు శివుని గూర్చిన భక్తి కులసతి వంటిది. కర్మమార్గ ప్రసక్తి వెలయాలు వంటిది. ఇలవేల్పువైన ఈశ్వరుడుండ పుల గొల్చుట పాడి గాదు. బ్రాహ్మణభక్తి కేవలము కర్మమార్గము. హేశ్వరాచారమగు శివభక్తియే సకలార్థ మానవాభ్యుదయ సాధనము. ుడే తండ్రి, పార్వతియే తల్లి. ఆ దివ్యాదిమ దంపతుల సుతుడనైన నవులు తలిదండ్రులు కారు. ఉపనయనము నంగీకరింపను" అని ు. తండ్రి యెంత చెప్పినను కుమారుడు వినడయ్యెను. తండ్రి అడుగుట మానివేసెను. తుదకు బసవన తలిదండ్రులను విడిచి ఇంటికి తన సహోదరి నాగమాంబతో చేరుకొనెను. బసవన వడుగు నమామ బలదేవదండ నాయకుడు వచ్చెను గాని వడుగు కాకపోవుటచే తలిపోయెను. ఆతనికి గంగాంబ యను కూతురు గలదు. ఆమెను ునకి గాక భవున కీయ"నని బాస చేసెను. మేనల్లుడు బసవన ని భక్తుడగుట చూచి తన కూతును బలదేవుడు బసవన కిచ్చి వైభవో 'వేదోక్తశివధర్మపద్ధతి'లో వివాహము జరిపించెను.

పెండ్లికి నేతంతును లేదు. మంగళవాద్యములు లేవు-వేదమంత్రములు
ప్రులు లేరు– అగ్నిహోత్రము–మంగళసూత్రధారణ లేదు. వధూవరులు
నటయే లగ్నము; పెండ్లియగుటయే ముహూర్తము. భక్తుల దీవనయే

ట్టి పెండ్లి యెచ్చటను చూడలేదని జను లాశ్చర్యపడిరి.

శ్వరుడు కప్పడి సంగమేశ్వరమున కేగుట

"కప్పడి సంగమేశ్వరమున మా గురు దేవుడున్నాడు. అతనిని సేవింప
ప" అని బసవేశ్వరుడు తన భార్యతోడను సోదరి తోడను బలదేవు
నచ్చటికి వెడలెను.

సంగమేశ్వరమున దేవుడు కూడలి సంగమేశ్వరుడని యారాధితుడగు
౦. ఆ క్షేత్రమున నరశివభక్తులు చిరజీవులు. స్త్రీలు పరమ పతివ్రతలు.
న్నియు శివతత్త్వ భక్తి ప్రతిపాదకములు. అచట సర్వము శివ
౦. అచ్చట యాలయమున బసవేశ్వరుడు చిరకాలము శివు నర్చించెను.

కూడలి సంగమేశ్వరుడు ప్రత్యక్షమై లోకములో శివ భక్తిని ప్రబో
ప్తిచేయుమని బసవన కిట్లుపదేశించెను:

1. భక్తి పథమునందు దక్క వేఱు మార్గమున నడువకుము.
2. శివుని భక్తుల దుశ్చరితములనైనను దోషములుగా భావింపకుము.
3. శత్రువులైనను లింగ సహితులైన మిత్రులుగా జూడుము.
4. పట్టినవ్రతము ప్రాణాంతకమైనను విడువకుము.
5. శివభక్తులు తిట్టిన, కొట్టిన, కాలిచే మెట్టిన శరణు అని వేడుము.
6. పరస్త్రీలను నెన్నడు కన్నెత్తి చూడకుండుము.
7. శివప్రసాదము దక్క తక్కినది హేయమని నెంచుము.
8. శివభక్తిని చెడనాడు ఖలులను సంహరింపుము.
9. వేదశాస్త్రోదితమైన శివభక్తిని శాశ్వతముగ జగమున ప్రతిష్ఠించుము.
0. సత్యమునే ఎల్లప్పుడు పలుకుచుండుము.

. ఎవ్వరికి హింస చేయకుము.

|. సకల మానవులను సౌభ్రాతృత్వముతో శివ స్వరూపులుగా భావింపుము.

ంసవేశ్వరుడు పై యుపదేశములను ప్రత్యక్షరము పాటించి వీరశైవ సనిష్ఠితుడయ్యెను.

ద్వితీయాశ్వాసము

ఆ కాలమున కల్యాణ కటకమును బిజ్జలుడను రాజు పాలించు చుండెను. త్రియైన బలదేవదండనాయకుడు బసవేశ్వరునికి తనయ నిచ్చుటయు, ప్రమథలోకమున కేగుటయు బిజ్జలుడు విని తన యాప్తులను కూడలి మునకు బంపి బసవేశ్వరుని కల్యాణ కటకము పిలిపించెను.

్వరుడు— భాండాగారాధ్యక్ష పదవి

ిజ్జలుడు బసవేశ్వరునికి మంత్రి, ధనభాండాగారాధికార పదవుల నిచ్చి, ామంతయు బసవేశ్వరునిపై నిలిపి తాను సుఖముగా ప్రశాంతముగా చేయుచుండెను. బసవేశ్వరుడు శివానుగ్రహమున శివభక్తిని వర్ధిల్ల ు అవకాశము గలిగినదని అత్యంత శ్రద్ధానియమములతో నీ క్రింది ప్రతి పకటించెను.

. శివరాత్రి నిత్యంబుచేయుట.

. శివభక్తు లెల్లరు శివుడని భావించుట.

. భక్తుల దోషములను విస్మరించుట.

. భక్తుల కులమెత్తకుండుట.

. భక్తులేది కోరిన దానిని యిచ్చుట.

. ఇతరుల నెన్నడు వంచింపకుండుట,

. పరసతిపై దృష్టిబరపకుండుట.

. పరమతవాదులను జయించుట.

. లింగాంగులను దక్క తక్కిన వారిని పీడింపకుండుట.

. కామక్రోధాదులను నాటించిని జయించుట.

. ఇంద్రియ నిగ్రహము కలిగి యుండుట.

?. వేదోక్తమైన శివభక్తిని వెలయించుట.

సవేశ్వరుడు ధీరంపు గట్టు. గంభీరంబు రట్టు. సత్యంబు కలను, ప్రసా ీలను, దాంతత కలిమి. నిత్యత్వంబు బలిమి. శాంతత నెలవు. ఈశ్వరు వు. వేదాంతముల పాటి- విద్యల మేటి-వినయంబు తేట-వివేకంబు కోట. యిల్లు. నుదాత్తత పెల్లు-తత్త్వమ్ము తీగ - మహత్వంబు చేగ- బు వెన్ను ఆస్థానంబు చెన్నునై యలరారెను.

శ్వరుని చూచుటకు శివభక్తులు వచ్చుట- శివాచార నిరతి

బసవేశ్వరుని జూచుటకు శివభక్తులు విశేషముగా వచ్చుచుం డెడివారు. ను లింగము ధరించువారు. విభూతి రుద్రాక్షలను విధిగా దేహమున వెల కిసెడివారు. వారేకాక శాస్త్రవేదులు సంగీత విద్వాంసులునగు శివభక్తులు రారు. వారు రాగానే,వారియశుగులకు మ్రొక్కి పాదములను గడిగి పాదో ప్రాశించి, శివానందలీలావారిధ తేలియాడుచుండువాడు. భక్తులయిండ్లకు కావలసిన పదార్థములను పంపుచుండెడివాడు. వస్త్రభూషణాదులచే సత్కరించువాడు. శీలవంతులకు మిండ జంగమములకు కోరినవెల్లను సమ వాడు- ఇట్లు నిత్యనిరతిశయ శివాచార పరత్వమున నెగడుచు భాసిల్లు

శ్వరుని మేనల్లుడు చెన్నబసవన మహిమ

సహోదరి నాగమాంబ కుమారుడు చెన్నబసవన్న మేనమామ ్వరుని తన గురువుగా భావించి ఆతని గొల్చెడివాడు. ఇతడు సంసార

, వినులాత్మయోగి. శ్రీగురవేనమో యని బసవని గురువును స్తుతించి
ఎసవేశ్వరునికి శివభక్తి వ్యాపనకు తోడ్పడినాడు.

ప్రభుని రాక

అతిలోక శివయోగ నిష్ఠాగరిష్ఠుడు, అత్యంత శివతత్త్వ పారగుడు,
ాన వైరాగ్యవర్తనుడు, అసమశివానంద పరవశభూతుడనైన అల్లమ
బసవేశ్వరుని చూచుటకు వచ్చెను. బసవేశ్వరు డాతని స్వర్ణ సింహాసన
కూర్చుండబెట్టి శరణు చేసి, పాదములు గడిగి, పాదోదకము ప్రాశించి
ప్రసాదము నర్పించెను.

ప్రభునికి బసవడు విందు చేయుట

బసవేశ్వరుడు ఒక లక్ష తొంబదియాఱు వేలమందికి సరిపోయెడు ప్రసా
నాతనికి విందు చేసినాడు. ఆ ప్రసాదము నంతయు నొక్కమెతుకైన
ండ అల్లమప్రభువు ఆరగించినాడు. బసవేశ్వరుడు అల్లమప్రభుని భక్తికి
పడినాడు. ప్రభువు బసవనికి అక్షయలింగ సంపదలిచ్చి, తత్వవిద్యను
ిచినాడు.

తి-ప్రమథులకు విందు

కైలాసమున పార్వతి ప్రమథులకు విందు చేసినది. కోటానుకోట్లు
ం. శివప్రసాదమును వారికందఱకు వడ్డింపబోగా ఒక ప్రమథుడే ఆ
హారము నంతయు తినివేసినాడు. పార్వతియు నందఱు ప్రమథు లార
ందు పెట్టలేదు. ఇది ప్రమథగణ శివభక్తి మహత్త్వము. అల్లమప్రభువు
ి బసవేశ్వరు డాతని ప్రతిభక్తితో ప్రస్తుతించెను. అల్లమప్రభువు బస
కి శివభక్తి ప్రబోధము నిరంతరాయముగా సాగి నిఖిల జగత్తులో
గునట్లు వరము నిచ్చెను.

్వరుని మహిమలు

. వంగకాయలు ప్రాణలింగములగుట :—

బసవేశ్వరుని ఇంటివద్ద చాల ధనమున్నదని తెలిసికొని కొందఱు
ం దానిని దోచుకొన దలచిరి. లింగములేకయే ఆతని నింట ప్రవేశింప
గావున వంగకాయలను లింగములుగా, కట్టుకొం డుల గట్టి ప్రవేశించిరి.
్వరుడు వారిని యీశ్వరార్చనలు సేయుడని యనగా వారు ధరించిన
యలు ప్రాణ లింగములైనవి. వారును బసవేశ్వరుని మహిమ పొగడుచు
యిరి.

2. జొన్నలు ముత్యములుగ మార్చుట :—

ఒక జంగమము వచ్చి ముగ్గులు పెట్టుటకై ముత్యములపొడి మూడుపుట్లు
ంనని కోరెను. బసవేశ్వరుడు అచట నున్న జొన్నల రాశిని తన
స్పృశింపగానే అవి ముత్యము లయ్యెను. బిజ్జలుడు విభ్రాంతు డయ్యెను.

3. సంగమేశ్వరుడు బసవని మూడవకన్నడుగుట :—

జొన్నలు ముత్యములుగా మార్చిన తరువాత, బసవేశ్వరుని దాననిరతిని
దలచి కప్పడి సంగమేశ్వరుడు జంగమరూపంబున వచ్చి 'నాకు మూడవ
వలెను' అని వేడెను. అంత బసవేశ్వరుడు శివుని మాయ తెలిసినవాడై
ం తెప్పించి అతనికి చూపగా నందు తన ఫాలాక్షము గాంచి సంగమేశ్వ
ఁనొంది నిరాకారుడయ్యెను.

4. గొల్లెత చల్ల కడవతో పడిపోకుండచేయుట :—

ఒకనాడు బిజ్జలుడు రాజకార్యములపై సమావేశము చేయగా బసవేశ్వ
సభలో పెద్ద ధ్వనితో "ఇదిగో వచ్చుచున్నాను, నీకు చేయూత నిచ్చు
" అని యుచ్చైస్స్వరమున బలికెను. బిజ్జలుడది చూచి "బసవన
ఇది రాజసభ, ఇట్లు మతిలేక మాటలాడుట ఏల" నని యడిగెను. బస
ట్లు చెప్పెను. "రాజా, వినుము ఇచ్చటికి కొంతదూరమున నొక
ాలుజారి చల్లకడవతో పడబోవుచు 'బసవేశ్వరా! చేయూత' యిమ్మ;అని
నేనది విని నా చేయూతనిచ్చి ఆమె చల్ల కడవతో పడిపోకుండునట్లు
నీవు యీ క్షణముననే నీ మనుష్యులను పంపుము. నిజము తెలియ
నెను. బిజ్జలుడు తన సేవకులను నచటికి పంపి గొల్లెతను తెప్పించెను.
ఁగిన చేతిరొంపి, జారిన కాలిరొంపి చూపెను.

అభినవ శ్రీగిరియని పేరెన్నిక గన్న సొన్నలికపురమున సిద్ధరాముడను
కలడు. శ్రీగిరిలోని మల్లికార్జున లింగమును గొనితెచ్చి ప్రతిష్ఠించుటయే
తొంబదివేలు శివలింగములను స్థాపించెను. సహజమకుటము, నొసలి
లిగి మహిత యోగానంద మహనీయలీల నుండుచు ప్రమధ లోకమున
వచ్చుచుండువాడు. ఒకనాడు శివభక్తసమూహము ప్రమధ లోకమున
న్నాడొ లేడొ తెల్పుమని యడుగుగా సిద్ధరాముడు ప్రమధలోకమున కేగి
శివుని గాంచి బసవేశ్వరుని చూపవేడగా శివుడు తన హృదయమును
రస్థల లింగసమేతుడును, తదేక ధ్యాన నిష్ఠాపరుడై హరుమీది దృష్టి
సి వాడుగా బసవన సిద్ధరామున కగపడెను. ఆలోక మీలోక మననేల
కములందును బసవడు కలడని శివుడు సిద్ధిరామునకు తెలియబర్చెను.
మునకు సిద్ధరామయ్య యేతెంచి బసవయ్య మహిమను శివభక్త లోకము
పెను.

సవని శక్తికి బిజ్జలు డతుల సంతోష చిత్తుడయ్యెను.

నమునుగూర్చి బిజ్జలుడు బసవని దట్టించి యడుగుట

క మిండజంగమునకు బసవన రాజబొక్కసమున నున్న ధనమంతయు
ను. అది విని మంత్రివర్గమువారు బిజ్జలునకు చెప్పిరి. బిజ్జలుడు బస
ంచి "మా ధనము తెమ్ము, నీ ప్రధానితనము చాలు" అని దట్టించి
. అంత బసవన "భక్తుల ధనము భక్తులకే ఇచ్చితిని. మీ ధనంబునకు
నని మారుపల్కి వెంటనే పెట్టెలను తెప్పించి చూడగా అందు ధనము
యట్టులనె యుండెను.

శివభక్తుల మహిమలు

మల్లయ్య

ల్లేశు మల్లయ్య యను శివభక్తుడు లింగము పూజించుటకు లేకపోవుటచే
చము గుడిగా చేసి దానినే లింగముగా కొండ గోగుల పూజించెను.
వారది చూచి, ఇక్కడి శివాలయము లింగము లేదే, నీవెట్లు పూజించి
అడిగిరి. బల్లేశు మల్లయ్యయు వెంటనే స్వర్ణశిఖరము గల శివాలయ
ప్మించి అందు లింగమును వారలకు చూపెను. వారలాశ్చర్యపడిరి.

ోటయ్య

ాటకోటయ్య ఏట పెంట్రిక లింగముగా పూజించుచుండెను. దానికి నభి చేయుచుండగా తండ్రి యదిచూచి ఆతని నపహసించి దానిని కాలదన్నెను. య్య తండ్రి తల నఱకెను. ఏటపెంట్రిక లింగమయ్యెను. శివుడును కైలా ాట కోటయ్య తండ్రిని తలుపులు తెఱచి చేకొనెను. ఆతడు ప్రమథగణ నుండెను.

తృతీయాశ్వాసము

ాజకోశమున ధనమునంతయును భక్తులకు బసవేశ్వరుడిచ్చెనని ఇతర ్యగులు చెప్పగా బిజ్జలుడు'మా ధనము మా కిమ్ము పరధనము నాసించుట ఇంక నీ ప్రధానమంత్రి పదవి-భాండాగారాధిపతి పదవి విడిచిపెట్టుము' ాపించెను.

ంసవేశ్వరుడు 'మీధనము మీ కిచ్చితిని. నాకేమియు నక్కరలేదు. దానిని ంపను- నాకనావశ్యకము- అనవసరము- క్షీరాబ్ధిలో క్రీడించు హంస మైన పడియల నీరు త్రాగునా ? చంద్రుని .వెన్నెల కిరణములలోని ు త్రాగు చకోరము చీకటి త్రాగుటకు కోరునా? మామిడి పండ్లను తిను ారుహ ఫలము తినునా? తామరలో విహరించు తుమ్మెద బిబ్బిలి పూవులను మీధనమునకు నేను చేయిచాపను-మీధనము మీకిచ్చితి'ననియె. బిజ్జలుని ాతనికి చూపి, ఇందులో రవంత తక్కువైనను లేదు. ఏమియు తఱుగ ట్లు తఱిగిన నేను శివభక్తుడను గాను. పూర్వపు లెక్కలు చూచుకొనుము. తాళములని బిజ్జలుని చేతికిచ్చెను. ధనమంతయు నట్లేయుండెను. మాఱుమాటాడలేక చేయునదిలేక యూరకుండెను.

ు గుఱ్ఱములగుట

ివభక్తుల మహిమ అద్భుతము. పూర్వము మధురలో పాండ్యునిపై ు దండెత్తగా చొక్కనైనారు తనవద్ద గుఱ్ఱములులేకపోవుట చూచి నన్నింటిని అశ్వములుగా మార్చివేసెను.

ఃదివిని బిజ్జలుడు. "ఇకముందు బసవనిపై నే కొండెములను చెప్పాదు. ప్పినవారి నాలుకలు కోయించి నోళ్లలో ఇసుక పోయింతును" అని సెను. బసవేశ్వరుడు పూర్వరీతి శివభక్తులకు కావలసిన ధనము వస్తువు ్రణ చేయుచుండెను.

ార్య చీరెను భక్తుని కిచ్చుట

విటుడు వేశ్య ఇంటియందుండి "బసవేశ్వరుని యొద్దకేగి నిత్యము పతిని దెమ్ము" అని తన సేవకుని పంపెను. అతడును వచ్చి రుని భార్యకట్టిన చీరె చాలా మనోహరముగా నుండుటచే ఆ సంగతి కెఱిగించెను. అతడును వచ్చి ఆ చీరెను తన కిమ్మని కోరెను. రుడు వెంటనే దానిని విప్పి ఇచ్చివేయుమని భార్య కాజ్ఞా ఆమె యట్లే చేసెను తన చీర విప్పగానే మఱియొక ం మొలనుండెను. అది విప్పగా దానిని విటుడు తీసికొనెను. ఆమె చీరె ్రెల్ల కొత్తచీరె వచ్చుచుండెను. అవి ఒక మోపెడయ్యెను. వానిని విటుడు మోయగలిగిన చీరెలను తీసుకొనిపోయి తన వేశ్య కిచ్చెను. ు దేవరదాసయ్య యను భక్తుడు పండ్రెండేండ్లు నేసిన చీరెను ఉ కోరగా నిచ్చెను. శివభక్తుల మహిమల కడ్డులేదు. మొన్నయ భక్తుడొకడు కోరినధనము కంటె ఇమ్మడిగానిచ్చెను. తన కూతురునకు సవరము కావలసి నడిగినమానకంజారుడు తన భార్య జడను గోసి . అట్లనే బసవేశ్వరునిమహిమ వలన భార్యకట్టిన చీరెవిప్పినను ుచ్చుచుండెను. శివభక్తులమహిమ యిట్టిది కావున బసవేశ్వరుని భార్య ్రము విప్పినను క్రొత్తది అప్పుడే మొలను నుండుట ఆశ్చర్యము

ంగయ్య కథ

ుసవేశ్వరుని సమకాలికుడగు సీతడు శివభక్తిపరుడై యుండెను– ఒక ను వేశ్య యింటికి వెడలెదనని యాతనితో చెప్పెను. ఆతడును వెళ్లమని అతడు వేశ్యయింటికి పోవగా నామె సాక్షాత్తురుద్రగణికవలె నొప్పు

ఆమెయు ముగ్ధ సంగయకు పాదము, గడిగి భక్తితోనర్చనలు
ప. అతని చక్కగా శృంగారింప జేసెను. అతనికి తెల్లరుద్రాక్షల
ఆతడాశ్చర్యపడి, ఇదియేమి, తెల్లరుద్రాక్షలు జగత్తులో లేవే, ఇవి
ని యడిగెను. ఆమెయు "నేను పార్వతీదేవి చెలులలో నొకర్తెను,కావున
లభించినవి మమ్ములను రుద్రగణికలందురు" అనిచెప్పి ఆతని
ంబుధి నోలలాడ జేసెను.

శుపతి కథ

రుద్రపశుపతి యను శివ భక్తుడు బసవేశ్వరునకు పూర్వుడు- అతడు
ఱములో శివుడు విషము మ్రింగెను కావున నేమైనాడోయని దుఃఖించు
. నీవు త్రాగిన విషముకు పైకియుమియక పోయినచో తాను ప్రాణములు
కు సిద్ధమయ్యెను. శివుడును నతని ననుగ్రహింప దలచి కైలాసమునకు
పోయి "నేను విషము గ్రక్కిన లోకములు దగ్ధమగును. కాన కంఠమున
ని. నీవేమియు ఆలజడి బొందకుము" అని ఆతని తన వద్దనే ప్రమథ
తో సరిగా నిలుపుకొనెను. ఆతడు కైలాసమునందే శివునితో
.

నైనారు కథ

నక్కనైనారను భక్తుడు శివపూజ చేయుచుండగా నొక సాలెపురుగు
పై బ్రాకినది. వెంటనే ఆతని భార్య తన నోటితో దానిని 'ధూ' అని
దానితో నోటి తుంపురులు లింగముపై బడెను. అప్పుడు నక్కనైనారు
పరాధము మన్నింపుమని వేడెను. సాలె పురుగు ప్రాకిన చోట తప్ప
చోట్ల లింగమంతటను పొక్కులు గన్పట్టెను. ఈ పొక్కులు మాన్ప
ప్రని వేడుకొనుచుండెను. ఇంతలో నాతని భార్యవచ్చి చూడగా తన భర్త
రతయు పొక్కులతో నిండియుండినట్టు కనబడినది. తక్షణమే యామె
ా భర్తమీద పొక్కులు మాన్పుము లేని యెడల నేను నా తల తెగవేసి
సి సిద్ధపడెను. శివుడును ప్రత్యక్షమై ఆ పొక్కులు మాన్పి ఆ దంపతు
నందము కలుగజేసెను.

హాదేవి కథ

ౕజ్జమహాదేవి శివభక్తురాలు. ఆమె శివునకు తల్లి లేదని విచారించు
"తల్లి లేకుండ శివుడెట్లు జన్మించినాడు? తల్లియున్న తనయుని తపస్సు
ఃవునా? తల్లియున్న తలజడలను గట్టనిచ్చునా? తల్లియున్న విషముదిన్న
ండునా? తల్లి లేకపోవుట వలననే ఇన్ని పాటులు శివునకు గల్గినవని,
ౖనై శివుని పెంచెదను" అని తనయునిగా భావించి పెంచుచుండెను.
నీళ్లు పోయును, నిద్రబోజేయును, తన చన్ను గుడువ జేయును, తన
కత్తుకొనును. ఇతరుల కన్నుబడిన కొడుకునకు హాని కలుగునని
వి రక్షణకై కన్నులకు కాటుక పూయును. ఆ శిశువు ఏడ్చిన జన్నిచ్చి
చును. ఇట్లు సకల విధముల నహోరాత్రములు శివుడగు తనయు యందే
ణములు నిలిపి సంరక్షణ చేయుచుండెను. శివుడును నామె ననుగ్రహింప
ఒకమారు చన్నుగుడుచుటకు నీయగా తనయుడు కుడువలేదు.
అంగిటి ముల్లను శిశువ్యాధి వచ్చెను. ఇక నేనేమి చేయుదును? చను
డుచుట లేదు' అని కడుపుతీపి చేత తాను ప్రాణములు విడుచుటకు సిద్ధ
తల తెగవ్రేయ సమకట్టెను. శివుడును ప్రత్యక్షమై ఆమెకు నిత్యత్వ

.

రాచి కథ

ివదేవుడను భక్తుడు ప్రతినిత్యము శివునకు కుంచెడు పాలను నివేదించు
. ఆతడు గుడిలో లింగమున కర్పించుచుండెను. ఒకతూరి ఆతడు
వ్యవహారమునకై పొరుగూరికి వెళ్లవలసి వచ్చెను. అప్పుడు తన కడ
ూతురు జూచి ప్రతినిత్యము గుడికేగి శివునకు పాలు పోయుమని

.

డగూచియు నట్లే కుంచెడు పాలు కాచి ఒక పాత్రలో నించి మూతపెట్టి
గా గుడికేగి ఆ పాలపాత్ర శివలింగము నెదుట నుంచెను. కొంతసేపు
శివుడా పాలను గ్రోలునని ఆమె భావన. కాని శివుడు త్రాగలేదు.
లట్లే యుండెను. ఆమెయు "పాలలో పంచదార తక్కువయైనదా తెచ్చె
ాగుము. మా యింట బాయసమున్నది. దానిని తెచ్చెదను. త్రాగుము.

వంద్రులు బొమ్మలు మొదలైన వానిని దెత్తురు. వాని నీకిచ్చెదను. మన
ము వీరభద్రుని జాతరకు బోవుదము. త్రాగుము. అటుకులు పండ్లు నీ
కను త్రాగుము" అని పరి పరి విధముల గొడగూచి శివుని వేడుకొనెను.
్ట్లే యుండెను. ఆమెయు, నీవు పాలుత్రాగవు వానిని ముట్టవు, నేనేమి
ను? అని తల లింగముపై తాటించి కొట్టుకొనెను. శివుడును లింగము
కివచ్చి ఒక్క చుక్కయైన మిగులకుండ త్రాగెను. ఇట్లే కొన్ని దిన
రిగెను. ఒకనాడు ఆమె గుడినుండి పాత్రలో పాలు లేకుండ వచ్చుట
అప్పుడే ఊరినుండి వచ్చిన తండ్రి, ఆమెను చూచి నీవు పాలన్నియు
ేయుచున్నావా లేక పాఅబోయుచున్నావా పాలేవి యని యడిగెను.
నమాయికముగా శివుడు త్రాగివేయు చున్నాడని తెలిపెను. శివదేవుడు
తనయతో గుడికి పాలపాత్రతో వెడలెను. లింగము ముందఱ పెట్ట
తాగలేదు వెంటనే తండ్రి యామెను కొట్టి బాధపెట్ట సాగెను. గొడగూచి
ను కౌగలించుకొనెను. శివుడును నామెను లింగ గర్భములోనికి తీసికొని
ండగా తండ్రి జుట్టుపట్టుకొని లాగెను. తల వెంట్రుకలు మాత్రమాతనికి
. నేటికిని ఆ శివునకు శిరోజములు వచ్చుచుండును. అవి మూడు నెలల
క త్తిరింపగా తిరిగి మొలుచుచుండును. ఇది బాల భక్తుల
.

కళియూరు కథ

కాంచీపురమున దీపదకళియారను శివభక్తుడు ఒకపరి నడివికి
క్కడనొక జీర్ణాలయమున శివలింగము నుండుటజూచి-శివుడు నొక్కడే
శిలాలయములోనున్నాడు అని చింతించి, దానిని బాగుచేయించి- ద్వార
ప్రాకారము నిర్మించి ఒక కోట వలె దానిని గావించెను. దేవాలయ రక్షణ
తాను రెండు చేతులను రెండు దివిటీలను బట్టి రాత్రియంతయు గుడి
పదక్షణము చేయుచుండెను. దివిటీలకు క్రమానుమట్ట తీగెకనువు వెంట్రిగా
పము వెలిగింపచేయును. ఇట్లు కొంత కాలము జరుగగా ఆ యడవి
న్న సమస్తపదార్థములు తఱిగిపోయెను. దీపముగా దివిటీలను ముట్టించు
మాత్రము లేక శూన్యమయెను. దీపదకళియా రదిచూచి, తన వ్రతము
దని భావించి, శివున కపచారము చేసితినని, తన తలవెంట్రుకలను

జుట్టి వానితో దివిటీలను చేసెను. ఆతని భక్తికి మెచ్చి శివుడు ప్రత్య
గుడిసి, దీపదకళియారును కైలాసమునకు గొనిపోయెను. శివునకు
దీపము లర్పించువాడు గాన నాతనికి దీపదకళియారను పేరు వచ్చెను.

నమి త్తండి కథ

ంచీపురమున ఏకామ్రేశ్వరుని గుడియందు నటరాజ విగ్రహము గలదు.
్యభంగిమములతో నుండును గావున దేహము వంకరలు బోయియుండెను.
ంత్తండి దానిని చూచి శివునకునేదో వ్యాధి వచ్చినది శరీరము కొంకరలు
ు. దీనికి తగిన చికిత్స చేసెదను గాక యని ప్రతిదినము ఉమ్మెత్తచిగు
చ్చి, వాని ద్రావకము చేసి ఆముదముతో మర్దించు చుండెను- కాని
హమట్లే యుండెను. దానిని మాన్పుటకు వ్రేళ్లు వెల్లకులు దెచ్చి సేవ
ెను-కాని శివుని శరీరమట్లే యుడెను. నాట్యనమిత్తండి యిక మతి
లేదని తన తలను తెగవ్రేసికొన సిద్ధపడెను. శివుడును ప్రత్యక్షమై నేను
నృత్యము చేయుచు నిట్లుందును. ఇందువలన లోకమున నాట్యవిద్య నిలు
వున నీవు నా వద్దనుండి పాటలచే నన్ను కీర్తింపుము. నీకు నాట్యన
అని పేరు నిత్యమగును. ఆ పేరుతో నీవు వ్యవహరింపబడుదువు
వద్దనే కైలాసమున నిలిపెను.

మూరి కన్నప్ప కథ

ఃడుమూరి కన్నప్ప యను నతడు ఎఱుకలవాడు. ఆటవికుడగు నాతడు
గ్రులు గొని జంతువులను జంపి మాంసమును దొప్పలో బెట్టి శ్రీకాళ
నునకు నర్పించుచుండెను. ఆతడు ప్రతిదినమును తనచెప్పుతో లింగముపై
కి పుక్కిటి నీటితో లింగమునకు అభిషేకము చేసి మాంసపు దొప్ప
ంచుండెను. అప్పుడు ఆ లింగమునకు నొక బ్రాహ్మణుడు ఏటినీటితో
ము చేసి బిల్వపత్రి నర్పించుచుండెను. అతడు ఒకనాడట్లు శివపూజ
ం రాగా, కన్నప్ప అర్పించిన మాంసపుదొప్ప చూచెను. శివలింగముపై
నీరుండుట గమనించెను. శివలింగమంతయు నపవిత్రమైనది. శివు
ాపచారము జరిగినది. నేనేమిచేయుదును. అని దానినంతయు ప్రోక్షించి
పవిత్రము గావించి, శివుడెట్లు నిట్టిపూజ నంగీకరించెనని అత్యంత

ండితుడై యుండెను. —

పుడును కన్నప్ప సహజ ముగ్ధభక్తిని బ్రాహ్మణునికి చూపవలచెను.
బ్రాహ్మణుడు వేదోక్తముగా పూజచేసి యట నిలుపబడెను – కన్నప్ప
రీతిని మాంసపుకొప్పుతోవచ్చి శివునికి పుక్కిటి నీటితో నభిషేకము
గా, నాతని కంట నీరుగారు చుండెను. కన్నప్పయు వ్రేళ్లతో వెల్లకులతో
గావించెను. అట్లే సంతతధారగా కన్ను నుండి నీరుకారు చుండెను.
యముచేసని కన్నప్ప బాణముచే తన కన్ను పెకలించి, శివుని నీరుగారు
గల తావున తన కన్నతికించెను. ఇంతలో రెండవ కన్నున నీరుకారు
తక్షణమే కన్నప్ప తన రెండవ కన్నును నట్లే పూర్వపురీతిగా పెక
గా, శివుడు ప్రత్యక్షమై బ్రాహ్మణునితో నిదిగో చూచితిరా కన్నప్ప
దీనికి విద్య జ్ఞానము అనావశ్యకము. నిశ్చలమై నిరవధికమై నిరతిశయ
క్తియే మానవునకు వలయునని కన్నప్పకు నైక్యపదవి నొసగెను. —
స్తిలో నేడును శివలింగము కన్నప్పయు అట్లే యున్నవారు, కన్నప్ప
గాన అతని పేరు కన్నప్ప యయ్యెను. అంతకు ముందాతని పేరు
ముగ్ధభక్తులను శివుడు సర్వధా,సర్వధా సంరక్షించుచు వారి కభిమతము
కన్నప్ప తెలుగువాడు. పొత్తపినాటిలోని ఉడుమూరు ఇతని గ్రామము.
థ బసవపురాణ కథలలో పెద్దది.

ంబనయనారు కథ

ందు కథ ఏమియులేదు. ప్రతిదినము శివుని నొకమారు సేవించి తాను
ండును.

ప మాదిరాజయ్య కథ

ఈతడు బసవేశ్వరుని సమకాలికుడు, ఒక మండలేశ్వరుడు – ఈతడు
ను చిరకాలము శివుని గూర్చి ఆయుర్వృద్ధిని సిద్ధింప జేసికొనెను.
వల యేండ్లు జీవించెను. ఆతడు శ్రీశైలమునుండి బసవేశ్వరుని వద్దకు
ఆతడును సంగమేశ్వరుడును నొకేరీతి నున్నట్లు కనుగొనెను. వీర
క్తి వ్యాపింపజేయుటకు బసవేశ్వరుని ననుగ్రహించెను.

ఈతని కథ కూడ పెద్దదే. ఇందు శ్రీశైల వర్ణన సమగ్రముగా గలదు. లింగము లింగమయముగా లింగస్వరూపముగా నిరూపింపబడినది.

చతుర్థాశ్వాసము

లు మాచయ్య కథ

ఇతడు బసవేశ్వరుని సమకాలికుడు. పుట్టుకచేత చాకలి. ఇతడు శివ బట్టలను మాత్రమే యుతుకును. భవుల బట్టలుదికెడు రేవు మాని వేరొక ప్రత్యేకముగా వాని నుతుకును. అవి శైవమతమునకు తీసికొనివచ్చి మడతలుచేసి మూపున మోసికొనుచు వచ్చును. జంగమము లెవ్వరైన వారికి బట్టలనిచ్చును. తాను బట్టలు తెచ్చునపుడు భవులెల్లరు నెదురు వని చాటెను. తన చేతిలో కత్తికూడ నుంచెను. ఇంతలో నొకనాడు ఒక ఎదురుగా వచ్చెను, వానిని పొడిచి, వాని శరీరమును ఆకాశమున చెను.

అంత ప్రజలు బిజ్జలు పాలికి జని మడివాలు మాచయ ఒక భవుని ని తెలిపిరి. ఆతడు కోపోద్దీపితుడై మాచయ్యను జంప నాజ్ఞాపించెను. రుడు బిజ్జలునితో మాచయ్య మహిమ ఇట్లు వివరముగా చెప్పెను.

మాచయ్య పుట్టుకచే చాకలియైనను, నతడు సమస్తవర్ణముల వారి ములు ధరించినవాడు. ఆ వర్ణన వినుడు.

బ్రహ్మజడలను జంధ్యములుగా వేసికొన్న బ్రాహ్మణుడు-అపవర్గ సామ్రా పాలించు క్షత్రియుడు-కర్మఘటమును భవాంబుధి ద్రిప్పు వైశ్యుడు-సత్క్రి పండించి యిచ్చు శూద్రుడు-బ్రహ్మాండములు సృష్టించు ఆదికుమ్మరి-హరి దండముగా అహిపతిత్రాడుగా నరసింహు నఖరము కొంకిగా మత్స్య వరాహములను, మహాంబుధినుండి దిగిచి పట్టెడు జాలరి-జీవఘటన చక్ర నిర్మించు వడ్రంగి-జీవమను లోహమును కరగు కమ్మరి-శ్రేష్ఠమైన నాథ లు చేయు అగసాలి-బ్రహ్మశిరమును ద్రెంచిన శబరుడు-హరిముఖ్యులను

ప్రవేశేడు-కపటనాటకము నాడించు వెండీతు, కురంగముఖు నూకి జల్లి జగమును పొంగును సాపచేయు కృష్ణీపలుడు-ఏకార్ణవమున దేవతలు మునిగిపోగా వారల నుద్ధరించి యుత్తికిన చాకలి.

్టి మహామహత్తు గలవాడు మాచయ్య సాక్షాత్తు ఈశ్వరుడుగాని మానవ డగు చాకలికాడు.

ు మాచయ్యపై ఏనుగును పంపుట

ిజ్జలుడు మాచయ్య మహిమలు విని యు ఆతనిపైకి ఏనుగును పంప నాజ్ఞా ఆ ఏనుగ మాచయ్యపై వచ్చుచుండెను. మాచయ్యయు దాని తొండ ట్టి పిడిగ్రుద్దులుగుద్ది ఆయేనుగు పిండగునట్లు చేసెను. అప్పుడు బస ు బిజ్జలునితో శివభక్తుల మహిమను ఇట్లు దెలిపెను.

ాండారి కథ

ిరుపదాండారి మహా శివభక్తుడు. ఆతడు శివభక్తులకు హాని చేసెడి ంటనే జంపునట్టి నియమము గలవాడు. ఒకనాడొక శివభక్తుడు ప్రాతః శివపూజకు పుష్పములు గోయుటకు పుష్పతోటకి జని వానిని కోయు , చేదిరాజు ఏనుగు నాతనిపైకి వచ్చి యాతని ద్రొక్క నారంభించెను. ుడు శివా నన్ను రక్షింపుమని మొఱపెట్టెను. ఆ మాటవిని ఇరుపదాండారి వచ్చెను. ఆతడు రాక పూర్వమే భక్తుడు ప్రాణములను విడిచెను. ఇరు రి ఆ యేనుగును చంపెను. అదివిని చేదిరాజచటికి వచ్చి ఇరువదాండారి ేడెను. ఆతడు ఏనుగును జంపెను.

శివభక్తుని జంపిన యేనుగు తనది గావున, ఆతడు తన తల తెగవేసి గా శివుడు ప్రత్యక్షమై ఇరువదాండారి భక్తికి మెచ్చి, భక్తుని, ఏనుగును ెను.

ి బ్రహ్మయ్య కథ

బాపూరిబ్రహ్మయ్య యను శివభక్తుడు కాయకబ్బిచే జీవించుచుండెను. ు లింగములుగా జేసి వానిని గొలుచుచుండును. ఒకనాడు చోళరాజు తన

త్తో వోవుచుండగా, అతని యేనుగు విడిపోయె. బాపూరి బ్రహ్మయ్యపై బ్రహ్మయ్యయు దానిని జంపివేసెను. అంత చోళరాజువచ్చి బ్రహ్మయ్యను ను ప్రార్థించెను. బ్రహ్మయ్యయు కరుణతో నాతని యేనుగును బ్రది

య్యను బిజ్జలుని యొద్దకు బసవేశ్వరుడు కొనిపోవుట.

పై శివభక్తుల మహిమ దెలిపి బసవేశ్వరుడు బిజ్జలుని కడకు మాచయ్యను యెను. బిజ్జలుడు మాచయ్య అడుగులపై బడి శరణు వేడెను. య్యయు బిజ్జలుని ఏనుగును తిరిగి బ్రతికించెను.

ు గీతములను విని మాచయ్య కోపించుట

బసవన శివుని గూర్చి నాలుగు లక్షల అరువదినాలుగు వేల గీతములను పాడుచుండెను. మాచయ్య దానిని విని కోపించి, నిక్కమైన శివభక్తుడు నిదికావలయునని యాచించుట అపరాధమని, ఇదిగో శివభక్తుల మహిమ న్నానని అచట నొక యింకిపోయిన పడియ యందు నీళ్లుజల్లి నవ లను నందు సృష్టించెను. అందలి జలము లన్నియు రత్నమయము ను.

అంత బిజ్జలుడు నక్కడకు వచ్చి మాచయ్య నర్చించెను.మాచయ్య కరుణించెను. బసవనితో శివభక్తు డెన్నడును గర్వముతో నుండ అని, పైరీతి మహిమను జూపి మాచయ్య అతని శివభక్తి సంశుద్ధి — వర్ధ గునట్లు దీవించి శివభక్తుల కహంకారము వలదని శివభక్తుల కథలను ను.

రదాసి కథ

శంకరదాసి యను భక్తుడు ప్రతిదినము ఏడు పంచముల ధాన్యము ముల దర్పించుచుండెను.

అందెప్పుడును గంటెడైన తక్కువరాదు. అతని వద్ద గాదెలలో ధాన్యము

ు నేడు మానికలు భక్తులకిచ్చుచుండెను దుగ్గళప్ప యను నామె ఇది
తర దాసయ్యను వృత్తాంతము శంకరదాసి మహిమ నెఱిగించెను.

ంకరదాసి భక్తికి మెచ్చి శివుడు ప్రత్యక్షమై వరమడుగు మనెను.
నాకేమియు వద్దు చీకటిలో సూదిలో దారము గ్రుచ్చుకను దృష్టియొసగు
కెను. శివుడును నాతనికి అట్టి శక్తిగల మూడవకన్ను నిచ్చెను. అంతే
మూడవ కన్నుకు దేనినైన నుగ్గు గావించు నుదుశక్తియు నిచ్చెను.

కమల్లుని కథ

జగదేకమల్లుడను వాడు పంచలోహములతో ఉక్కుతో గోవింద ప్రతిమ
) దానిని ప్రతిష్ఠించెను. శంకరదాసి, తన మూడవకన్ను విప్పి దానిని
గా జూడగా నది వెంటనే ముక్కముక్కలై, పొడిపొడి యయ్యెను.
ాసయ్యయు. శంకరదాసి కొలుచును సృష్టించుట గొప్పగా దనెను.
ాసి, ఆతనికి కొలుచు చాలగా గల్గు నిధి నిచ్చెను. జగదేకమల్లుడు, దేదర
శంకరదాసి అడుగుల బడి శరణు వేడిరి. శంకరదాసి వారిని
వెను.

ాలుని కథ

కంచిలో సిరియాలుడను ుభక్తుడు ప్రతిదినము నలుగురు జంగమముల
ుచుండెను. ఒకనాడే జంగమమును కానరాలేదు. సిరియాలుడు పురమెల్ల
• పురము చివర నొక వృద్ధ జంగమము కన్పడెను. సిరియాలు డాతని
ుటకు తన యింటికి రమ్మని శరణు వేడెను. అతడు సంగీకరించియిట్లు
. నాకొక వ్రతముగలదు. నాకు నరమాంస మాహారముగా నుంచవలెను.
ు అర్పించు జంగమమునకు ఆత్మ బంధువై యుండవలెను. ఇట్టి మా
ను చెల్లించిన నేను వచ్చెదనని చెప్పెను.

సిరియాలుడును నాకు పుత్రుడున్నాడు. ఆతని జంపి మీకు ఆహారముగా
ు దయసేయుడని తన యింటి కాతని గొనిపోయెను. సిరియాలుని భార్య

ియ పుత్రుని జంపి ఆమాంసముచే ఆహారము సిద్ధము చేయించెను. ఘను వడ్డించిన ఆహారములో శిరోమాంసములేదు. నాకీ ఆహార మక్కర ిచిబోయెను. ఆదంపతులు నదిరిపడి, అయ్యా శిరోమాంసము కేశపూరి ుకు పెట్టలేదు. అదియు మా దాసి వండినది. మీరు కోరినారు గావున తెచ్చితినని ఆతని ముందు శిరోమాంసము నుంచెను.

అప్పుడా జంగమము నాకు గృహస్థుడైన జంగమము కూడ నాతో నార ుయును అని కోరెను. సిరియాలుడు నంగీకరించెను. వెంటనే జంగమము ులేని వాని యింట నేను కుడువనొల్లను, అని లేచిబోయెను. సిరియాలుడు పుత్రు డున్నాడు, వానిని బిల్పిపంచెదను. ఈలోపుగా అన్నము శాక ులు చల్లారి పోవును కావున భుజింపుడు అని వేడుకొనెను.

యాలుని కొడుకు బ్రతికివచ్చుట

ఆజంగమము తల్లి పిలిచిన రాని తనయులుండరు కావున నీ కొడుకును ుము అని చెప్పెను. తల్లి సుగ్గిశవ్వ నాలుగు దిక్కులను తన కుమారుని ను. ఆ కుమారుడు పూర్వపురీతిగా వచ్చివారి ముందట నిలువబడెను. మ స్వరూపుడై వచ్చిన శివుడును ప్రత్యక్షమై, సిరియాలుని ఆతని భార్యను ుని మువ్వురును కైలాసమునకు గొనిపోయెను. చిఱుతొండడగు సిరియా తన యట్టి భక్తుడు లేడని గర్వించుచుండెను. శివుడును నతని గర్వము వలచి మఱి కొందఱు భక్తుల మహిమను చూపించెను.

్మవ్వ కథ

నిమ్మవ్వయును శివభక్తురాలు శివుని కర్పింప ప్రసాదము చేసి యుంచెను. ్మవ్వ కొడుకు చిఱుత ప్రాయమువాడు, ఆకలి కోర్వలేక అందొక మూరెను ిసెను. నిమ్మవ్వయునది చూచి శివునకపరాధము చేసితినని చింతించిన కొడుకును జంపి, భూమిలో పాతిపెట్టెను. శివుడను చిఱుతొండనికది చూపి, ుతివా పాపము బాలు డాకటి కోర్వలేక ఒక మూరెతినగా నిమ్మవ్వ ఆ బాలుని ు పూడ్చినది. అని చూపెను. చిఱుతొండడు సిగ్గుజెందెను. శివుడును నా ్మవ్వ బాలుని బ్రదికించెను.

ంగనయనారు కథ

ఁరసింగనయనారను శివ భక్తుడు, శివపూజకు పువ్వులు సిద్ధముచేయగా ోర్య యొక పువ్వును చేతివ్రేళ్ళతో ముట్టి దానిని వాసన చూచెను. భర్త ంచి శివపూజాపుష్ప మెంగిలి యయ్యెనని, ఆ వ్రేళులను చేతిని ఖండిం పుడును ప్రత్యక్షమై ఆమె చేయి తిరిగి వచ్చునట్లు చేసెను.

ంవు చోడని కథ

ొట్టరువు చోడడు తన భార్య గర్భిణియై యుండగా ఆమె గర్భస్థుడైన శివభక్తిహీనుడని ఆతని వ్రచ్చి గర్భమునుండి వెడలించెను. శివు), చోడని భక్తికి మెచ్చి వరమును కోరు కొమ్మనెను. నేను కొడుకును ంమ్మని అడుగుటకు చిఱుతొండడను కాను అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఆ కుమారుని జీవితునిగా జేసెను.

యుధుని కథ

హలాయుధుడు శివుని భక్తుడు. ఒకనాడు శివుడు సిరియాలుని ప్పెను. హలాయుధుడు సిరియాలునికథ విని కోపించి సిరియాలుని ‌లి వేసెను. అప్పుడు సిరియాలుని భార్య సంగళవ్వ శివునిభార్య పార్వతి యుధుని తమ భర్తలపై వెలిని తీసివేయుమనెను. ఆతడట్లే చేసెను. శివుడు యుధు నను‌గ్రహించెను.

మిండనైనారు కథ

మిండనైనారను శివభక్తుడు నెలనెల శివరాత్రిని సలుపు నియమము గల ఈనియమమును నతడు పండ్రెడు సంవత్సరములు చేసెను. ఆతడు తన గు చేగొండయందు వాల్మీకేశ్వరుని గుడి యందీవ్రతము చెల్లించు ం.

ునంబి వాల్మీకేశ్వరుని గుడికి వచ్చుట

ఒకనా డచ్చటకి ప్రసిద్ధశైవభక్తుడును శివగేయ రచయితయునగు ఒడయ వచ్చెను. అంతనక్కడ శివభక్తు లందఱు నాగుడికి వచ్చిరి. ఒడయనంబి

క్తులకు శరణు చేయక సంగీతముతో తాళముతో నాట్యముచేయుచు శివ పాడుచుండెను. ఆతడచ్చటి భక్తగణమును గర్వముతోచూచి ధిక్క ఒడయనంబి గర్వముచూచి మిఖుమిండనైనారు ఒడయనంబిని వెలి

నంబితో వాల్మీకేశుడు అదృశ్యుడగుట

ఒడయనంబి కూడ శివభక్తుడే. శివు డతని వేశ్యకు దినము వేయిమాడ ంటెనకాడై యుండెను. అందుచేత నాతడు గుడిని వీడి, ఒడయనంబితో డయ్యెను.

మిఖుమిండడు నచ్చటికి వచ్చి వాల్మీకేశ్వరుడు లేకుండుట గాంచి వెదక ంచెను. గుడి ఉద్యానవనమున నాతడు పూవుగద్దెపై యుండెను. మిఖు కి దర్శనమిచ్చెను. అప్పుడు ఒడయనంబిశివునితో అయ్యా ఇది యేమి ండనికి జంకి నాతనికి దర్శనమిచ్చితివి అని ఉమ్మలికతో నడిగెను. ు శివభక్తుల మహిమనిట్లు చెప్పనారంభించెను.

ని కథ

నాకును శివభక్తులకును భేదములేదు. శివభక్తి మహిమ వినుము. ు నిత్యము వేయిమాలులు శివపూజ చేయుచుండెను. శివుడు నాతనికి వేయి నిచ్చెను. ఆతడు వేయి చేతులతో శివపూజచేయు చుండగా, శివభక్తులు మండెడివారు. బాణుని శివపూజకు అంతరాయము కలుగుచుండెను. అప్పుడు వారిని వారించుటకు బాణుని వాకిలి యందు వాకిలికాపై యుండెడివాడను.

వ్వ కథ

పిట్టవ్వయను శివభక్తురాలు. కరికాలచోడడు కావేరికి ఆనకట్ట కట్టి చట నుండెను. కరికాలుడును తక్కిన వారివలె నామెను మంటి తట్టలు మమని ఆజ్ఞాపించెను. అప్పుడు తాను ఒక వెట్టివాని వేషమున వచ్చి, ఆమెకై మోసితిని అని చెప్పెను.

...మదేవుని కథ

...లికామదేవుడను శివభక్తుడు ఒడయనంబికి కుంటెన చేయు విధమును ...కనితో నీవు శివుని కుంటెన కాడుగా చేసితివని అహంకరించు చున్నావు. ...రము గల శివభక్తుడెట్లు నిల్వ గలడు. ఇదిగో నిన్నేమి చేసెదనో ...ని గద్దించెను. అప్పుడు నేను ఒక శివభక్తుని వేషముతోకలికామ ధేను ...ము వేడితిని. అనివారిమహిలను దెలిపెను.

...నంబి భక్తి గీతముల రచించుట

ఒడయనంబి గర్వ ముడిగి. శివభక్తుల చరిత్రలను పాటగా రచించెను. శివభక్తుల చరిత్రలే గలవు. వాని వివరణ.

...మూర్తి నైనారు కథ

ఎణుమూర్తి నైనారను భక్తుడు ప్రతిదినము శివునకు చందము ...చుండెను. ఒకనాడు అతనికి చందనము చెక్క లభింపలేదు. వెంటనే తన మోచేయి రాతిపై అఱుగ దిసెను. అప్పుడు చందనము లభించెను. ...ర్పించెను.

...లనంబి కథ

కడమలనంబి ప్రతిదినమును వేయిదీపములు వెలిగించి శివు నారా ...వాడు. అంత కొంతకాలమునకు దీపములు వెలిగించుటకు వస్తువులు కొను ...ద్రవ్యము లేకుండెను. ఇక లాభము లేదని, ఆతడు తన తల వెంట్రుకలను ...ముట్టించి దీపములు వెలిగించెను.

...లు కళియారు కథ

గుగ్గులు కళియారు మహిసాక్షియను గుగ్గిలముతో శివునకు ధూపమిచ్చు ...ను కాని ఒకనాడు గుగ్గిలము లభింపలేదు. ఒక రాజువచ్చి గుగ్గిలము నిచ్చె ...ను గాని యీయలేరు. అప్పుడు గుగ్గులుకళయారు తన కంఠమునకు ...ము బంధించి ప్రాణములు విడుచుటకు సిద్ధముగ నుండెను. శివుడు నాతనికి ...క్షమై అనుగ్రహించెను.

ళు నయనారు కథ

ఇరివాళునయనారు బియ్యముతో ఆహారముచేసి శివున కర్పించుచుండెను. బియ్యము లభింపలేదు. ఆతడును తన కత్తుక నుత్తరింప సిద్ధముగ శివుడు ప్రత్యక్షమై యనుగ్రహించెను.

క్తుని కథ

ఁడిభక్తుడు జాలరియగు శివభక్తుడు. ఆతడు వలవేసి చేపల బట్టి వాని జీవించుచుండెను. ఒకనా డతడు వలవేయగా అందొక స్వర్ణమీనము అది శివప్రీతి యని విడిచి మఱియొక రేవున వలవేసెను. అక్కడ కూడ చేప వలలో పడెను దానినతడు విడుపగా, అది తిరిగి వచ్చుచుండెను, ఁగలెల్ల చేయ ఆ స్వర్ణమీనము వచ్చుచునేయుండెను. నా ఆత్మేశ్వరుడైన స్వర్ణమీనమిది గాన. నా ఆత్మార్థము దీనిని గ్రహించుట అనుచిత మని అప్పుడు శివుడు ప్రత్యక్షమై అడిభక్తునను గ్రహించెను.

నాథునికథ

ఏనాదినాథుడు ఏలూరు నివాసి. భూతిరుద్రాక్షధారణుల శివభక్తులుగా ముండెను. అచ్చట రాజు బలవంతుడై యుండెను. ఆత డెవ్వరని లక్ష్య డు. ఆతడు తన సేనాధిపతికి భూతిరుద్రాక్షధారణచేసి ఏనాదినాథుని పంపెను. ఆతడును వచ్చినవాడు భావియని వాస్తవముగా శివభక్తుడు లిసి,కత్తి చేబూని ఆతని తల తెగవేయ సమకట్టెను. శివుడు ప్రత్యక్షమై థు ననుగ్రహించెను.

భుడు

ేపెవల్లభుడగు రాజును నల్లే భూతిరుద్రాక్షధారులగు శివభక్తుల నర్చించు ఇది తెలిసికొని పదుమువ్వురు భవులు భూతిరుద్రాక్షలు ధరించి ఆతని ాగా వా రితరులని భావింపక శివభక్తులుగా నెంచి పూజించెను వారును రి. శివుడు చేపెవల్లభునకు నిత్యత్వ మొసగెను.

ారి చోడని కథ

ంరయూరి చోడడు రాజు. అతడు భూతిరుద్రాక్షధారణములను శివభక్తు వించుచుండెను. ఆకడొకప్పుడు పరరాష్ట్రముపై దండెత్తి ముప్పది పౌణ లను దెచ్చెను. అప్పుడం దొక్క తలయందు శివునివలె జడ లుండుట ంరయూరిచోడడు దానిని నఱికి, తన తల యతికించెను. శివుడు నను) కరయూరచోడని తలయిచ్చెను.

ంబనై నారు కథ

కళియంబనై నారు శివభక్తుడు. శివభక్తుల కాళ్లు గడిగి సేవించుచుండెను.) ఆతని యింటిలో పనిచేయువాడు శివభక్తునివలె భూతిరుద్రాక్షలు వచ్చెను. ఆతడు తన సేవకుడని యెఱిగియు కళియంబ శివునిగా దలచి పాదములు కడుగుటకు నీళ్లు తెమ్మనెను. పీడు మనయింటి దాసి, నేను మను అని నిరాకరించెను కళియంబ కోపముతో నామెరెండు చేతులు). శివుడు నామెకు కరముల నొసగెను.

)దాండారి కథ

శివు డొకనాడు శివభక్తవేషమున ఇరువదాండారికి నొక బొంత కచ్చడము)చ్చి యుంచ మనెను తరువాత తాను వెడలి వాని నదృశ్యము చేసెను. వచ్చి వానిని యడగెను. అవి ఇరువదాండారి ఇల్లంత వెదకిన కాన . అప్పుడు తన యింట నున్నవన్ని బొంతలు కచ్చడములు నీయ ను. శివుడవిచూచి తానిచ్చినవానితో సరిగావనెను. శివుడాతని భక్తికి ను.

పళి మారయ్య కథ

దంగుళిమారయ్య జంగమార్చనలు చేయుచుండగా, శివుడు వర్షమున గా దోగి గజగజ వణకుచు నొక తపసివలె అర్ధరాత్రమున మారయ్య ికి వచ్చెను. మారయ వెంటనే తానున్న పాకము తగులబెట్టి,అగ్నినిడి అతడు రీతి నున్నట్లు చేసెను. ఆతడును తనకు అకలి యగుచున్న దనెను.

కొన్ని విత్తనములను వేచి వాని నాహారముగాజేసి, అతనిని సంతృప్తునిగా

ేను. శివుడు నాతని యనుగ్రహించెను.

'లుని కథ

గణపాలుడను భక్తుడు, జంగములకు కావలసినసంత ధనము నిత్తును, వారిని చంపుదును, అని నియమముతో నుండెను. శివుడును వెలమ్మడై ంట్ట సేవకుడై వెట్టిపనులు సేయుచుండెను. గణపాలు డది కనిపెట్టి, వెల ంపుటకు సిద్ధపడెను. శివుడు ప్రత్యక్షమై అనుగ్రహించెను.

రిగుండయ్య కథ

కుమ్మరిగుండయ ఒకనాడు శివుని నర్చించుటకై చనుచుండ దారిలో ంత, మీదనుండి పుక్కిలించి ఉమ్మివేసెను అ యెంగిలి నీరు ఆ శివ ు బడిన దని గ్రహించి మేడ దిగి, అపరాధము మన్నింపవేడి స్నానము చందన తాంబూలము లిచ్చి పంపెను. ఇంటికి రాగానే భార్య, నీవు పర స్త్రకు బోయితివి నన్ను ముట్టకుము అని యెడముంచెను. ఇట్లు చాలాకాలము వారు ముసలి వారైరి. శివుడు వారిని కరుణింప దలచి, జంగమవేష ొక కప్పెర నిచ్చి వెడలిపోయెను. తరువాత దానిని నదృశ్యము చేసెను. చ్చి తన కప్పెర నడిగెను. దంపతులెంత వెదకిన లేదు. నా కప్పెర లేని యెడల నిచ్చట నున్న నీటి గుండములో మునిగిలేదని తెల్పుడు వారట్లు నీటిగుండములో మునగ గానే, శివుడు వారలను పైకెత్తెను. ార్వరీతిని యౌవనముతో నున్న దంపతులైరి.

ునయనారు కథ

తానున్న గ్రామమున విక్రమచోడుడు బంగారముతో శివుని గుడి కట్టగా, నయనారు అన్నియు రత్నములతో శివుని గుడి కట్టించెను

'ందరు భక్తులు

తిరుపోలుడు

ఁతడు రాజైనను రాజ్యమొల్లక జడలు దాల్చి శివుని గొల్చుచుండెను.

దిరుకుర్వి

ఁరునావకపురీశుని స్థిరముగా గొలిచెను.

తిరుమూలుడు

తానును భార్యయు శివుని గొల్చిన భక్తుడు తిరుమూలుడు.

చిఱుపులి

ప్రతిదినమును వేయి మంది జంగమముల నర్చించుచుండెను.

చిఱుత్తొణయుడు

శివునిచే నిత్యము నొక మాడ గొనుచుండు శివభక్తుడు

ఈ కథలను మడివాలు మాచయ్య దెలిపి, భక్తి భావనతో నితర భావ రేక, గరువము చెందక వర్తింపమని చెప్పి బసవేశ్వరుని దీవించెను.

పంచమాశ్వాసము

కిన్నర బ్రహ్మయ్య కథ

కిన్నర బ్రహ్మయ్య ఏకాంత నితాంత శివభక్తుడు, నాదవిద్యాపండితుడు. తన కిన్నెరపై నిరంతరము శివుని గూర్చి గానము చేయుచు శివానంద మగ్నుడై యుండెడివాడు. ఆతనికి కిన్నర వీణె వాద్యము వినుటకు నార ఁను వచ్చెడివారు. జంగమములకు ఒక మాత, ఒరరూక, ఒకపాతి ఁచ్చుచుండెడివారు.

ిన్నెర బ్రహ్మయ్యకు బసవేశ్వరుని శివభక్తి మహిమ విని ఆతని చూడ
ఇరువురును శివానుభవానంద నిమగ్నులై యుండిరి.

మ కథ

కన వారాంగనార్థమై, ఒక మిండజంగమము నొక గొఱ్ఱెను వధింప
వెల యిచ్చికొనెను. దానిని తీసికొని వచ్చుచుండగా, అది మెడత్రాడును
త్రిపురాంతకదేవాలయమునకు పాఱిపోయి కిన్నర బ్రహ్మయ్య శరణు
. ఆతడును దానికభయమిచ్చెను. మిండడును అక్కడికివచ్చి. ఈ గొఱ్ఱె
యిచ్చి కొంటిని, కాబట్టి దీనిని విడువుము అని చెప్పెను. కిన్నర
య్య విని, ఈ గొఱియ నా శరణు చొచ్చినది, శరణు చొచ్చిన వారి
ు పరమ ధర్మము కావున నేను దీనిని విడువను. దీనికి నీ విచ్చిన వెల
గాచ్చుగా నిచ్చెదనని వేయిమాడ లిచ్చెను. వానిని చేకొని ఆమిండజంగ
శ్యయింటికి గొఱ్ఱె లేకుండ వెళ్ళెను. ఆమెయు గొఱ్ఱెను తీసికొని రాక
కోపించి తనవద్దకు నంతనుండి రావలదని చెప్పెను. ప్రస్తుతము తాను
పతమునకు భంగము కలిగినదని, గొఱియను తప్పక తీసికొని రమ్మని
పంపెను. ఆతడును వచ్చి కిన్నర బ్రహ్మయ్యను చూచి గొఱియ
ు. ఆతడిచ్చిన వేయిమాడల నిచ్చెదననెను. కిన్నర బ్రహ్మయ్య యొద్ద
ు బలవంతముగా తీసికొనబోయెను. ఆతడును మిగుల కోపించి ఆ
ంగమమును చంపెను.

ప్పుడా జంగమము సంబంధు లచ్చటికి వచ్చి. ఆతని కిన్నరబ్రహ్మయ్య
తని బిజ్జలునికి తెలిపిరి. ఆతడు కోపముతో కిన్నరబ్రహ్మయ్య కడకు తన
ు నంపెను. వారును వెళ్లి శివభక్తులగు భక్తులు హింసచేయరు అట్టి పట్టు
ు నీతని జంపితివి అని అడిగిరి. ఆపుడు కిన్నరబ్రహ్మయ్య గొఱియను
జొచ్చినది. దాని రక్షణ నాకు కర్తవ్యము. దానిని బలవంతముగా తీసి
పవాడు గాన నీతని జంపితిని. దీనికి త్రిపురాంతకుడే సాక్షి. "అతనిని
ు" అని త్రిపురాంతకేశ్వరుని గుడి తలపులు తెఱచి శివుని బిలిచెను.
'ఓ యని పలికి, జరిగినది సాక్ష్య మిచ్చెను. బసవేశ్వరుడు నచ్చోట
. మిండని జంపితినిగాన తాను చనిపోవుదునని కిన్నెరబ్రహ్మయ్య

లు విడిచెను. త్రిపురాంతకదేవుడు కరుణించి కిన్నరబ్రహ్మను, మిండ
ను బ్రతికించెను.

...బ్రహ్మయ్య కథ

కలకేత బ్రహ్మయ్య బసవని సమకాలికుడు. మహాశివభక్తుడు అతడు.
..గుడియ చేపట్టి. ఇతర మతముల వారిని సంహరింతునని ప్రతిన బట్టెను.
..య్యను నామె తనసుతుని బంపెను. అతడు మార్గగమనముచే అలసి
..లకేత బ్రహ్మయ్య పద్దకు వచ్చెను. కలకేత బ్రహ్మయ్య యీతని చంపు
..గళవ్వ భావించెను. కాని యట్లు జరుగలేదు. అప్పుడాతడు కిన్నర
..య్య యొద్దనుండెను. నీవు ధనము కొఱకు నా వద్దకు వచ్చితివి. కలకేత
..వనగా కాయకము. అప్పుడు దుగళవ్వ సుతుడు మూడుపుట్లు ధాన్యము
..ని కోరెను. కలకేతబ్రహ్మయ్య వెంటనే వానిని కల్పించి, ఆతని కిచ్చెను.
..చ్చటికి బసవేశ్వరుడు వచ్చెను. కిన్నరబ్రహ్మయ్య బసవేశ్వరుడు కలకేత
..య్యను గొనియాడిరి.

..గ మారయ కథ

మోళిగ మారయ్య కాయకముచే మాడలు సంపాదించి జంగమములకిచ్చు
వ్రతము గలవాడు. బసవేశ్వరుడు నితనివద్ద ధనమున్నదా యని పరీ
..కు జంగమరూపమున వచ్చెను. అప్పుడు మారయ్య ఇంటిలో లేడు.
..భార్య ఆతనికి పడిగముతో కళ్లు గడిగి పూజ చేసెను. బసవన ఆమెకు
..కుండ పడగము క్రింద పెక్కు మాడలుంచెను. మారయ్య వచ్చి ఆ మాడ
..చూచి, ఇవి యెట్లు వచ్చినవి అని భార్యనడిగెను. ఒక జంగమము వచ్చి
..అతడు పెట్టినాడేమో నాకు తెలియదనెను. ఇతడు బసవేశ్వరుడే అని
..య ఆతని వద్దకు వెళ్ళి నీమాడలు నీవు తీసికొనుము, ఇతర జంగమముల
..అని తిరిగి యిచ్చివేసెను, బసవేశ్వరుడు మారయ్యను శరణు వేడెను.
..య అనుగ్రహించెను.

..డబ్రహ్మయ్య కథ

కన్నడ బ్రహ్మయ్య చోరవృత్తిచేయుచు ధనము సంపాదించి జంగమముల

ండెడివాడు. అత డితరభక్తుల యిండ్లకు బోయి, పట్టపగలే కన్నము
ండు. ఆయున నాతనినెవరు పట్టలేరైరి. అంత నాతడు ఒకనాడు
రియందే బిజ్జలుని ధన బండారమంతయు కన్నము పెట్టి తీసికొనెను.
తి బిజ్జలునకు నెఱిగింపగా, అతడు వచ్చి కన్నమును చూచి ఇది బస
తి పని కానోపునని తలచి, ఆతని బిలిపించెను. బసవేశ్వరుడు వచ్చి
యను, ధర్మముచే జయింపవలెను. ఇది వేద వాక్యము, నీవు అధర్మ
నము వెచ్చము చేయుచున్నావు. కన్నడ బ్రహ్మయ్య యీ ధనము
ములకు స్వధర్మ నిర్వహణమునకై యిచ్చుచున్నాడు. కావున కన్నడ
య చేసిన పని సరియైనది: నీ ధనమట్లే యున్నది చూడుము. ఇకనుండి
త్ర కార్యములకు వినియోగింపుడని చూపెను. ఇది కన్నడ బ్రహ్మయ్య
ని చెప్పెను. బిజ్జలుడు కన్నడ బ్రహ్మయ్య మహిమ కాశ్చర్యపడెను.
హ్మయ్య బసవేశ్వరుని కరుణించెను.

చౌడయ్య కథ

డి చౌడయ్య మునిడిపం డ్లాహారముగా గొనువాడు. ప్రతిదినము నాతడు
పలికి బోయి అచ్చట మునిడిచెట్లను నఱికి ఆ పండ్లను తినువ్రతము
. ఇట్లుండగా నొకనాడు చౌడయ్యకు కొంత దూరమున నొకమఱ్ఱిచెట్టు
ది. చౌడయ్యయును దానిని నఱుక బోగా, నది బసవేశ్వరుని వటవృక్ష
త, అది వెంటనే వృషభస్వరూపము దాల్చి, చౌడయ్య ముందఱ నిలిచి
వేశ్వరునిగా భావించి చౌడయ్య యర్చన లిచ్చెను. అంతనొక దంపతులు
కతో చౌడయ్యను చూడవచ్చిరి పుత్రిక మ్రొక్కగా "శతాయుష్యమస్తు"
చెను కాని ఆమఱునా డామె గతించెను. తలిదండ్రులు చౌడయ్యవద్దకు
గా సంగతి తెలిపిరి. చౌడయ్యయు ఆమెపై నీళ్లు చల్లి ఆమెను బ్రతికిం
అచ్చట నొక పాడుగుడి ముందఱ నొక తపసిశవము కన్పింపగా
ఆతని బ్రతికించెను. ఆతడు విమానము మీద చౌడయ్య గ్రామము
నిగెను. ఆతడును శరణుచేయగా అతనిని లేవనెత్తి యనుగ్రహించెను.
గమ మయ్యెను. మునిడిపండ్లు తినుటచే నితనికి మునిడి చౌడయ్య
ము వచ్చినది.

చౌడయ్య కథ

ురియ చౌడయ్య పంచభక్ష్య పరమాన్నములతో శివప్రసాదము చేసి ంగమములకు సంతృప్తిగా బెట్టుచుండెడివాడు. ఎంతమంది ఏ సమయ ్రనను వారికి నర్పించుచుండెను. శివు డాతని భక్తిని పరీక్షింప నొక ్రరూపముతో చౌడయకడకు వచ్చెను. చౌడయ్యయు తొల్లిరీతి పంచ ుతో ప్రసాదము నిడెను. అతడు దానినంతయు తినివేసెను. ఎన్ని వడ్డించిన అంత ప్రసాదమును తినివేయుచుండెను. ఆ ప్రసాదము ి అరువది పుట్లయినది. చౌడయ్యయు నిది చూచి జంగమము శివుడేయని ర్చించెను. శివుడును చౌడయ్యను వరము కోరుకొమ్మనెను. అతడును శియేమి వలదు. నీ యందు నిరతిశయభక్తి గలుగనెగడునట్లు చేయు" ుగెను. శివుడును అనుగ్రహించెను. ఇత డెల్లపుడు 'సురియ' అను ు ధరించుటచే నీతని పేరు సురియ చౌడయ్య యయ్యెను.

జొమ్మయ్య కథ

తడు మృగవ్యాధరుద్రుడని పేరు గాంచినవాడు. కల్యాణకటకమున ుతు డని పేర్గాంచినవాడు. సర్వజీవ దయాపరుడు. శ్రీశైలమున డను యోగి సమాధిస్థుడై తపము సల్పుచుండెను. అతని పదనఖములు కూరిపోయినవి. తలవెండ్రుకలు జడలు కట్టి ఆ యోగి నీలగిరి ెలుగొందుచుండెను. అతనివద్ద ఆ యోగి శిష్యుడు కందమూలా యుండెను. అంత నక్కడికి గంధర్వకాంతలు కొంతమంది వచ్చి డైన మునిరూపమును చూచి ముది యెలుగుబంటి యని వెక్కిరించిరి. ుచ్చటనే యున్న మునిశిష్య డాగ్రహము చెంది "భూమిపై మృగము ు"దని శపించెను. గంధర్వకాంతలు శాపవిముక్తి కొరకు వేడు ు ముని వారికిట్లు చెప్పెను. "కల్యాణకటక ప్రాంతమున తెలుగు ు చేతిలో మీరు చనిపోయినచో శాపమోక్షంబగు"నని తెల్పెను.

లుగు జొమ్మయ కల్యాణకటక ప్రాంతమునందు పత్తిరి కోయుట ుస కేగగా మృగరూపధారులైన గంధర్వకన్యలు తెలుగు జొమ్మయను వారిపై వేటాడమని, దానితో వారికి శాపమోక్షంబగునని వేడుకొనగా ు దివ్యదృష్టిని యథార్థమును గ్రహించి వారిపై శరములు నిగిడించి ును. అంతటితో గంధర్వకన్యలకు శాపవిముక్తి కల్గెను. వారు దివ్య ుని శివలోకమున కేగిరి. తోడి వేటకాం డ్రచ్చెరువు నొందిరి.

షష్ఠాశ్వాసము

ఏకాంత రామయ్య కథ

ఈతడు శివభక్తుడు. ఇతర మతముల వారిని హింసించువాడు. ఒకనాడొక చెప్పు లూడ్చక శివాలయము జొచ్చెను. ఏకాంతరామయ్య వాని శిరము సమకట్టెను. శివుడును నీతని భక్తి పరీక్షింప గోరి ఒక జంగమము న వచ్చి ఒరుల శిరమును నఱుకుట యుక్తముకాదని చెప్పెను. అంతేకాక, ము తమ శిరముల నర్పించి తిరిగి బడయుదురు. జంబూర్మహాకాళుడు భట్టారకుడు తమ శిరముల శివుని కర్పించి బడసిరి. మొుటచ వంకయ్య నఱుకుకొని యర్పింపగా శిరము తిరిగి మొలిచెను. ఆతడు దానిని తిరిగి ంకొనెను. అట్లే ఎన్నిసారులు నఱుకుకొనిన అన్ని మారులు శిరములు నే యుండెను. అవి పెద్దరాశిగా పడియుండెను. శివుడు ప్రత్యక్షమై, ల్పితివి. అని ఏకాంతరామయ్యను ప్రశంసించి కరుణించెను.

ావకరశు కథ

తిరునావకరశు అను శివభక్తుడు ఇతర మతీయుల నెన్నడును చూడని అప్పు డచ్చటి జైనులు నాతనిపై నొక మదపుటేనుగును పంపిరి. రుని జంపిన శివుని భక్తుడగు తిరునావకరశును ఆమదకరి ఏమియు క చూడగానే తిరిగిపోయెను. తిరునావకరశు, భవియగు నేనుగును చూచి, జైనులు చేసిన పని యని గ్రహించి. జైనదేవాలయములలో జినదేవుని ము లన్నింటిని నాశనము చేసెను.

తొండి కథ

ఈతడు జాత్యంధుడు. అందుచేత నాతడు శివుని యభిషేకించుటకు నీటి ఒక కొలనికి పోవుటకు ఒక యుపాయము పన్నెను. ఒక శంకువునకు, మొక శంకువునకు త్రాడుగట్టి ఆ త్రాటి చేత సరిగా కొలనికి బోయి, నీరు శివుని నభిషేకించు చుండెడివాడు. జైనులు దీనిని కనిపెట్టి యీతని ఖ భంగపఱచెదమని పట్టుబట్టి, ఒకనాడతనికి సహాయముగ నున్న త్రాటిని

తెగగోసిరి. కాని వెంటనే శివుని కరుణవలన ఆతడు పడిపోలేదు. వచ్చెనని. ఆతడప్పటి నుండి జైనవసతులను ధ్వంసము గావించెను.

నారు కథ

పిళ్లనాయనారను శివభక్తుడు స్నానము చేయుటకు ఏటికిబోయి తన బాలు రమున నునిచెను. ఆతడు స్నానము చేయుచుండగా శివపార్వతులు మారులై వెడలుచు, "ఆబాలునికి చన్నునడుపుము ఇతడు మనకు కొడుకు" డు చెప్పెను. గౌరికి చన్ను చేపెను. ఆమె బాలునికి పాలిచ్చి, ఒక బంగారు ముతికొన్ని చనుబాల నిచ్చెను. పిళ్లనయనారు స్నానము చేసి వచ్చు యుడు దేహకాంతిచే మెఱిసి పోవుచుండెను. చేతను బంగారుపాత్ర చను పండెను. బాలునతుగగా పార్వతియే యట్లు చేసెనని చెప్పెను. ఆతడు గొనిపోయి, శ్రీకాళికానాధుని దృఢభక్తికథలను వించుచుండెను. అప్పు బౌద్ధులు రెండువేలమంది, జైనులు పదునెనిమిది వీరశైవుల నోడించుటకు బంధియను నాతని సాహాయ మడిగిరి. ఆతడు నొప్పుకొనెను. అప్పుడు అచ్చటి రాజుతో "జినమంత్రలేఖ, శివమంత్రలేఖ ఏటినీటిలో వదలు ఏది మునిగి, ఏదిపైకి వచ్చిన వారిదే గెలుపు" అనిరి. శైవులు నంగీక రెండు లేఖలను ఏటి నీటిలో వదలిరి. జిన మంత్రలేఖ మునిగిపోయెను. త్రలేఖ పైకివచ్చెను. దీనిని ప్రోత్సహించినందు వలన జైనుడగు రాజు ండెపై పుండుపుట్టెను. రాజు భార్య మంగయక్కరసి. ఈ పుండు వారిని వెదకు చుండెను. అప్పుడు జైను లొక యుక్తిని నాలోచించిరి. "జినమంత్రలేఖ శివమంత్రలేఖ అగ్నిలో వేయుదము. ఏది కాలిపోకుండు . వారిదే గెలుపు. వారు దీనిని మాన్పగల"రని తెలిపిరి. ఆమె యట్లే నెను. జిన. శివమంత్రలేఖలను రెండింటిని అగ్నిలో వేసిరి. జిన మంత్ర లిపోయెను. శివమంత్రలేఖ కాలిపోక అట్లేయుండెను. పిళ్లనయనారు రాజు ండుమాన్పెను. వారు శివభక్తి పరులైరి. పిళ్ళనయనారు, జైనవసతులను ము చేసెను. జైనులు నశించిరి.

మారని కథ

నిడుమారడను రాజు శైవుడు. అయినను ఆతని రాజ్యమంతట జైనులే

. రాజది సహింపలేక వారి సందఱ పిలిపించి, మీరు అశాస్త్రీయమైన
మును వహింపుచున్నారు. దానిని విడిచిపెట్టి శైవమతము చేరుడని
వారును సభచేసి శైవ మతమే శాస్త్రీయమని నిరూపించి సపుడు
ని చెప్పిరి. రాజును సభ చేయించెను. శివుడు ఒక శివభక్తుని
న వచ్చి శాస్త్రవాదమున జైను లందఱను జయించెను. వారు శైవులైరి.

ంది కథ

తిరువాలూరిలో అందఱు జైనులే యుండిరి. నమినందియను నొక్క శివ
మాత్రమే యుండెను. ఆతడు నేతితో ప్రతిదినము వేయిదీపములు వెలి
ండెను.

అచ్చటి జైను "లీ శివభక్తునకు నేయిలేకుండ చేయుదము, ఎట్లు దీపములు
మనో చూత"మని నేయి యాతనికి దొరకకుండ చేసిరి. నమినందియు
చ్చి శివుని ముందఱ నేయి దొరకకున్ననేను ప్రాణములు విడిచెదనని తన
గవేయుటకు సిద్ధమయ్యెను. శివుడు ప్రత్యక్షమై కావలసినంత నేయి
.. అంత అచ్చటి పశువులెల్ల పాలు లేక హతమైనవి. జైనులు నమినందిని
నతడా పశువులను బ్రతికించి, జైనులకు శివదీక్ష నిచ్చెను.

ఖ్యతొాండని కథ

ఇతడు జైనుడయినను శివభక్తిపరుడయి యుండెను. కాని వారు శివ
ం పుష్పములు లేకుండగ చేసిరి. అప్పుడాతడు రాళ్ళను తీసుకొని వానితో
ంచుచుండిరి. జైను లారాళ్ళుకూడ లేకుండ చేసిరి. అప్పుడు సాంఖ్యతొం
శివునితో మల్లెమొగ్గలు వైచిన మదనుని సహరించితివి. ఇది న్యాయమా
పూవులు దొరకక పోవుటచే నిట్లు చేసితిని నీవు కరుణించి, నేను నీమీద
ద రాళ్ళను పూవులుగా మార్చి అంగీకరింపుమని వేడెను. శివుడట్లు చేసి
తని ననుగ్రహించెను.

పూరి బ్రహ్మయ్య కథ

కోపూరి బ్రహ్మయ్య శైవ భక్తుడు. జైనులాతని హింసింప గోరి, నొక
చెట్టును గాల్చి దానిని బ్రతికింపుమనిరి. కోపూరి బ్రహ్మయ్యయు దానిపై

నీళ్లు చల్లి తొల్లిటివలె, ఆకులతో, పూవులతో దానిని విలసిల్ల

దాసయ్య కథ

పొట్లచెఱువను వూరిలో ఏడువందల జైన వసతులను గట్టించి, ఇరువది
ది జైనులు గొలువగా నొక జైన గురువుండి అక్కడి రాజైన దేసింగ
జైనమతస్థునిగా చేసెను. అతని భార్య సుగ్గలదేవి. ఆమె శివ భక్తు
వభక్తుడగు దేడర దాసయ్య శిష్యురాలు. అప్పుడు రాజామెను చూచి,
పతికి వేఱువేఱు మతము లుండుచూ నీవు పరినైన జైనమతము స్వీకరిం
వల నన్ను విడిచి వెళ్ళి పొమ్మనెను. ఆమెయు పతిని వీడి వేఱుగా భవ
ర్మించుకొని దేడర దాసయ్యతో శైవశాస్త్ర విచారణ చేయుచుండెను.
ము వ్యాపింపజేయ మొదలుపెట్టెను. జైనులది గని రాజుతో శైవులకు
పభ పెట్టించి వాదమునకు వారిచే బిలువుము. వాదములో గెల్చిన వారి
ప ఓడిన వారు స్వీకరింప వలయునని నియమము చేయుమనిరి. రాజు
ంచెను. సుగ్గలదేవి దేడర దాసయ్యను పంపెను. ఆతడును వాదమునకు
ంచి మీకు గల్గినది జీవమో, ఆత్మయో దెలుపుడని ప్రశ్నించెను. కాని
న జైనులు ఈశ్వరు నంగీకరింపరు. అందుచే వారు ప్రత్యుత్తర మీయ
రి దాసయ్య శివజీవ భేదమును నైక్యతను శాస్త్రీయ సంప్రదాయము
ద్ధాంత పూర్వకముగ నిరూపించి, జైనమతము ఖండించి శైవమతము
వెను. జైనులేమి యూఱు మాటాడలేక ఊరకుండిరి. తమ ఓటమి నంగీకరిం
రందఱు రాజుతో గూడ దేడర దాసయ్య శివదీక్ష పొందిరి. రాజు వారి
పల వసతులను క్రొప్పించి వైచెను. పొట్లచెఱువున సమస్త జనులు
రి.

ప బాచయ్య కథ

హనుడిగ అను జైనపురమున హిరియ బాచయ్య యను శివభక్తుడుం
చ్చట నొక శివాలయము గలదు. దాని యందలి లింగమును జైనులు
పవైచిరి. అంత హిరియ బాచయ్య తన శివభక్తి మహిమచే, ఏడువందల
ములు గట్టించి, ఏడువందల లింగములను ప్రతిష్ఠించెను. పంద్రెండువేల

ములతో నాతడు శివమత వ్యాప్తి చేయుచుండెను. శైవులును జైనుల
ఱకిరి. జైన గురువు లేమియు చేయజాలరైరి. శైవులును వేయి ఏడు
జైన వసతులను ధ్వంసము చేసిరి.

న్న కథ

హుళిగర అను పురమున, సోమన్న యను శివభక్తుడుండెను. ఆతని
ం కన్నులు కానరాలేదు. జైనులు వచ్చి, "ఇదిగో నిన్ను శివాలయమునకు
పోయెదము. ఆతని చేయిబట్టి ఏటివద్దకు తీసికొని పోయి, ఇదే శివలిం
మొక్కు" మనిరి. ఆతడును ఒక జైనుని తలపట్టెను. వెంటనే ఆతడు
ృతి ధరించెను, సోమన్నకు కన్నులు వచ్చెను. జైనులు సిగ్గుపడి పాఱి

వ్వ కథ

వైజకవ్వ అను శివభక్తురాలు వరశిపురమున నుండెను. ఒకనాడు శివుడు
పసివేషమున వచ్చెను. వైజకవ్వ ఆతనికి పరిచర్యచేసి పంచభక్ష్యములతో
ము పెట్టెను. ఆతడు సంతృప్తిగా తిని వెడలిపోవుచుండగా జైనులది చూచి
సీ విషయము దెల్పిరి. తపసిని చూచుటకు రాజు తనపరివారముతో రాగా
దృశ్యు డయ్యెను. రాజామెను చూచి వైజ! తపసిని నెచ్చట దాచితివని యడి
ింతేకాక తన యాజ్ఞలేకుండ నాతనికి ఆహారము పెట్టించినందున ఆమెను
నీవాతపసితో బొమ్ము. అని సమ్మెటతో నామెను కొట్ట నారంభించెను.
వ్వ శివుని దలచెను. ఆ సమ్మెటపెట్లన్నియు పతిపై బడెను. ఆ పెట్లు
జైన గురుల మీద బడెను. శ్రీచంద్రముని భరింపలేక అడవిపాలయ్యెను.
దముని ఆగ్నత్తలో బడెను. క్షపణేంద్రముని విలవిలకొట్టుకొని ఆపరాని
ందెను. విపులేంద్రముని వీపువిఱిగెను. నాగేంద్రముని ప్రాణములు విడిచెను.
సతియైన వైజకవ్వ శివభక్తికి ఆశ్చర్యమొంది జినాలయమున కేగ అది
మయ్యెను. తిలకవ్వయను నామె, శివభక్తురాలై శివభక్తి రహితుడైన
విడిచి శివలింగము వెయక దాగెను భర్త ఆమె కొంగు లాగగా ఆమె పురుష
ందెను. దీనికి పూర్వము వింటిమాని జైనులు వైజకవ్వకు మ్రొక్కిరి.
మండియు వరశిగలో శివుడు వైజనాథుడను పేర ప్రసిద్ధుడయ్యెను.

ు మహిమను విని బిజ్జలుడు, బసవేశ్వరుడు, ఏకాంత రామయ్య కీర్తి వ్యాప్తి జెందెను. ఈమె బసవేశ్వరుని సమకాలీన.

దేవు బాచయ్య కథ

డ్డలదేవు బాచయ్య బిజ్జలుని సమకాలీనుడు. శివభక్తుడు అతడు శివరాత్రికి మునకేగి సోమనాథుని దర్శించి వచ్చుచుండెడివాడు. అదిచూచి బిజ్జలుడు యుచ్చట చేయుటకు వీలులేదు. సౌరాష్ట్రమునకే చనునుని యుత్తరువు సౌరాష్ట్రనాథు నిచ్చుటకి రప్పించునని బాచయ్య భక్తినిష్ఠతో నుండెను. తీహారి రూపమున సోమనాథుడు వచ్చి బాచయ్యకు శివలేఖ నిచ్చెను. అదిచూచి ఆతనికి మ్రొక్కెను. ఆతడు బాచయ్య ఇంటి యందు ద్ది ధాన్యమును నింపెను. ధనమును విశేషముగా లభింప జేసెను. చి బాచయ్య పూర్వపు గుడిని బగులగొట్టించి శివునికి సువర్ణాలయము కొట్టరువు వలన నీ ఆలయము కట్టింపబడినది గాన, ఇట శివుడు సోమనాథుడని ప్రసిద్ధిగాంచెను. బిజ్జలుడును బాచయ్యను తన కొలువు ంగి పొమ్మనెను. బాచయ్యయు బసవేశ్వరుని గని, కల్యాణమును వీడి సోమనాథునే సేవించుచుండెను.

మ కథ

కనాడొక బ్రాహ్మణుడు రుద్రమంత్రము చదువుచు ఇతని భిక్ష బాచయ్యయు నాతనికి ఆహారము పెట్టెను. బ్రాహ్మణుడు దానిని ం. అందుండి ఒక మెతుకు జారిపడెను. బ్రాహ్మణుడు అరియమను తిగా నిందింపగా, ఆతడు బ్రాహ్మణుని కడుపువచ్చి ఆహారముపైని ు. బ్రాహ్మణుడు చనిపోయెను. అరియమ బ్రాహ్మణుని చంపెనని రాజు కోపించి అరియమ పొట్ట ప్రచ్చుడని ఆజ్ఞాపించెను. సేవకులట్లు ప్రయత్నింపగా అచటి శివుడగు సోమనాథుడు లింగ గర్భమును ంచు దూరుమనెను. అట్లాతడు లింగగర్భము దూర్చుచుండగా సేవకు పైకి లాగుటకు ప్రయత్నించి కట్టుబట్టను లాగదొడగిరి. కాని అరియమ లోపలికి వెళ్ళిపోయెను. ఆతని కట్టుబట్ట మూరెడు పైకి వచ్చెను. అది

అచ్చట గానవచ్చును. ఇది మహేంద్ర మంగళమను పురమునందు

కరుని కథ

ీరశంకరుడు శివభక్తుడు. ఇతర మతములవారితో పలుకడు. వారిని సును. ఒక బౌద్ధుడది చూచి, ఈతని గాల్చిన సరిపోవునని తలచెను. రుడు శ్రీగిరియందు శివునర్చించు స్థలముక్రింద నొక యినుప పెన ు. అది బగబగమని కాలుచుండెను. వీరశంకరుడది యెఱుగక వచ్చి గూర్చుండి శివు నర్చించుచుండెను. అది ఆతని శివభక్తి మహిమవలన య్యెను.

ంక మంచెయ్య కథ

శివలెంక మంచెయ్య శ్రీ కాశీక్షేత్రవాసి. విశ్వేశ్వరునికి ప్రతిదినము తన ిశ్శను నటికి శివున కర్పించి తిరిగి వానిని పడయుచుండెను. కాశీ నన నొక వైష్ణవాచార్యుడు వచ్చి మంచెయ్యతో శాస్త్రవాదము చేసెను. మాతని గెలువలేకపోయెను. అచ్చట ఇతర మతస్థులు కేశవుడే కర్తయని పడగు విష్ణుమూర్తికి ఆలయము గట్టి అందు విష్ణుమూర్తిని ప్రతిష్ఠించిరి.

వైష్ణవాచార్యుడు అంత శాస్త్రవాదము చాలదు. నీకు శక్తి గలదేని శివుడే కంతయును కర్తయని-వేఱు దైవము లేదని దృష్టాంతము చూపుము- కొనిరి. శివలెంకమంచెయ్యయు, ఆ గుడియొద్దకేగి "ఓరోరి విష్ణు! నీ దైనట్టి విశ్వేశునకు మొక్క వెడలి రమ్మ"ని పిలిచెను. వెంటనే విష్ణు యు పాదచారియై వచ్చి విశ్వేశ్వరునకు "శివభక్తః ప్రభుర్మమ" అని విశ్వేశ్వరునికి మ్రొక్కెను. అచ్చట వారందఱు శివలెంకమంచెయ్య మహిమ కత్యంతాచర్యచ్చకితులైరి. నేటికిని విష్ణువు విశ్వేశ్వరలింగ ముందు మ్రొక్కినటు లున్నవాడు.

రదాసుమయ్య కథ

శంకరదాసుమయ్య "మమకర్తా మహేశ్వరా" అను వీరవ్రతముతో ు. ఆతడు నాతతముగ శివోత్కర్షను బాహాటముగా చాటుచుండెను.

"ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే" అని వేదవాక్యమును నేకైకముగా వ్యాప్తి
పెను. కర్మము కర్త క్రతువు సర్వము శివుడే యని స్థిరము నిరూపించెను.

శివుడు మత్స్యావతారము మడియించి మత్స్య కేతనవైరిని తల చుట్టెను.
వతారమున కూర్మము కపాలమును తన హార మధ్యమున నిమిడ్చెను.
తారమున వరాహదంష్ట్రను తన చేతిలో నుంచుకొనెను. నరసింహావ
న శరభరూపమై నారసింహు తోలుద్రవచ్చి, తన వస్త్రముగా ధరించెను.
ముని నెట్టెము ఖట్వాంగముగ తన యాయుధము చేసికొనెను. హరిని
న హరుడయ్యెను. దక్షుని యజ్ఞము ధ్వంసముచేసి, ఆతని శిరస్సుకు
మేకశిరస్సు నతికించెను.

విష్ణువు ప్రతి దినము శివుని వేయి కమలములతో పూజించుచు నొకనాడు
మల మొకటి తక్కువయైన తన కన్నిచ్చి-దానిచే పూజను పూర్తిచేసి,
చక్రమును శివునిచే పడసెను. లంకలో మత్స్యకేశ్వరుని ప్రతిష్ఠించెను.
డై సేతువునందు లింగమును స్థిరము చేసెను. ద్వార సముద్రమున
ధుని నిలిపెను. వ్యాసుడు వ్యాసేశ్వరుని కాశిలో వ్యాప్తము చేసెను.
వమయో విష్ణు"వనుమాట ప్రక్షిప్తము. శివుడే సృష్టికర్త, స్థితి కర్త,
లయకర్త అని దృష్ట ప్రమాణ ప్రత్యయములతో నిర్వివాదముగా
సి నిరూపణ చేసి, శివమహా మహిత్తైకత్వము, ఏకైక దైవత
వ్వము సమస్త లోకైకవ్యాప్తము గావించెను.

సప్తమాశ్వాసము

ముమయ్య కథ

సవేశ్వరుడు అంత్యజులైన వారి పాదములను గడిగి, అవి ప్రాశించు
. వారలకు భక్తితో మొక్కెను. మన కల్యాణ కటక మంతయు
పాలయ్యెనని పురజనులు బిజ్జలునితో చెప్పిరి. బిజ్జలుడును బసవేశ్వ
చి బసవనమంత్రి ఇట్లు చేయుట నీకు తగునా? అగ్రవర్ణులే పూజనీయులు

్యజులు అంటరాని వారని నిరసించెను. బసవేశ్వరుడు అంత్యజుడగ్రగ
ణె నధికుడు. ఇతరుల శరీరములో రక్తముండును, అంత్యజుల శరీర
పాలుండును.

ట్లుచెప్పి ఆ స్థానమధ్యమున శివనాగుమయ్యను సింహాసనము పైనుంచి
వ్రేళ్లను నలిపి అందుండి రక్తమునకు బదులు పాలు స్రవించుట కన్ను
వఱికి చూపెను. ఇట్లు చూపుటయే గాక, శివ భక్తులు వర్ణాశ్రమ
వస్థం కతీతులని కొంతమంది భక్తుల చరిత్రలను చెప్పెను.

ంయ్య కథ

ేవయ్య యను శివభక్తుడు మనపురములోనే గలడు. ఆతడొకనాడు వచ్చు
ఆతని దాసి, నీళ్ల కొఱకు కడవతో వెళలి, నీళ్లు నింపితెమ్చుచుండెను
'క బ్రాహ్మణుని చేయి యామెకు దగిలెను. వెంటనే నీళ్లు అపవిత్రమైన
కడవ నచ్చట పగులవైచి, కొత్తకడవ తెచ్చి నీళ్లు కొనిపోయెను.
సున్న తక్కిన బ్రాహ్మణులిదియేమి ఈ దాసి ఆగడము- బ్రాహ్మణు
ర్ణముల వారంటినచో స్నానము చేయవలయును. ఈమె బ్రాహ్మణులను
ని యిట్లు చేసినది. ఈ బ్రాహ్మణుడు సాక్షాత్తుపసిష్ఠుల వంటివాడు.
ు తగవు అని బిజ్జలునితోజెప్పిరి. అతడు కల్లిదేవయ్యను పిలిపించి, ఏల
రిగినది అని అడిగెను. కల్లిదేవయ్య బ్రాహ్మణులకు ఆధిక్యత అగ్రవర్ణ
ేదములు చదువుట వలన వచ్చినది. వేదములు మా యింటి కుక్కలు
ువగలవు, అని తన యింటి కుక్కలను బిలిచి వేదము చదువు మనెను.
-లు వేదస్వరము లూచా తప్పకుండ చదివినవి, కావున విప్రులు శివ
 సమానులు కారు అని చాటెను. ఇంకను మఱికొందరి భక్తుల
ునుము.

బాచయ్య కథ

గొబ్బూరిలో బిబ్బ బాచయ్య అను శివభక్తుడు భక్తుల చెప్పుల బిళ్ళను
న ధరించి ఒక బంత చేయించి, దానికి నంపె పడగలుగట్టి బంగారు
ో వృషభములను పూన్చెను. ఒక పౌఁజకతో శివ ప్రసాదమును సందు

డుపై నొక వస్త్రముగప్పి ఆ ప్రసాదము భక్తులకు వంచిపెట్టి . ఒక భక్తుడా యూరిలో పండువు చేయగోర బిబ్బ బాచయ మునుపటి అక నిండ శివప్రసాదము పోసి ఆతని గృహమున కేగెను,

అప్పుడచ్చటి బ్రాహ్మణు లందఱు "నేడు దొరకినాడు భక్తుడు కుల వారి యెంగిలికూడు అందఱికి పంచిపెట్టుచున్నాడు. ఈతని పట్టి ందలి ప్రసాదము భస్మము చేయవలెను" అని బట్టుల పిన్న, అప్పన ంచన, చట్టనపెద్ది, కూచి దామోదరుడు, భాస్కరుడు, శిష్టుల డు చిమ్మి కేతప్ప యెడ్లనుకట్టువిప్పి "త్రోలుడు-పౌణకపై వస్త్రమును , ఆ యెంగిలికూడు నాశనము చేయుడు". అని వారిని బాచయ్యపైకి బాచయ్యయు నెంతమాత్రము భయపడక ఇది యెంగిలికూడా? ఇదేమి విషమా ఏదియుకాదు. అని పలికెను. అది వారు వినిపించుకొనక వస్త్రమును దీసివేసిరి. ఇంకేమున్నది ? అందున్నది అగ్నిహోత్రము తీయగానే, ఆ యగ్ని వ్యాపించి బ్రాహ్మణుల యిండ్లను పూర్తిగా అగ్రహారమంతయు నగ్నిపాలయ్యెను. బ్రాహ్మణుల తలవెంట్రుకలు కమరిపోయెను. వారందఱు బాచయ్య మహిమను గొనియాడి నీవే క్కని ఆతని పాదములపైబడిరి. మాయిండ్లను మాకు నిమ్మని కోరిరి. చయయు కాలిన వానిపై భస్మపు నీళ్లచల్లి మునుపటివలె బ్రాహ్మణుల న్నింటిని నిలిపెను.

దూడయ్య కథ

హచరదూడయ్య స్నానము చేసిన నీరు ఆతని ఇంటి ముంగల నిలిచి ంతయు బురదమయ మయ్యెను. ఇట్లుండగా నొక నాడొక బ్రాహ్మ కాలుజారి ఆ రొంపిలో బడెను ఆతడు బురదలో పొర్లుచు పైకిలేచెను. ఆతని శరీరము మిక్కిలి కాంతిమంతమై ప్రకాశించెను. అచ్చటి బ్రాహ్మ ణు మాచర దూడయ్య మహత్తును గొనియాడిరి.

భీమయ్య కథ

ఈతడు దూడయ్యవలె బ్రాహ్మణులను దివ్యాంగులనుగా తీర్చెను.

య్య కథ

్వపచయ్యయను శివభక్తుడు ఆహారము వండి, ఇతరుల దృష్టితాకునో
ని చెప్పుతో గప్పెను. ఒక సామవేది అది చూచి, ఇతడు మాంసము
న్న చూచి బట్టను కప్పినాడు అని తలచెను. వెంటనే ఆతని మంత్ర
ించి అకసమున కెగురవైచిన తన వస్త్రములు క్రింద పడిపోయెను.
వేదియు శ్వపచయ్య శరణుచొచ్చెను. ఆతనితో ముప్పది యాళ్ళవారికి
య్య శివదీక్షనిచ్చి శైవులుగా విలసిల్ల జేసెను

ంటి కథ

ల్లకి పురమునకు రాజైన భోజుడు శివభక్తిపరుడు. అయినా వేదమార్గా
ఆతని భార్య జొమ్మవ్వ శివభక్తిపరురాలు. వారలకు గురువు ఉద్భటుడు.
శివభక్తుడు గాన బ్రాహ్మణుడైనను అన్ని జాతులవారితో ముఖ్యముగా
లతో కలసి మెలసి వర్తించుచుండెను. దీనిని చూచి తక్కిన బ్రాహ్మ
జుతో ఉద్భటుడు అంత్యజులను తనవారిగా గౌరవించుచున్నాడని

వుడు ఉద్భటుని శివభక్తి మహిమను ప్రకటింపదలచి బల్లకిపుర సమీ
ొక మఱ్ఱిచెట్టు క్రింద తానుమానుష దేహము ధరించి దానిని దహనము
ు. అప్పుడామఱ్ఱిచెట్టు ఆశ్రయముగా గలిగిన ఏడువందల భూతములు
హములతో ఆకాశమున కెగిరి పోయెను. ఒక భూతమాసమయమున
ున కేగెను. ఆ భూతము మిగిలి పోయి తన తోడి భూతములు కైలాస
నని తను మిగిలితినని చింతించి భోజరాజున కీవిషయము నెఱిగించెను.
ంధర్వులనియు పండ్రెండు వేల యేండ్లు నంది శాపమున నట్లు భూతము
ు శివభక్త శరీరాగ్ని వలన తన తొంటి గంధర్వరూపము వచ్చునని
. ఉద్భటుడును తను తన దేహమునుండి అగ్నిని సృష్టించెను. ఆ మంట
చ్చుట మిగిలిన భూతము గంధర్వుడై స్వర్గమునకు బోయెను. మఱ్ఱి
ిపోయెను. భోజరాజు దానిని చూచెను. అప్పుడు శివుడు ప్రత్యక్షమై
ము నిల్పి, భోజరాజును జొమ్మవ్వను ఇతర పరివారసహితముగా
ురజను నందఱిని కైలాసమునకు గొని పోయెను.

యొ్య కథ

కక్కయ్య యను శివభక్తుడు పిష్ణు సత్కర్ష వినడు అచ్చట నొక
ట్టు, హరి మాహాత్మ్యమును గూర్చి పురాణము చెప్పి ప్రజలను నాకర్షిం
నారంభలు హరియే పరమదైవమని వేఱె దైవము లేదని భావనతో
అప్పుడు కక్కయ్య అది విని పురాణము చెప్పుచోటికి జని ఆ పురాణ
డొంకెనతో బొడచి, తల తఱిగి పొట్టలో బెట్టి విడిచెను. అది కొంత
పురుగుల పోకయయ్యెను. ఆతని హరి కూడ రక్షించి బ్రతికింపలేక
. ఇది కక్కయ్య శివభక్తి మహిమ. ఈతనికి డోహరి కక్కయ్య అని
హరి అనగా కుట్టుపని చేయువాడు. ఈతడు శివభక్తుల స్త్రీ, పురుషుల
కుట్టుచుండెను.

య్య కథ

ంబావిలో భోగయ్య శివభక్తుడు కలడు. ఆతడు జన్మముచే మాదిగ
తడు జంగమార్చన చేయుచుండగా నొకనాడు ఒక శివభక్తుడు చని
పెయ్య శవము మోసికొని యతని యొద్దకు వచ్చెను. ఆతడు తనకు
మాంసమాహారమని తాను అకలితో నున్నానని చెప్పెను. తానిది వఱకు
ను ఆ మాంసము పాకము చేసిపెట్టమనగా ఆమె ఆలస్యము చేసెను.
ప్పుడే ఆహారము పెట్టుము. అనగానే భోగయ్య ఆ పెయ్య మాంసము
తని తన యింట నారగింపజేసెను. ఇట్లు చేయుచుండగా, అచ్చటి
ులందరు వచ్చి, చుట్టుముట్టిరి. ఇంతలో ఆ శివభక్తుడు శివుడు కాన
డయ్యెను. విప్రులందఱు నెచ్చట నాతని దాచితివో చెప్పుమనిరి. ఆతడు
ిండ్లలో శివేవరులుండరని చెప్పి మీరు శివదూషకులు మిమ్ములను
వని యూరివెలుపలికి పోయెను. అంత నాతనితో ఆ యూరనున్న శివ
ెల్ల తమ స్థానములను వీడి భోగయ్యవెంట నడచి వచ్చినవి. అ
చూచి విస్మయులై విప్రులు భోగయ్యను శరణు వేడిరి. భోగయ్యయు
లను యథా స్థానమున నిలిపి, తన శివభక్తి మహాత్మ్యము ప్రకటించెను.

౨ కథ

గుడ్డవ్వ అను శివభక్తురాలు హీనకులజ. ఆమెకు కుష్ఠురోగము వచ్చెను. వెందిగె అను ఊరు ప్రవేశింప అచటి బ్రాహ్మణు లామెను నడ్డపెట్టిరి. దానిని విడిచి సౌరాష్ట్రమునకు బోయెను పాపమామెకు శక్తిలేదు అట్లే, కొనుచు, మేనినుండి రక్తము కారుచుండగా బహుశ్రమతో సౌరాష్ట్ర కేగెను. అచట సోమనాథ దేవాలయము ముందఱ ప్రాణావశిష్టయై పడి గా, సోమనాథుడు ప్రత్యక్షమై, ఆమె భక్తికి మెచ్చి ఆమె రోగము ముజేసి, దివ్యాంగురాలిగా నొనర్చెను. శివుడు వరము కోరుకొమ్మనిన గలో వెలయుమని కోరెను. అప్పుడు సోమనాథు డచ్చట నిలిచెను. ఆమె కి గుడ్డవ్వయై పరగెను గాన అమె గుడ్డవ్వ యని పేరు వహించెను. బసవేశ్వరుని సమకాలిరాలు.

వేశ్వరుడు విషమును త్రాగుట

అప్పుడు కల్యాణ కటకమున నున్న బ్రాహ్మణులు తమకు శివప్రసాదము ముని నిర్బంధించి యడిగిరి. "సరియే అట్లనే యిచ్చెదను మీరు శివ ల్యమును శివప్రసాదమును స్వీకరింతురా. విషము శివుని ప్రసాదము దానిని మీకు నిచ్చెదను స్వీకరింపుడు" అనెను. వారును తమ్ముి టను బసవేశ్వరుడెత్తిన యెత్తని గ్రహించి నిరాకరించిరి. శివుని ప్రసా మహిమ చూప నిదే సమయమని బసవేశ్వరుడు మహోగ్రముగ జాజ్వల్య ముగ మంటలు గ్రక్కుచున్న విషము కొన్ని కొప్పెరలలోనించి ఆ రలలో నొకటిరెండు మాత్రము మిగిల్చి తక్కినవానిలో విషము నొక్క యైన విడువక త్రాగి పూర్వముకంటె దివ్యశరీరముతో నుండెను. ఆతడు ము త్రాగి, మిగిలిన శివభక్తులను బిలిచి, వారలను కడుపాఱ గ్రోలజేసెను. ను పూర్వము రీతిని చెక్కుచెదరకుండిరి. అంతట బసవేశ్వరుని మహిమ దిగంత విశ్రాంత మయ్యెను.

వదండనాయకుని కథ

జగదేవదండనాయకుడు బసవేశ్వరుని ఖ్యాతి విని, అతనిని చూడవచ్చి, గృహమున లేనప్పు డచ్చటికి కొందఱు బ్రాహ్మణులను పిలిపించి వారి డుగుచుండెను. బసవేశ్వరు డది చూచి వెంటనే, శివద్రోహులను చూడ తిరిగిపోయెను.

కేతయ్య కథ

ఏలేశు కేతయ్య యను శివభక్తుడు భవులతో పలుకడు. వారిని చూడడు. అచ్చటి భవులు కేతయకు హానిచేయదలచి ఆతని యింట ధాన్యముతో గాదెలకు నిప్పంటించిరి. అవి పూర్తిగా కాలిపోయినవి. అయినను జంకక తిరిగి నీళ్ళతో విత్తనములు నాటి ధాన్యము మొలిపించి గాదెల . కేతయికు చేసిన హానివలన అప్పుడు బ్రాహ్మణులైన భవుల పశుప మేత మాని పాలీయక యుండెను. ఇది కేతయ్య మహిమయే యని వారందఱు నాతని శరణు జొచ్చిరి. కేతయ్యయు ఆ పశువులను రీతి పాలిచ్చునట్లు చేసెను.

నాచయ్య కథ

సవరదనాచయ్య శివభక్తుడు. అతని భార్యకు కవలపిల్లలు పుట్టుదురని బాలునికి లింగము పుట్టునని తెలిసికొనెను. బాలునికి వేఱుగా కలుగకపోవుటచే- నాచయ్య కోపించి, ఆ బాలుని విడిచివైచెను. పడిది యెఱిగి "ఇచ్చట నిక విప్లవము పుట్టగలదు. అని భావిజరుగ తెలిపెను. సవరదనాచయ్య జగదేవదండనాయకునితో బసవేశ్వరుని చ్చెను శివుడు వారిని కరుణించెనని బసవేశ్వరు డెఱిగి వారిని తనతో కొనిపోయెను.

ల్య మధుపయ్యల కథ

శల్లయ్య మధుపయ్య అను శివభక్తు లుండిరి. కల్యాణపురీశుడు బసవేశ్వరుని మహిమ నెఱిగియు నెఱుగ నట్లుండెను. అంత నాతడు

మధుపయ్యలను బిలిపించి కన్నులూడ బీకించెను. అది బసవేశ్వరాములు

ద్దరికి తిరిగి కన్నులిచ్చి బిజ్జలునిపై మండిపడి కల్యాణము రాజుతో

'డగునని శపియించి కప్పుడి సంగమేశ్వరమునకు పోయిరి. కల్యాణ

ంతయు కసిబిసియై పాడయ్యెను. జగదేకదంతనాయకుడు మల్ల

య్యలతో కలిసి బిజ్జలుని వధించిరి. బసవేశ్వరు డిది యెఱిగి తాను

ర నవతరించినందుకు వీరశైవమతోద్ధారణ సాంతముగా జరిగినదని

ప్తుడై సంగమేశ్వర లింగమునం దైక్యమయ్యెను. అప్పుడు పుష్పవృష్టి

ు. మాదిరాజయ్య మాచిదేవయ్య మొదలగు సమస్త శివభక్తులు

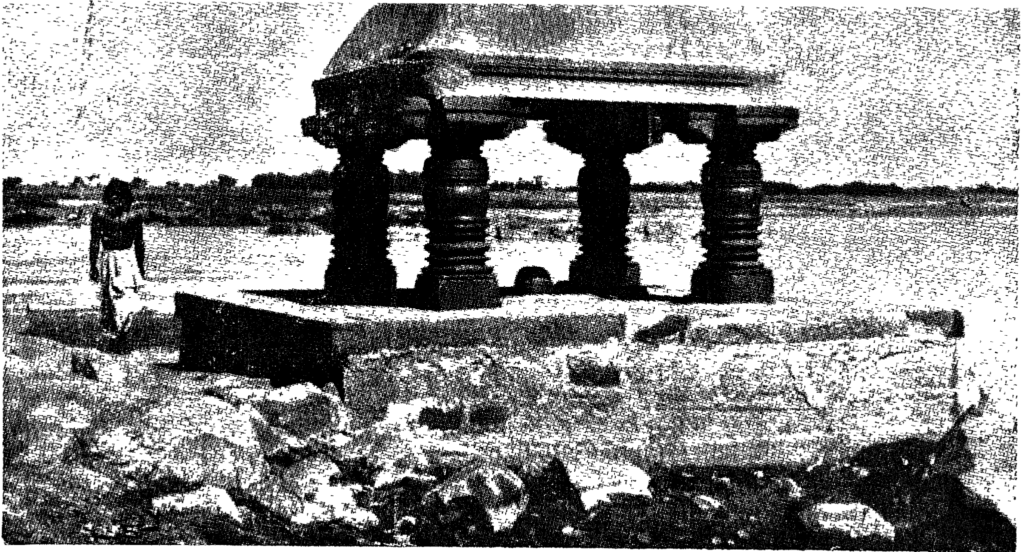
్వరుని కీర్తించి భక్తితో సంగమేశ్వర స్వరూపమును గొల్చుచుండిరి

బసవపురాణవచనము సమాప్తము

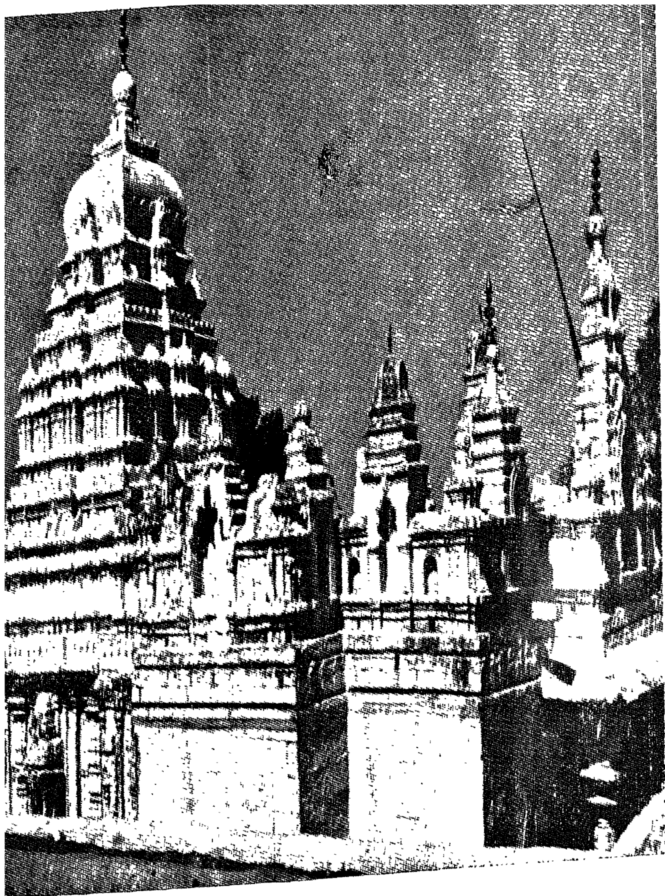
శివమ్ . భూయాత్

కలచూరి బిజ్జలరాజ్య
వృషభలాంఛనము

బసవేశ్వరుడు లింగైక్యము చెందిన కూడలి సంగమము

కూడలి సంగమేశ్వరాలయము

శ్రీ

పర్వత ప్రకరణము

బసవపురాణమును రచించిన పాల్కురికి సోమనాథుడు పండితారాధ్య చరిత్రను గూడ ద్విపదలతో రచించెను. ఆంధ్రకర్ణాటక రాష్ట్రము లందలి మహాశైవ సంప్రదాయాచార్యుల చరిత్రములను తెలుసుకొనుట కెంతయు తోడ్పడును.

పండితారాధ్యచరిత్రమున పర్వత [illegible]

[illegible]

[illegible]

ు ఎనిమిది దినముల క్రిందటనే లింగైక్యమయ్యెనని యచ్చట నొక చెప్పగా విని కడు దుఃఖితుడై శ్రీశైలమునకు బయలుదేరెను. వెల్లటూరున ల్లికార్జున మహాలింగము వెలసిన పవిత్ర శ్రీశైలపర్వతమును తన పాద నపవీకృత మొనర్ప నిష్టము లేనివాడై శిష్యుడైన దోనయ్యను పిలిచి ర్జునుని దర్శించి శివరాత్రి చెల్లింపుమని యానతిచ్చెను. దోనయ్య శ్రీశైలమాహాత్మ్యమును గూర్చి చెప్పమని గురువును వేడుకొనగా పండి లవారు శ్రీనగ మాహాత్మ్యములు నీ క్రింది విధముగా చెప్పదొడంగిరి.

శ్రీగిరిమహిమఁ దా శేషునకైన
వాగీశ్వరునకైన వాణికినైనఁ
దనరుచు శ్రుతు "లనంతావై" యనంగఁ
జను వేదవేదాంత శాఖలకైన
సూతునకైన వ్యాసునకైనఁ జిత్ర
భా తనుం డట్టి శ్రీ పర్వతుఁ గన్న
యాశిలాదునకుఁ దానై కీర్తిసేయఁ
గా శక్యమే, నీలగళుఁ డెర్గుఁ గాక
వినియెఁ బార్వతి దన విభుఁ డిట్లు సెప్పఁ
దన కుమారున కంతఁ దా నానతిచ్చె,
నాతనిచే విని రమరులు మునులు
ఖ్యాతిఁ బురాణోక్తిఁ బర్వతుమహిమ
యా పురాణైకసారార్బుదాంశంబు
రూపింప నే సమర్థుండను గాన;
యైనను వినుము గృతార్థతానియతి
నా నేర్చుభంగి శ్రీనగ మహత్త్వంబు
వర్ణింతు సత్కవీశ్వరు లుత్సహింప
సర్వవాప్రతధాత్రి సరు దదెట్లనిన
నాది కనాది యుగాది శిలాదుఁ
డాదరికమున మహాతపోనియతి

టి మెప్పించి మువ్వురసుతులఁ
పడయుచో సద్భక్తి బుద్ధి
భక్తిహీనుఁ డద్వైత
ందొకఁడైనఁ బ్రభవించెనేని
ారిగొందు నీ వద్దపడిన
ాడుకుల నిముక్తి నా కనుఁడు
యోనిజు నిర్మలదేహుఁ
ద్వితియ్య శంభు సర్వజ్ఞ
ారు నాద్యస్తుత్యు శైవ
స్త్రాచార్యు తము వృషాధీశు
మథగణశ్రేష్ఠు నజరు
రు నగ్రనందను నొసగె
శ్వరుం డతివీరఘోర
ర తపోమహిమాతిశయత
ించి భజించి మెప్పించి
్వితియ్యశంభుం డనుపేర
్వంబు సర్వజ్ఞత్వమును స
మగు శ్రీవృషాధిపత్యంబు
శాస్త్ర విశేషరహస్యు
్యాగము విరచనత్వంబు
ంగైక నిష్ఠాపరతంత్ర
ివలభక్తి మతిగురుత్వంబుఁ
్వరత్వంబుఁ బడసె లోకములఁ
డి ధర్మావతారుఁడై పరగె
ల శిలాదుండు; మఱియు
ామ ద్వితియ్యతనూజుఁ
్కశరణ్యు నగణ్యు
జతుర్దశ భువనవరేణ్యు
కీర్తి నాయత కలియుగ స

...క్తి గతప్రపంచా...ర్తి
...[illegible]...త్ర
...[illegible]...
...[illegible]...
...సనక ప్రఖ్యాత, చరితు
...దక్షస్తుత్య సవికలవేద
భేద్య సవిద్యావిదూరు
...కటాక్షవీక్షణ సు
...కలుషముక్తు నక్షరుని
సమస్తనిశ్వరసార్వభౌముఁ
నిహతాఘపర్వతుఁ బడయుఁ
...కారుణ్యభావాతిశయత
...భక్తి సమగ్రత నందు
...స్వరణ కుముక్షుఁడై తొంటి
...ప్రమథ తపోవర్తనల్ దలఁచి
...[illegible]...స్తో...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...
...[illegible]...

మఖ్యాది పటుపసం క్తి
హేంద్రదిమహాపితాక్తి
తోగ్రప్రచాహానుకక్తి
కవ్యక్తి యుగ గవెక్త క్తి
ంత్రైన యతికీర్తిమో
ఖ్యాత తిప మహిమెం
పత లు నిత్తము ఏత్ర నంగ
త్యాశ్చర్య మాశ్చర్య మగ
ంతయును జోద్యము సోద్య మనంగ
లనుపమం బనుపమం బనంగ
ర్వారు లిది యరు దరు దనంగ
తపముః గానము గాన మగ
తపో నిర్ణయసితి
ర్వాతసన్ముని ప్రవరుండు
వ్యవర్షానేక కోట్లు
సరియింప ధరణి గంపింప
ల్గలంగ దజ్జలశాయి యలుగ
మలంగ దిక్పాలురు దొరంగ
రాల వాసుకితలల్ ప్రాల
ద్రులు దూల దివి భువిం గూల
వంప నజాండముల్ డింపం
త్రుండు గ్రందం గమతంబు క్రమందం
లడంగ దిక్కులు వీడువడంగ
ముక్కడంగ నాద్యులు మొక్కందొడంగ
ర్వాతుని మహాతపోనియతి
తకుండు ప్రత్యక్షమై నిలిచి
ఉగ్రహోగ్ర సముగ్రతపోని——
గ్రహా! నీ కనుగ్రహము
గావింతుం గావింతుం గరుణ

ంతు భావింతు భావింతు నిన్ను,
తి మెచ్చితి మెచ్చితి వరము
వ నిచ్చెద నిచ్చెద, నింక
లేమిటికి ముమ్మాటికిభక్తి
వ ధౌరేయ ! పర్వతవిభుండ!
ము వేఁడుము వేఁడుమీ" యనుఁడుఁ
ంగా సర్వాంగములు భువిఁబొందఁ
దొడిఁ జాఁగిలఁ బడి మ్రొక్కి మ్రొక్కి
భక్తి ముకుళితకరపద్ముఁడగుచు
కృదమ్ర నీశు నెదుట నీక్షించి
ప్పులకలు మేన మోసులుసాఁగఁ
సముద్గత గద్గదస్వరము
తంబుగ నుతుల్ గుత్తుకఁ జిక్క,
ందబాష్పధారాసార వారి
రాంభోరుహం బటుదొప్పఁదోఁగ
సొంపారెడు కెంపుఁగన్నులను
పు వెంపారెడు కంపంబు దొడలు
రోనఁ బలుమఱు దర్శించి మ్రొక్కఁ
ంచు మచ్చరికము దొంగలింప
ంగవిక్రియ లవియ భూషణము
ట్లు పొలూర్పర నర్తి దులాక్కుడ
క్తవత్సల ! విన్నపం బయ్య! జియ్య!
మనోంబుజ భ్రాజితశయ్య !
పరాపర ! భవ ! నిష్కలంక !
తిలయ ప్రచరితగుణాంక !
! మహేశ్వర ! వజ్రి సంత్రాణ !
ందయారస వరనేత్రకోణ !
వరత త్రిలోకైక నమస్య !
ంసనాచ్యుతో ద్యనిమిషోపాస్య !

'రథ పరికల్పనవ్యసన !
ఃనాసిక పాతకగ్రసన !
యవికల; శ్రుత్యంతవేద్య!
సంసార మహారోగవైద్య!
విశ్వరక్షణ కృపారంభ!
న్యకా పరిపరిరంభ !
తౌఘ దుస్తర పాపదావ !
: చిత్తగింపుము దేవదేవ!"
,ట్లు నినుఁ బర్వతాష్టకం బందు
; నిష్టార్థ వితతులు సెందుఁ
ఃష్టఫలావాప్తి నీవ
నా కని కైకొని దేవ!
ఎన్న శే విజితాభిషంగ !
నవధరింపుము దయాపాంగ !
డను పేరఁ బరమార్థముగను
•ర మగురువ్వగాఁ దాల్చి
:, నీవు నా యుత్తమాంగమున
నాథ! దివ్యోరులింగాంగ!
హరివిరించాద్యులు గొలువఁ
ురి నుండు గతి నున్కినొల్లఁ
ుస మహాగణములు గొలువఁ
ోవుండు గతి నున్కినొల్ల
.రి సురబృందంబు గొలువ
;నుండు నీయున్కి నేనొల్ల,
రంబున సూక్ష్మరూపమున
గా నీయున్కి విధము నేనొల్ల,
ద్యంబక ముఖ్య కుధరసంఘముల
; యుండు విధము నేనొల్ల,
ముఖ్య విశేషలోకములఁ

సియుండు విధంబు నేనొల్లఁ,
"యశకోరిక జీయా" నసఁ బటవి
ం నంయుఁడు తతియు నేనొల్ల,
మోగుల నప్పనోగతుల
నుండెదమనుచి౯ నొల్ల, వెండియును
మ ద్వైత సిద్ధినూన నియతిఁ
ాతమూపుల సజ్జలయందు
గ౯ జూపునత్ర సతి యుక్తిఁ
[illegible] సజ్జ [illegible]
ప ద్వైత పసిష్ఠా మునుల
మగఁ దాల్చి సజ్జలయందు
సష్టులు వ్యాప్తాదిభూతి
5 ధరించుటను సజ్జలయందు
ాపేక్ష నిష్కర్షించు రాతి
రజాతుల సజ్జలయందు
ాగ్ని యము ద్వైతభావముల్లాని శోక్ష
)శానుల సజ్జలయందు,
మతియు ముముక్షులు తాల్చు
ద్దైనఁ గురుల మీ రక్షి
విధమును నొల్లఁ బ్రాణేశ!
మెప్పుడు మదీయోత్తమాంగమునః
న్మస్తక డిప్పీఠమున
గాంగ సన్నిధిఁ బెట్టి పూత
మ శ్రీ స్వయంభూలిఁ గచూప
చుటకు మహాప్రసాదంబు
ాభావ సిత్యసంబంధ
వేఁడితి స్వామి! విన్నపము
ర్వతః పాణి పాదం త" మనఁగ
లింగాంగముల్ రూపించుఁగాన

యథా రాజా తథా ప్రజా" యనుట
గునే పర్వతాకారమయ్యెఁ
శిరమ యై నిను ధరియింపఁ
నస్కులై నినుఁ గనుఁ గొనఁగఁ
వీనులై నిను మును వినఁగఁ
జిహ్వలై నిను నుతింపఁ
చేతులై నినుఁ బూజసేయఁ
మనసయై నినుఁ దలంపంగ
గూర్చి దాసప్రయుక్తి నద్వైత
ముంపక, నాకు సద్భక్తి యొసగి
భృత్యుగా శిక్షింపు, దయ ని
మయ్య! మదీశ! వెండియును
శుక్తిమ ద్గౌరీ తుషార
ాక మాణిక్య మహేంద్ర
కల్యాణ సారంగ సహ్య
ాపన కింశుక శ్వేత మాల్య
లోదయ వర్ధమాన హేమ
శ్ర దస్త ప్రవాళ సువేల
మేష కుసుమ చిత్రకూట
ాట క్రౌంచ సీ మేంద్రకీల
పూర్వ సంధ్య ఋశ్యమూక
నిషధ వజ్రాభ్ర తామ్ర
ోహణ వింధ్య మానసోత్తర వ
ర్వ కేసర గోవర్ధన శత
ంజర వృష మేచక శృంగ
త్రాది శుంభద్గిరీంద్రములు;
ాగిరథిగంగ పాతాళ
మరథి సౌగంధిక విరజ
ంధారి గావేరి యసి వి

ఁణ దుంగభద్ర ప్రయాగ
రస్వతి నర్మద యమున
ు గయగోమతి ద్రామ్రపర్ణి
త్రావతి సోమప్రభాస
దమస వంజర సరయు
ఘరస వి్రశుత సంద్ర
హాభాగ వాసవి సిత
బంచనది గాయత్రి యుత్నాహ
క్ర్రతపతియు విమలాక్షు కనక
నవతియు శుక్లప్రభాస
ిరూర గృష్ణవేణి మలాస
నావరి యాదిగా నిఖిల
గలుగు తీర్థంబులు నదులు
ంతంబులై మొనసి నామీఁద
చుండెడు వరమిమ్ము; మఱియు
బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య
సత్కులజులును దుష్కులజు
ివులైన నీశ! మన్నగము
త నచేసి మిక్కిలికూర్మి
రాకృత ఘోరకర్మములు
పాతకా ద్యా నీకకోట్లు
ుప వాతల కభిమతసిద్ధిఁ
పు, కరుణింపు, వరము లొండొల్ల,
ముమ్మాటికి హరుచేతఁబడసి
ఁ డప్పుడు వర్వతాకారమగుడు
శివుఁడు దత్పర్వతోత్తుంగ
త్తమాంగ ప్రసిద్ధపీఠమునఁ
ం శ్రీ స్వయంభూలింగమూర్తి
రించె నుద్యన్మహామహిమఁ

ంప శ్రీశైల భర్మహర్మ్యాగ్ర
మాణిక్యోరు కలశ విభూతి
స్వతాగ్ర శృంగైక మధ్యమున
్నెంతయుఁ దదీ యోరులింగంబు;
ందుభులు సమంచితలీల మ్రోసె
బుష్ప వర్షంబుఁ బ్రవితతఁ గురిసె
వంతంత నయ్యంతకాంత కుని
నెంతయు మూర్తిమంతంబు లగుచుఁ
్యయతనములుఁ బుణ్యతీర్థములుఁ
సరోవరంబులుఁ బుణ్యగిరులుఁ
మహాస్థానములుఁ బుణ్యనదులుఁ
లోకంబులుఁ బుణ్యమార్గములుఁ
వనంబులుఁ బుణ్యోషధులును
భూములుఁ బుణ్య పురములు సర్వ
ంబులు నగణ్య పుణ్యాంగుఁడైన
ండు గిరశిరంబునవసియుంప;
ం క్రీడాస్థాన మింక మా కనుచు
మునఁ బ్రమథ సమూహంబు వొదలఁ,

మాదిముని కృత శ్రీగిరిప్రశంస :—

గొనఁ బ్రత్యక్ష కైలాస మిదియ
చు శ్రీరుద్రగణాధిపు లలర
ంతమును హరాభ్యర్చనక్రియల
యుం బిది మన కని సురల్ సెలఁగఁ,
బ్రాఁతిగఁ బర్వతా యని క్రొలువ,
గంటిమని హరిప్రభృతులు నిక్క,—
భక్తిమై హరుఁ గొల్వ నిది ని—
ంచును దైత్యవాస ముప్పొంగఁ
ఐ త్రిపథగంగా సంగమంబు
మేమని మర్త్యమండలి పొగడ,

ు జపతపోధ్యాన సత్క్రియల
టని మునులాసక్తిఁ బొంప,
ిచట నీప్సితసిద్ధు లనుచు
్యదులు సేరి నుతింప,
ంధర్వ కిన్నర కింపురుష ని
ితియ సుఖకరమని నిగుడ
క్రీడా వనక్రీడలకును
ుని దేవగణికలు సొలియ,
ు దర్శనమాత్రన మోక్ష
ముముక్షు లత్యర్థిఁ గామింప,
రల మిది యగపడె ననుచు
ికర ముత్సవలీలఁ దేల
ు భృగు కణాద గౌతమ శి
మన్యు కణ్వాది సన్మునులు
హాదేవ! దేవాదిదేవ!
ుమాదేవ! దివ్యలింగాంగ
ప్రమథత్వ మీశ! ప్రమథుల
ుద్రత్వ మీశ! రుద్రులకు,
బహ్మత్వ మీశ! బ్రహ్మలకు
ిష్ణుత్వ మిందిరాపతికి,
్ని యమ దైత్య వరుణ సమీర
నేశాన వరదిగీశులకు,
ియును సురాసుర సిద్ధ సాధ్య
ంధర్వోరగ ప్రముఖులకు,
ునన నిర్వ దెనిమిది గోట్లు
రముల్ దెల్ల మిచ్చితివి,
ుషత్రతక్రూపా కలిత సమాన
ృతవార్ధి నోలలార్చితివి.
శ్రీనగోత్తుంగ శృంగోత్త

విభేద సమగ్రపీఠమున
ంగ సాన్నిధ్యాసురక్తిఁ
లింగ రూపముఁ దాల్చియుండు
ంబు మీ రిచ్చినచోటు
బుగునే నిటలాక్ష! మున్ను
వీరభక్తాంగంబు దివ్య
మాంగంబు లీలధరించి
తర వీరభద్రేశమూర్తి
ంచుట యది గల దొకఁడు
న వీరభద్రోత్తమాంగ
బంధంబు లీలఁ దలిర్ప
ంగము లింగ మున్నది దేహ
వీరభద్రాధిక్య మెంత
ర్వతునదేహ మది పర్వతాగ్ర
ర మది లింగ మనుభేద మెద్ది?
నువ శ్రీపర్వతం, బట్టి
శృంగంబు భద్రపీఠంబు
మదియు యయోనిలింగంబు
గము మోక్షఫలదాతయగుటఁ
సిద్ధియుండు పర్వతపతియుఁ డ,
ప్రసుఁడు పర్వతవల్లభుండ.
క్తముఁడును పర్వతాధిపుఁ డ,
తంబుఁ బర్వతేశుఁ డ.
దీయ లింగము పర్వతుం డ,
దర్శనముక్తి దాత పర్వతుఁ డ,
గుండును మహాఁబర్వతుఁ డ, స——
ప్రమథ నాయకుఁడుఁ బర్వతుఁ డ,
మనమూర్తి శుభుఁ బర్వతుఁ డ,
శిఖరంబు శ్రీపర్వతుం డ,

రము లీక్రమమునఁ దొల్లి
పడసిన ప్రాజ్ఞులుఁ గలరె

*   *

లోకహితముగఁ బర్వతుఁడు
బడసె దర్శనముక్తి పథము,
నిష్ఠఁ బార్వతి నిన్నుఁ గొలిచి
నీ తనువున నర్థంబు వడసె
నిష్ఠఁ బర్వతుఁడు నిన్ గొలిచి
నీలింగాంగ మంతయుఁ బడసె
సుతుఁడు సనత్కుమారుండు
మద్వైత సంగతి నుష్ఠి మయ్యెఁ,
డు శిలాదు పట్టి సద్భక్తి
ంబుగ లింగపుంగవ! నీకు
గ "భక్తకాయో మమకాయ"
సలింగ సింహాసనం బయ్యెఁ,
కృపకల్మి గలిగినఁ బడయ
రలదె ? పర్వతనాథ! నాథ!
లొల్లక యన్య దైవత సేవఁ
కొందఱు జడమతుల్ సెడఁగఁ
ఁ గోరక తరుణులదృష్టి
చి కొందఱు ధార్మికుల్ సెడఁగఁ
నూఁకి యద్వైతసంగతుల
లై కొంద ఱజ్ఞులు సెడఁగఁ,
బ సేసియుఁ దగ నిన్నుఁ గోర
తమతిఁ గొంద ఱధములు సెడఁగ,
ంబులు నే విఘ్నములును
సంబులు నేదురాశలును
ర్వంబులు నేయహంకృతులు

ాయంబులు నేకోరికలును
పతకుండఁ దాత్పర్యభక్తిఁ
తపఃపరిపూర్తిఁ గావించి
నిర్దోష సంతోషయుక్తి
య్య మహానియ్య పాదైకభక్తి
ంచి నిష్ఠించి శీలించి నిన్ను
చి మెప్పించి పడసెఁ బర్వతుఁడు,
ు పర్వతుఁ బుత్త్రిగా నిన్నుఁ
ాదుండు గాఁడె ధన్యుండు?
దా మాయమ్మ వడసెరా కొడుకుఁ
నిట్టుండు బడయంగ వలదె?
ంఁ బడయ సిగ్గులు గావె యింక
ంబును వన్ని వేఁడు వారలకుఁ?
ార్చిత చరణ భృగుండు
నొక్కడుకు నిష్ఠుర నిష్ఠఁ బడసె,
పముఁ దాల్చి మిముఁ గొల్చి నిర్గ
ర్జి వడసె సాంబుఁడన్ కొడుకు
గ తప మూఁది మృడుఁడ నీచేతఁ
ధోక్షజుఁ గొడుకుఁగా నజుఁడు,
పశ్శక్తి హరి మున్ను వడసెఁ
సునిఁ బుత్త్రుఁగా మిమ్ముఁ గొలిచి,
తపము వహించిరి వీర
బడసిరి, యేమిగాఁ గనిరి
క్క కోర్కులఁ జిక్కిరిగాక
టి నీకెకాఁ జిక్క రేయిట్లు
తము మానన్రఁ బుట్టినయట్లు
బర్వతుఁడనఁ బుట్టెనోకాక
బంచవక్త్రింబులం దెట్లు
కాంతిమై మిఱెఁ బర్వతుఁడు?

సర్వసముక్తి మహిమ దానెట్లు
పరగె శ్రీ శైలాధిపతికి ?
…ాముఁడు మిమ్ము సర్థి భజించి
నిహితు శ్రీ పర్వతుఁ బడసెఁ
…యూఁడు జగంబులఁ బరమ
…ంగఁ జేయఁ బొల్పడి తాన
… తీర్థంబు లందెల్ల పుణ్య
పుణ్యతీర్థం బిది యనఁగ,
…ణ్యక్షేత్రతతులలో నిదియ
పేర్కొన్న ముక్తిక్షేత్రమనఁగ
…లస్థాన వితతులం దెల్ల
…లస్థాన మిదియ తాననఁగ
…ర్వతచయంబులలోన నిదియ
మగు రాజపర్వతం బనఁగ
…ర్వసింహాసనాదులం దిదియ
… దివ్యసింహాసనం బనఁగఁ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీ [illegible]
[illegible] యిలను ?
[illegible]
[illegible] ముక్తి
[illegible]
[illegible] ముక్తి
[illegible]
[illegible]
[illegible] శ్రీ [illegible]

రర్శనమాత్ర సిద్ధించు ముక్తి.
నాసిని లక్ష వరవిప్రతతికి
నన్నము వెట్టి పెట్టిన ఫలంబు
కోన రెండులక్షలు భూసురులకుఁ
మార నన్నము వెట్టిన ఫలము,
ర ద్విజుల కన్నంబు గేదార
మూఁడులక్షలకును బెట్టుఫలము,
తీర్థంబుల నొక్కొక్క కోటి
ంబు విప్రుల కందించు ఫలము,
ంక్ష శ్రీగిరియం దొక్క జమ్మి
ం పట్టెడునంత యన్న మొక్కనికి
ము సేయు సుకృతఫలంబునకు
గా నవి యసమానంబు లనఁగఁ
క మహిమ యేక్షింగఁ గీర్తింప?
క్ష సద్యఃప్రసన్నైకమూర్తి
"చకిత మభిధత్తే" యనంగ
"నేన మేత న్నిబోధత" యనంగ
తి "సత్యతిష్ఠద్దశాంగుల" మ
ఁ దా "స్మర్యతే న చ దృశ్యతే" య
విరించి జనార్దనాదుల కె
ప్రవేఁగగు దివ్యతింగ! నీ తనువు
లామలకసంగతిఁ గానుపించెఁ
మొప్ప పర్వతు కాతఁ డంచునను,
కమోహవ్యద్దయాధామ! నీదు
సన్నత పెంపు భవ్యంబటంచుఁ
శ్రీగిరి దివ్యస్థాన కథనము
మునిబృంద మెంతయుఁ గెడగూడి
నున ప్రసహాక్షేము లాది యైన

శిరాప్రిచ వేదనావనుల
గాఁ గీర్తింప హరుదక్షిణమునఁ
ర్థమునంగఁ గుంభిసినొప్పు
తకేకోట్లఁ దా హరింపుచును,
మందాకిని యాదిగాఁ గలుగు
బై మూఁడు నదు లాశ్రయించి
తల్లింగమూలావరణాంక
గ నుదయించె నుత్తరంబునను,
సందనామమున లోకములు
ముసఁ బావనము సేయుచును
గీరథి యాదిగానుండు
బై మూఁడు నదు లాశ్రయించి
నిత్యమహాదేవ శర్వ
రుద్రోగ్ర పశుప తీశాన
తల్లింగ కలితనామాష్ట
విహ్వాష్టలింగస్వరూపముల
జనులకు మోక్షమిచ్చుచును
రం బన ముందఱ వెలసె,
క్షేత్రాల యాతనాదేహ
గఁ బురములు మూఁడు హరించు
దక్ష త్రిపురాంతకదేవుఁ
దచ్చుభరేఖణార్థమై యొప్పెఁ
హిత కోట్ల్యుటనమహిమ
తమున నలరె యామ్యమునఁ
నప్రతిష్ఠ నొప్పారి
సులు దెపిరి యప్పుల
వేంక్వరముఁ గిన్నరేశ్వ
నేప్పదమున్న షుంటు
నఁ వెలువారి జనుల

గావించుచును బల్కుమనున
లు నామాస్థానకములు న
బయ్యె లింగోపకంఠమున,
డియ్యె సద్యోజాతవదన
మహేశ్వరం బనఁ బల్కుచుమున,
ంచిత వక్త్రంబు దనరెఁ
ఈశ్వరమనఁ దగ నుత్తరమున,
ణమున నఘోరవక్త్రంబు
వృతిసిద్ధవటనాథుఁ డనఁగ,
దత్పురుషవక్త్రము మహామహిమ
దూర్పునఁ ద్రిపురాంతకంబనఁగఁ,
ానవక్త్రంబు నూర్ధ్వంబు
కార్జున నామంబుఁ దాల్చె;
[illegible] పద్యము :—
కార్జునోదాత్త విఖ్యాత
ట్లయ్యెఁ [illegible]
[illegible] యుగము [illegible] శ్రీపర్వ
మహిమ రుద్రాణికి రుద్రుఁ
చెప్పెనో [illegible] యయ్యెఁ
యుగాదప్పదంబు [illegible]
కార్జుననామ [illegible]
[illegible] జేసె యయ్యుగంబున
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] మల్లికార్జునుఁ జూడఁ
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ర గంధర్వ గీతప్రకలిత
తనాదప్రసన్నత మీఱ
మృదుమధుర సమంచితాలాప
సప్తస్వరకలితమై శ్రుతులు
మై మ్రోయఁ దొడంగినరీతి
ముల్ గూడియాడంగ దిక్కులుగ
నాకస మ్రుదువంగ నందున్న
మనం బలరంగఁ బాతాళ
యంతంత కుత్తుంగతరంగ
ఖల్ నలిఁ గదువంగ, మీఁదటికిఁ
సురల్ నుతింపంగ, శిలలుఁ గ
గాష్ఠము లిగ్రుపంగ, మృగములు
రసంబులు గ్రోలఁ జిత్తములు
గాయకతతుల్ వ్రాలఁ గిన్నరులు
నుమహానాథుమ్రోల సానంద
రస్ప సబ్బాల సంప్రీతిఁ
సగతు లోలిఁగూడ, నాచంద్ర
గావ్యతియును ప్రోతనునంబుఁ
నాదాంబుధిఁ గ్రీడఁ దేలుచును
మెచ్చులు పలుకాడ, సోముండు
శ సిబాస మృగశాబనయన !
వెయస్తనిచేఁడు మిచ్చెపి" నముడు
నతోత్తుంగ శృంగోత్తమాంగ
ప్రవిత విస్ఫులింగాంగ !
సుచిట సమేళనంబుగను
పలుప్పి సర్పించినయట్టి
గాబాను మెల్లగాలంబు
నలయ సమ్మిళితమై యుండు
మఁ తనుమఁ" జంద్రవతి వేఁడుటయు

ంనఁ దేజోవిరాజితం బైన
నామ ముమానాథుఁ డునిచె
జాహ్నవీ చంద్రదమ ధ్యమున
రంగిణీ సంగతోత్తుంగ
రంగ పరంపరోద్ధూత
కూలంకష ఫేనవిభాతిఁ
స్టమగు మల్లికాదామ మడియు
ంతిఁ జెల్వగుచు శ్రీమల్లి
ఁ డను నామ మయ్యె లోకమునఁ,
లింగ ప్రతతులకు నట్ల
క్క నామంబు లొనరె నొక్కొక్క
బునను నాఖ్యాతి దల్లింగ
రాజాఫల సౌఖ్య మెట్లనిన,
ంబైన లింగాకారమైన
స్మరణ దర్శన స్పర్శనముల
స్వర్గాపవర్గాదిసౌఖ్య
ంచున్న దే మని ప్రస్తుతింప?
పునర్జన్మ నవిద్యతే" యనుచు
ణాదు లొకృటి యాయుఁగాన॥
వెండియు మల్లికార్జునగురుఁడు
త్రై పర్వతు మహిమ నుతింప,
మనాథ ! నీ వచనంబులేని
ఁ బర్వతు వినుతియేనియును
వీనుల కొక్కింతదనివి?
బేఁ బనివినియెద, నాకు
యీపని గృపసేయుటకును
స్తత్మ ! మహాప్రసాదంబు,
ర్వతు వర్ణన యనఁగ
తెచ్చిన చారుసత్కృతిని

ంప శిలలెల్ల లింగరూపంబు
జంబుగ వాక్య మది దథ్యముగమ,
నకేతనాపహమూర్తి లింగ
ప్రకారమై పృథివి శ్రీనగము
వ్యదృష్టికి మించి వెలుంగు,
మెఱుఁగ మీ పాదముల్ గాని,
రాజ్ఞఁ దలమోచి పోయెద నిష్ట
ఠక ! మీప్రసాదము దయసేసి
త్రిఁ [illegible]
క్షితి సాష్టాంగ మెఱఁగి శ్రీ[illegible]

ర్వ్య మహేశ్వరాచలప్రాప్తి కథనము,

తారాధ్యేంద్ర మండితపాద
కరీకాంతరంగుండు దోనయ్య
మహేశ్వరదేవు శివు నుతింపుచును
ంచి తద్భక్తగణసంఘమునకుఁ
తత భక్తిమైఁ బర్వంబు సలిపి
రళప్రీతి గుర్వర్పణసేసి
హడ సప్తపాతాళముల్ గాఁడి
ంతరంబై మీఁద నుడువీథిఁ గడచి
ం శృంగంబులు ఁబన సాంద్రముముఖ్య
గుల్మ దివ్యలతావితానములు
ల బహుమర్కటావలి సెరలు
ఁ గాకులు దక్క నలుపపక్షులును
హారయు పెక్కు రూపంబులైన
క్తిఁ దొరఁగు సమానధారలును
కేరేశ్వర సిద్ధేశ్వరాద్య
ంగములు మాహేశ్వర బిలముఁ
ాంచు నద్భుతాక్రాంతాత్ముఁడగుచు

ప తన్నగాగ్రము శివపురము
యుఁ దద్ద్వారమహిమయుఁ దీర
యు వినుచు ధీమణి దోనమయ్యె
 హర్షించి మల్లికార్జునము
ముఖుడుగా సాఁతును సలరి
జయవెట్టుచును సంతసిలుచు
నగమధ్యమున దిగఁ జాఁగి
ప్పవృక్షంబుఁ బ్రాకెడు కల్ప
ప బోలె నల్లన కుర్వఁ జేసి
ఠం బంద స్వర్గాపవర్గములు
పిల్చిన నిశ్రేణులట్లు
యారెండు నిచ్చెనల్ గడచి
 తన్నగాగ్రం బెక్కి చనఁగఁ
దూర్పునను బంచక్రోశమాత్ర
మ్యమగుచును మును బశ్చిమమునఁ
ప్పెసగు బిల కల్పోక్తి నెన్నఁ
చతుర్ముఖ బసవేశ్వరుండు

ర్ముఖ బసవేశ్వరదర్శన కథనము

పు మహత్త్వ మెట్టనిన,
 కాది యగు వృషసర్గ
ప శిష్టుఁడు లీలార్థమై సృష్టి
ండై శ్రీవృషాధీశుఁజూచి,
 గోమాతృపంచకములో భద్ర
ందయు సుశీలయును సుమనసయుఁ
 బో, మ్మమములకు సురభి నపుపు,
వరిత్రి, బహూత్పత్తిఁ బతయు,
 త్తర శృంగంబునను స
మన వసియింపు" నావుతును

చి యిల సహస్రధనుః ప్రమాణ
గ్రిందట నొక్క పురముఁ గల్పించి
వృషభపురమునను జతుర్ము
ేశ్వరు నిల్పి కాంక్షఁ గొల్చుచును
ుఖంబులై నాల్గు దిక్కులను
మాతల నలవరించుచును
గోమాతృచతుర్ముఖంబందు
రాఁ బశురాశిఁ బడసి వాసికెసి
బుగా బిల్వపర్వతం బందు
వెడలంగ బిలముఁ గావించ
ను వెడలెఁ గన్యాసిద్ధనాథు
తరమునఁ దత్పశువులు వెడలఁ
క మునికన్యకలువచ్చి హోమ
న గొన్ని ధృతిఁ గొనిపోవఁ
పశురాశి సృష్టిపై నిలిచె,
ంబుగ నంత నఖిలలోకముల
ిఁ డాసృష్టి విరచింప నదియు
నా వేదవిదితయై తనరె
యాచతుర్ముఖ వృషభేశు
ముఖములు నందితం బయ్యె.
ధర్మార్థ కామమోక్షముల
రణంబులై కూడు శ్రుత్యుక్తి,
ఐము మును లందఱు నదియు
గా శ్రీచతుర్ముఖ వృషభేశుఁ
వృషభేశుఁ బాతాళవృషభ
కేశు శ్రీ భూధరావాసు,
రట్ల కన్యాసిద్ధనాథు
రందును నందు ముప్పొద్దు
మునికన్యకలు ప్రదికాలంబు

´ యావృషభేశు లింగంబు
ఎయూథుఁ గన్యాసిద్ధనాథు
ప మెసగ నివాళింతు రర్థి,
డిగాఁగఁ గన్యాబిలం బయ్యె
రణముగఁ గన్యాసిద్ధనాథుఁ
ప్పె నణిమాదు లష్ట సిద్ధులకు
టై యంత జనులు గీర్తింప
రకీర్తి యాలింగమూర్తి
బున సముద్యన్మహోమహిమ.
దిక్తటశ్లోకిని, పుణ్య
హితచక్రవాకిని, సితప
నిర్ధూత ధాకిని' యమృత
దివ్యమందాకిని యొప్పెఁ,
మును బిలకలోప్త్తమైన
భేశ్వరం బలరారె మున్ను
జతుర్ముఖ వృషభేశు పేర
తుర్ముఖ బసవేశ్వరుం డొప్పెఁ
నా వృషభపురంబు పేర
ఁ బరగె నా బసవపురంబు
ర్ముఖబసవేశు భజింప
ర్ముఖ వృషభాంకలింగంబు
ప నభిమత ఫలములుఁ బొందు,
ముక్కులు నెకొ్కనఁ జెందు,
సవేశ్వరాలయం బంత,
ను గాంచి ఘనుఁడు దోనయ్య
యిష్టార్థ దాతగా నెన్నఁ
తుర్ముఖ బసవలింగంబు
ుచితాభ్యర్చితుఁ జేసి

ంగార్చన నియమముల్ దీర్చి
ార్పణముగా భక్తమండలికిఁ
ప్ర సేయ

* * *

దోనమరాజయ్యంగారు
మహిమను బ్రస్తుతింపుచును
మల్లికార్జునదేవు పురవ
ఖుండయి యరుగ నంతంత

* * *

నరుగ ముందఱను...
రతర సదాశివపంచ మో త్త
కోటీరజటాటవీ మధ్య
శ్రీవియద్గంగా మహో త్త
రంగ త్తరంగోపకంఠ
రొప్పు భాస్వచ్చంద్ర రేఖ
హృదయ భంగ పర్వత, కనక
నక్షత్ర పర్వత, గద్య
ముఖోర్వరుపర్వతావళుల
గంగామహానది సూడ నొప్పెఁ
భక్తిఁ జంద్రవతి మున్ బూన్చు
నశిరోమండనం బైన
మంబు మూడిక్క, వెండియును,
కానంగఁ బడసి మ్రొక్కుచును
హృదయభంగపర్వతం బెక్కి
కుదనుండి క్రిందు సూడంగ
కము గాఁడి యునికికి బెగడి
హృదయముల్ భంగంబునొంద
కోయని యార్చి యుప్పొంగి

రి మూటలు ముడియలు వీఁపు
కొనుచుఁ దలలు ముడ్చికొనుచుఁ
చ్చలుజుట్టుఁ గట్టి పైవలువఁ
ంచు జయ వెట్టుఁడో !' యంచు
మెల్లన మెట్టుచుఁ జనుచు
్నన మంది కోసరించుచును
లెక్కుచు నొదికిలఁ గాళ్ల
ంచుఁ ద్రోవలరసి త్రొక్కుచును
ృద్ధుల డిగఁబడనీక
ట్టుచు దాకొని చనుచు
వడఁకుచుఁ గాళ్లు సెమర్పఁ
ఁదికొనుచును ద్రోపుఁద్రొక్కిళ్ల
క్రింగొడకళ్లారుచు నెడలఁ
నుజ్జిటు జాఱుచుఁ జనుచుఁ
నట గొంతసేద దీర్చుచును
హృద్భంగశైలంబు దరియ
ాదిమధ్యాంతము లగ్గాద
బరుస ప్రవాహోత్ప్రేక్షఁ దనరి
యంబక నగాగ్రంబు నందుండి
్వ గౌతమీగంగా ప్రవాహ
ప్రధాతి కేతెంచుపగిది
కొటి యంత నేతెంచి
హృద్భంగశైలసమీప
వాహోపకంఠ దేశమునఁ
ంకుఁల సందిఁ బొన్నలగొంది
మాఁకు లటుత మొల్లల కుటుతఁ
పొంతఁ జంపకముల క్రంత
ముల యిరవై ననఁటుల కురవఁ
ంల త్రోవఁ గడముల క్రేవ

త్ర పొదలగూడ నేరేండ్ల నీడఁ
డగోఁగుల పోక గురుజుల యాఁక
దుమల్లెల యోర బురుగుల చేఱఁ
రములమెట్టఁ గురువుల మిట్ట
కుల మ్రిద్ద సశోకంబు లొద్దఁ
లువల కుంటఁ జింతల వెంట
రేఁగుల మూలఁ గ్రాఁగుల మ్రోల
రముల మ్రంద మారేళ్ళ క్రిందఁ
ంబుల చెల్వఁ జాదుల కాల్వ
ల లోయ భూర్జంబుల డాయఁ
కంబుల చెంత గ్రోవుల క్రంత
లముల బాయ నీడెల చాయ
నముల యంట జమ్ముల చెంట
ల మలల లవంగంబు. శిలలఁ
ంబు లెడల గుగ్గులముల మడల
చప్పరములు గుడిసెలు గూళ్ల
రములు దెరల్ గొల్లెనల్ వన్ని
క్ దప్పక విడిసి యుత్సుకతఁ
ప ఘనత గంగాసంగమమునఁ
తస్నానులై జన్మసహస్ర
ర కర్మపంకము పొంక మెడల
ష్టాన్నపానాది వస్తువుల
లై పరిషత్కోటి యలరఁ
దోనమ రాజయ్యఁగారు
ఖగా గణములు ప్రహర్షమున
ఖున్న సంధ్యావేళయందు
హానిశియందు సాంగముగ
న క్తిసమగ్రత మెఱసి
ార్చన నియమముల్ దీర్చి

ంగ ప్రసాదేచ్ఛోపభోగ
భావాప్తిఁ బొంద సంతంత
గీతముల్ పసరించువారు
రాణ మొప్పఁగఁ జదువువారు
క్తి నేలలు వాడెడువారు
దఁ జిందుల కాడెడువారు
సేయుచు నలరెడువారు
ల్ ఘూర్ణిల్ల జయవెట్టువారు
శమ మేద నిద్రించువారు
లకని చూడఁ బ్రియపడువారు
హం బొప్పఁ గీర్తించువారుఁ
చక్కట్టు దెలిపెడువారుఁ
రాకలు దలపోయువారు
ఘోరాటవు లంకించువారు
ర్వతపురాణంబులు సమవు
వినియెడువారును జెలఁగి
ములు మే మెన్నఁడు నెఱుఁగ
శ్రమము లంచు నెన్నడు వారుఁ
దేమి యీ శ్రీపర్వతుండు
నానావతారముల్ దాల్చి
పరుసకపు జలములు నూపు
మూర్తులై చలువు నేమములు
రువులై ఫలములు గురియు
మేఘంబులై నీడలునూపు
పుష్పవాసన తొనసగుఁ
తృప్తులై శ్రమములు వాపు
కాంద్రులై నడిపించుఁ బథము
నవములై విడుపఁజ నిచ్చుఁ
చెప్పఁ బరమేశమహిమ

పలారులై కాఁచు మార్గములు
బు మృగములై మఱిపించు దప్పి
ంపంబులై వేడ్కలుగొలుపు
ంపంబులై యర్చన లొందు
పోమూర్తులై దీవన లిచ్చు
కులై ప్రణమితులఁ గావించు
ంగమరూపులై భక్తిఁ జూపు
నాప్తులై హితములు సలుపు
ఁ ఖిల్లులై యాసలు సూపు
ంబులై పుణ్యులఁ జేయు
బెన్నుదులై ముక్తు లొసగుఁ
ా పరుసపై ఘనదయాబుద్ధిఁ
ట్టి దుర్ఘటమార్గ దుర్గ
వృతమహాద్భుత గుహాగహ్వ
దుష్టమృగాసురచోర
ాశ్రిత నిర్జన ప్రదేశములు
దటఁ గాన నెట్లు రావచ్చు
బర్వతుని మహాత్త్వంబు గూడ
ప నట ప్రొద్దు వేవుడు నంత,
నక్షత్రపర్వతారోహణము
తాఘంటము దోసముహాజుఁ
సద్భక్తగణసమూహంబు
ట్పి యుపసరమహిమ సొంగముగ
మజ్జనము లుద్యుక్తిఁ గావించి
ంచి నియతి సమంచితలీలఁ
సుఁ దారు నపరిమిత పుణ్య
ు తీర్థయాత్రావిష్కృ హేతు
త్తర ఘోర విషయ వారాశిఁ
మాపి గంగాప్రవాహంబుఁ

నియ్యో విఖ్యాత ప్రవాహా
పత్యంత పర్వతాంవళుల
భ్రంకషమూడాదితతుల
క్షత్ర పర్వత మంత నెక్కు
ంషతోక్కటి దాఁ దీగసాగి
 సురదీక్షికానిత్యసంగ
నానది యేఁగుమాడిక్క నొప్పారె,
మేఁగుచుఁ ఊొంగుచు బింక
: గొంతదవ్వలరి పాఱుచును
ంచు నుఘే జయజయ యనుచు
నిక్కుచు నలరి యార్చుచును
యప్పురాతనతీర్థ చరులు
నుజ్జ్వల సోపానములుగఁ
మ నెక్కుచుఁ దొట్రిల్లుకొనుచుఁ
మోఁకాళ్ళఁ జేతు లూఁదుచును
వాలుచుఁ దొంగుచుఁ జనుచు
నొండొరుఁ జెయ్యూఁది కొనుచుఁ
! చేఁదుకో ! శ్రీగిరినాథ !
! మల్లయ్య ! చేఁదుకొ" మ్మనుచుఁ,
! చేఁదుకో ! వేనేత నాడయ !
! మల్లయ్య ! చేఁదుకొ'' మ్మనుచుఁ,
పాటలు గట్టి పాడుచును
బిందుల జతుల కాడుచును
స్నేహామృతపరిపూర్ణ పుణ్య
దబ్బంద తతులు సందిల్ల
మల్లికార్జునుఁడు దయాను
ంలఁ జేఁదుకొనవేడు క్రియను
మీ సగాగ్రగల వెలె ... ... ;
కొకెట్టు మాదపృప ...

యోజనోత్సేధ మెల్లై కక్కు
క త్రపర్వతము నావంత ?
తఁ దత్పథశ్రాంతులై వరుస
శ్రమమంది గొబ్బున చెలఁగె
కట్టి నక్షత్ర పర్వతము
లఁగ నొక్క పెట్టునఁ గూడి
గంబెల్ల పథము నా నెరవి
యాత్ర మమ్ముఁ బాలింపు'' మనుచు
చు, నీడలఁ జిక్కుచుఁ, బండ్లు
ము, తీలల నుక్కుచు, దిన్నె
ప, జాలకు స్రుక్కుచు, సెలలఁ
ఁ, దెరువుల మక్కుచుఁ, జలువ
చుఁ, దాపంబు దక్కుచుఁ, నాత్మఁ
చుఁ జనిచని నిక్కుచు గిరులు
, సుకృతముల్ నోచుచు, భవముఁ
జముతలఁ దాచుచు, తీల
మార్గముల్ గాచుచుఁ, బరుసఁ
ఁ, బడిఁబడి లేచుచు, వ్రతులఁ
ఁ, జేతుల వీచుచుఁ, భక్తి
, గూఁకలు వైచుచుఁ, దతులఁ
ఁ, నుయ్యల లూఁగుచు, శ్రమము
బూఁదేనెఁ దోఁగుచుఁ, జలికి
, నెండలఁ గ్రాగుచుఁ, బ్రియల
, మదిఁ జెలరేఁగుచుఁ బ్రీతి
మలఁగుల డాఁగుచు, గముల
మ, మెల్లన నేఁగుచు, బొదలు
, గ్రంతలఁ బాఱుచు, దరులఁ
ఁ, జనలేక చీఱుచు హింతుల
నటుగూడఁ జేరుచు, వారిఁ

ంచు, సంపదఁ గోరుచు, మంచి
చు, నతిథుల నేఁచుచు, ప్రేమతోఁ
చు, గోరెప్పఁ జేకొనుచు, నెనరు
చుచు, ఫలముల నిలుపుచు, పవిప్పఁ
నుచుఁ. దృష్టిమైఁ బోలుచుచు, గనమల
చుచు, నిష్ఠమైఁ గలఁచుచు, భవము
చుచు, నటుగూడఁ బిలుచుచు, మూఁకఁ
నుచు, నమలకు వలచుచు, ఖలుల
చుచు, బసవన్నఁ బిలఁచుచు. ప్రీతిఁ
చు. శరణని వ్రాలుచు, నాత్మ
చు, వెడవప్పిఁ గోలుచు, నట్టు.
ంచు, నాదంబుఁ గ్రోలుచు, సుగతి
చు, సుఖలీలఁ దేలుచు, భక్తిఁ
[illegible]
చు మదిఁ గోర్కెఁ దేలుచు, శివుని
చ్చు, నేమముల్ దీర్చుచు, సుతులఁ
చు, నలిరేఁగి యార్చుచు, మునుపు
ప, వీడియములు గొనుచు, మీశరణ
ను, జంగమమ్ముఁ గన్గొనుచు, దాశమ్ములు
ంచు, సిరిగిరిఁ బాడుచు, జతుల
చు, నొసఁగులు వీడుచు, నలవిమి,
నంచుఁ, జాంగు భళా యంచు, మల్లి
యంచు ఘో యుఘో యనుచుఁ గూడంగ
వెట్టు జయ వెట్టు జయ పెట్టుఁ' డనుచు
ప జయ జయ జయ జయ జయో" యనుచు
లి గొన కిట్టు లఖిలదేశముల
ంపు నానందభరితమై నడప

పంగా నందు నాంధ్రదేశంబు
బంతులు గట్టి పాతుపెట్టినన

ఆంధ్రదేశము పరుస

! నల్లమో ! నగరాజరాజ !
మా ! మల్లయా ! మహనీయతేజ !
పాతకకోట్లు భస్మమై తూలు
మల్లిసన్న శరణన్నం జాలు ;
ు నెంత దూరం బైన నడువ
ము మల్లయ్య నేం బేంటం గొలువం ;
గంగాప్రవాహ మెంతైనం
మల్లికార్జున దేవునైనం;
పర్వతం బెక్కు డెంతైనం
పోదునే శిఖరేశుం గాన;
త్తమం జికిప్రాయుకు చింత
బసవన్నం జూచుచు కొలుతు;
పొప్పదు త్తమాంగము కేశ
బసవన్న శరణని కొలుతు;
ాహష్ఠ శ్రీపతిపండితయ్య
బసవయ్యం గాయుకి కొలుతు:
నాసయ్య రెంకెమంచెయ్య
త్రిపురాత్రి సంకయ్య శరణు;
ిత య్య ముంచె శాంతయ్య
మారయ్య మున్నయ్య శరణు;
బ్రహ్మయ్య బాచిరాజయ్య
బ్రహ్మయ్య గొగ్గయ్య శరణు;
బ్రహ్మయ్య కేశిరాజయ్య
బ్రహ్మయ్య గంగవాసి శరణు;
, నవరిద బాచయ్య, ఓబ

మడివాలు మాచయ్య కొరకు;
కొరకు; శ్రీగిరినాథ కొరకు;
మల్లయ్య కొరకు ఎవరకు;
ప్రక్రియ నుడిప్పి యూతుమం జాడు
ప్పిపేర్చి యుత్కృతమై నడచు
మఱి ముట్టు గన్నడపదమున

కన్నడపదమున నడక

కర్ణాటభాష సొంగమున
ం దేవయ్యా! బిజమాడి రయ్యా;
దేవయ్యా! సివిత్త బన్ని,
దేవయ్యా! యెత్తకో హోద?
దయ్యా! బన్నిరి నీవు;
దేవయ్యా! చిలిక దేవయ్యా!
బసవయ్యా. చిత్తమునయ్యా;
దేవయ్యా! కరుణిసు బేగ;
సంగయ్యా! హాదిమ బారయ్యా;
గ దేవయ్యా! మంది బేడయ్యా;
దేవయ్యా! సరసర బన్ని;
దేవయ్యా! బన్ని మల్లయ్యా!
నిల బేడ శీఘ్రమదె బన్ని;
నీ కుణి కుణిదాడ బేకె?
ముద నిమ్మ సిరిగిరల్లయ్యా?
దేవయ్యా! ప్రసాది దేవయ్యా!
దయ్యా! యుత్తుంగ దేవయ్యా!
దేవయ్యా! మహాత్మ దేవయ్యా!
త్ర దేవయ్యా! విశ్వనాథయ్యా!
దేవయ్యా! శాంతి దేవయ్యా!
దేవయ్యా! ఖ్రప దేవయ్యా!

...య్యా! నిర్వాణ దేవయ్యా!
...యప్పా! కల్యాణ దేవయ్యా!
హోంటుతు బేగ బన్ని యువగళే
నిన్న నిందనసిరి యెనుత
దుగ్గవ్వా! గొగ్గవ్వా! బన్ని,
రోమవ్వా! పోతళి బన్ని,
...రెమ్మవ్వా! హెగ్గవ్వా! బన్ని,
...వ్వా! నిమ్మవ్వా! బొమ్మవ్వా! బన్ని,
హల్లవ్వా! హేచవ్వా! బన్ని,
చల్లవ్వా! మాదవ్వా! బన్ని,
...వ్వా! కక్కవ్వా! యాదవ్వా! బన్ని,
...! రెక్కవ్వా! సొంతవ్వా! బన్ని,
...! లింగవ్వా! సింగవ్వా! బన్ని,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] బన్ని.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సిద్దబదేవి!
[illegible]
[illegible]
[illegible] బేవ [illegible]
[illegible]
[illegible] హెంవాగి నమ్మ

[illegible]

…ಮಂದಿಯೊಳ್, ಮಾಕುತ್ತ, ನೆರಹಿ
…, ಮಂದಿಯೊಳ್ ಸುಳಿಯುತ್ತ, ಪ್ರಿಯುವ
ತ್ತ, ಜನಗಳ ಕಳವುತ್ತ, ಪುರವ
ತ್ತ, ತನಗೆತಾ ಕುಡಿಯುತ್ತ, ಸಲುಹಿ
ತ್ತ, ಕುಣಿಕುಣಿ ದಾಡುತ್ತ, ಸೊಕ್ಕಿ
ಳಿಕುಕ್ಕುತ್ತ, ಸಿದ್ಧಿತಾಳಗಳ
…, ತಾಳಜಡಿಗೆ ಮೆಟ್ಟುತ್ತ,
… ನಮ್ರವಕ್ ಕಾವೇರೆ ಹಿಂಬೆ
ಮೆನುತ, ಸಂಪಾಸುತ್ತ, ಕೂಡಿ
ಳಂಗಳ ಕವಿದು ಬಾರಿಸುತ.
ಬಾಯಾಗಿ ಮ್ನಾದನಹೋದಿರಿಭೋ!
. ಕೊಬ್ಬುತ್ತ, ಯುಬ್ಬಿಯಾಡುತ್ತ.
…ಡಮಂಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾಡಿರಿಭೋ,
ಯಾಡುತ್ತ, ನೋಡುತ್ತ, ಬತ್ತಿ
ಸಿರಿಗಿರಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗೆ,
ನೆನುಗೆ ಶ್ರೀಪರ್ವತದೊಡೆಯ
ನೆನ್ನಿಭೋ! ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಗೆ,

[illegible]

గిరి మల్లయ్యా శరణెన్నిరయ్యా
గళమూరుతి మల్లయ్యనాథు,
గన జనపయ్యా శరణెన్ని ర య్యా,
పన్న యిష్టార్థఫలకె యూళిగను
ని మాడిక్రో! భక్తిమల్లయగె,"
యిట్లు పాడుచు నాడుచుఁ బ్రీతి
గొనఁ గన్నడపరుస యేతేర
షగా నట్ల తా నారెదేశంబు
పయు నురహాటభాష వెంపొంద,

-: ఆరెదేశపు పరుస :-

రహో నకోపురుు బాప హమ్రణత
నతే పతే భక్త తే హమ్రణత
ంగ గుపలింగ శంభూనా హమ్రణత
ర కెతితూర పర హోతె హమ్రణత
రికైలాస దఖశిల హమ్రణత
ఖా ఝూలోపు పుఖఆమ్చు హమ్రణత
మహారాటాచ మహాదేవు ఆమ్చు
రా..రా ఆమ్చు కైలాస ఆమ్చు
రాణా ఆమ్చు సుఖదేవు ఆమ్చు
ఆపలే శుభదేవు ఆమ్చు
రాప హే భక్త ఆపలే లింగ
మల్లయ్యా పరమదియంత,
జతిమానలా షెలనాచె
సిరిగిరి మల్లయ్య రాణా,
బంధన తాళగీతాశి
మర్పణ మల్లయ్యరాణా,
తాప సంసార నాటకనె
మల్లయ్యా ప్రపబ్భజ్ఞ గాత్రా,
గా పుణ్యా హారజాణచిత్త
హాభక్త అఖిల సమ్మేళ,

హెచ్చిదప్పర జవక తే హృత్రణత
సుఖిమూర్ఖ పరద హే హృత్రణత"
. చిందులువెట్టి యాడుచుఁ బాడు—
రెపరుసయుఁ జన దెర మతియు
ప కట్టు యు యాంరుపదేశ ము
ము ద్రావిడభాష సాంగ

అరువదేశము పరుస

గిరితియెన్నొ యచనే పినానె
నిలయనే చిపనె యాజ్ఞనె
ఱుబందానె యీ యుచుంపనె
ఎర్ హెంగనే మల్లికార్జునె
న క్కుడియచే నఖిలనాయనె
గ్గాలానె యుల్లపిల్లి యనె
మూవరు కాృత్మనాయకనె
యుమరియాద మల్లికార్జునె
ంవనే యాదినుద్రినె
మల్లికార్జునె యన్నఁడనె
ళ్లాదానె యెజ్ఞాశు ళ్లవనె
దానె మల్లికార్జునె
త త్తిరు నీఱుముళ్ళవనె
పచనె యెల్లపల్లనె
తుళుచ్కు మాదియే చిపనె
మల్లికార్జుననె యన్నవనె"
జిందులువెట్టి యాడుచుఁ బాడు
ల్పపరుస యుత్సుకత నేతెర
గొన కిట్టు లఖిల దేశము
సంసృ్కతభాష వెంపక,

గీర్వాణభాష

తె పరిష దాయాహిం సఖి తప్పె,
ఁ సన్మార్గ మతిరథ సేన,

ంతాసిత్రే, హే మనోరమణ !
వ హి పుర మిందీవరాక్షి !
విశిష్టాం విధేహి ప్రమోద
ుని సదా హేకరభోరు !
ంసి కిం సఖి ! శైలతలేషు,
గతా పురసంవేక్షణేన,
క్షి ! గురుపిపాసాపరిహార్తి
పాదోదకం పిబ స్వామ.
[illegible]
ఫలసిద్ధి ముపైంతి మతి.
భపాసిసనాథ మనాథ
హాత్మని మల్లినాథం భజస్వ,
శ్వసల్లాప నానోక్తిస్తవంద
స్వీకృతవినయామేళనేన,
శ్రీశైలచూడాకరాయ
మ శ్రీ మల్లికార్జునాయ నమో,
కరాయ శ్రీ కంఠాయ కర్మ
యే శ్రీ మల్లికార్జునాయ నమో,
తితయాయ హర శంకరాయ
రు శ్రీమల్లికార్జునాయ నమో,
విరహితాయ నమశ్శివాయ
తే మల్లికార్జునాయ నమో,
భోగ్యప్రదాయక ప్రమథ
శ్రీమల్లినాథ మాం పాహి.
ాలికాము స్తకాభరణ
నదేవ మామేవ పాహి,
నసార మందారదేహ
నదేవ మామేవ పాహి,
నయశోమండిత శాంత

ష్ఠానదేవ మహామేవ పాహి,"
సంస్కృతభాష నంతంత నెరపి
క్తిఁ బాడుచు నాడుచు నంత
కాశ్మీర మాగధ సింధు
దుష్క కొంకణ శూరసేన
కాంభోజ పాండ్య ఘూర్జర క
ర్ఫర సింహళిక కరహాట
లాట ప్రశస్త దేశముల
నాఁటఁ బెంపొంది దేశముల
ం మిష్టదేశానీకము త్త్మ
మును నట్టి సహజభాషలను
మొంపారులతో మాటలాడుచును
శ్రీగిరిఁ బ్రణుతి సేయుచును
యుఁ బ్రబంధచరిత తాళాను
ర్గ్రకన పదశ్రుతి యాదిగాఁగఁ
దేశ విదేశసరణి వెండియును
ఁ బాడుచు నాడుచు నట్టి
నానాదేశముల కప్పుడిలు
బుగ గముల్ గట్టి యేతేర
త్యంతసమగ్రత నంత
డగు మల్లికార్జున పురము
ఎ ముంపటఁ గానంగనయ్యె.

పర్వతవర్ణనము

కన్మహిమ యే మని ప్రస్తుతింప?
నము ముక్తికిని హేతు వనినఁ
నఫలమే పోల్కి వర్ణింప?
యేటులు సురనదు లనినఁ
నదము లేపోల్కి వర్ణింప?

ట్టు ద్రుమాంకులు సురతరు లనిన
యుపవనము లేపోల్కి వర్ణింప?
మందయ్యె యుండు సురభుల కనినఁ
బహురాశి నేపోల్కి వర్ణింప?
సమస్తంబును హరమూర్తియనినఁ
లింగమహిమ నేపోల్కి వర్ణింప?
రాతుల ముక్తిపురినాథులనినఁ
భక్తవరుల నేపోల్కి వర్ణింప?
పంచాక్షరులు ఘనామునకముఖ్యు లనినఁ
బ్రహ్మసదుల నేపోల్కి వర్ణింప?
క్షజీవులు గీర్వాణులనినఁ
శిపనోట్ల నేపోల్కి వర్ణింప?
రౌకిర్కించుక నానేర్పు భంగి
గాఁ బొగడెద మహి నస్మదాది
పాతకుల వాక్పావనకరము,
ణికరము, దుర్భరకర్మహరముఁ,
మంకరము, సద్భక్తి భాస్వరముఁ,
కరముఁజూడఁ గడు నవశ్వరము,
తరము, శ్రీపర్వతపురము;
మేదుర మెన్న లేదితఃపరము,
ముత్కరము. విశ్రుత సౌఖ్యకరము,
కైలాస మాపురవరము,
విభు సదాశివుమీఁది శిరము;
ణి మల్లికార్జునస్వామి
సప్పురి దివ్యలింగములు
పుని నేత్రాదీంద్రియములు,
ర్శనము క్తి శిఖర మద్దేవు
జూటసంగత శిఖరంబు
డ యామ్యబకుండ సలి

పుమరౌళి మల్లికామాల,
కపురవత్ప్రాకార మీఱు
వ్యమేఖలా వలయభూషణము,
తుర్ద్వార భరితహర్మ్యములు
రంషణ నాయకమణులు,
ఁ దత్పుర భ్రాజితనదులు
ప్రయ దివ్యాంబరములు
బురోద్యానవనము లీశాను
ప్రతల కాంత చారుమంజులు
ప్పురవిపిక భక్తపుంగవులు
కరచరణాద్యంగకములు.
నప్పురిజంగమా పళులు
ారుని పగావతారములు,
తఁ బరసయు నాపౌరజనులుఁ
పుమైలఁ బసరించు ప్రజలు
ఒరత్న భాసురతోరణములు
ప్ర పురనాథు గ్రైవేయకములు,
త్పురవరోద్యతేకేతనములుఁ
దు లిడు చామర ప్రతానములు,
పురము సాక్షాద్రుద్రరూప
జిలఁ దదీయమహాత్త్వమునను
ట్లాంశు హేతుదృష్టాంత
ాపణల్ రూపింప నెట్టు
ర్తనసేఁత కిల నెట్టు సొంగ
నగనం గగనాకార" మనఁగ,
ాగరం సాగరోపమం" బనఁగ,
ంతలీల శైలాధినాథు
పుకీశున పోలుఁగా కనఁగ,
శ్రీమల్లికార్జునపురము

ె జగత్ప్రేక్ష్యమై యిట్లు
బుగఁ గని పరుస యుప్పొంగి
ఁచును 'షో' 'జయజయ' యనుచు
ంతయుఁ బ్రీతి నప్పురి దరియ
ం మండియు మల్లడి గొనఁగఁ,
ం గ్రంథును గజిబిజింపఁగు
బడగలు ముడివడి గొనఁగ,
ం గొడగులుఁ దొడిదొడి నడరఁ,
గ నడపంచిములు నడపంచి
ఘుమంత్రుల రుచి దివిఁ బర్వ,
విటకులు విటపీఠ్రమోదము,
ం మనుకులు మానక తగుల,
మదళీలు మచ్చరింపంగ,
ం సుదతులు శ్రుతి గౌరవింపఁ,
లుఁ దాళధరులు నుప్పొంగఁ,
ర్ దాళముల్ దందడిగొనఁగఁ,
గాళిలు, గలసి ఘూర్ణిల్ల,
దాళతు లటుదొట్రుకొనఁగ,
నటకులు నలిరేఁగియాడ,
నటువిలు నటుప్రస్తుతింప,
ల్ వాద్యముల్ వరుసలు దప్పఁ,
ర్ పద్యముల్ గద్యలుగాఁగఁ,
బాటలు బరిపాటిఁ దప్ప;
మాటలు బ్రమందియడంగ,
ం రసములు రతులు దలిర్ప,
రసికులు నొసగులు పీడ,
ట్లలు దెల్లట్లు సెప్పఁ,
దొట్టరుల్ దొలఁగి చనంగ,
మిండలు మెలుఁతల నరము,

మెండిలుఁ దుంపకింపంగ,
దాసులఁ దమకించిపట్టి,
దీనులుఁ దిరుగుడుపడఁగఁ,
ఁ జూపఱు సుడివడి తిరుగ,
ల్ మోపరుల్ ముందఱ నడువఁ,
గావళ్ళఁ గ్రందుకొనంగఁ,
జావళ్లు సంచడింపంగ,
లందలా లందందువెనఁగ,
మందళ్లు మలయుచు నడవ,
క్ నాయకుల్ దాయనేతేర,
ల్ గాయకుల్ ఖచరముల్ వాడ,
భట్టులుఁ బ్రతిగట్టి పొగడ,
గట్టులుఁ జిట్టలుసెలఁగ,
సేవకుల్ సేరి కొల్వంగ.
భావకుల్ వఖ మిచ్చితొలఁగ,
ల్ బాంధవుల్ ప్రతిఁగౌఁగిలింప,
నంధులు నటకున్న నడవ,
వంగళ్లు నట యుటి దనర.
సంగళ్లు జనులేఁగి పిలువ,
జలములు మెత్తనిమఋలుఁ
తిలకముల్ గొముదుఁ బ్రాయములుఁ
పేరులు సురిధేనువులును
హూవులు సంతానతరులు
రత్వంబు ఖైరావతములు
జడలును గామరూపములు
హారుబును రసకూపములును
వక నిచ్చెనల్ దీర్ఘాయువులును
గాతలు విద్యల్లతలును
నముల్ ఖేచరిత్వములు

మతురువులు స్వర్గాంగణములు
ంబు కొదవలు సిద్ధమూలికలు
ౌషధములుఁ బండితత్వములు
ంద్రపదవులు దివ్య దేహములు
గమ్మ్రపసిఁడియు సిత్తుఫలములు
రాజపుష్పముల్ మంచు ముద్దలును
గయోగము లణిమాదు లైన
సిద్ధులును, దృష్టాదృష్టసౌఖ్య
, నేదుకన్నులుఁ, బులుజున్న, పిలువఁ
ం తత్త్వజ్ఞమార్గములు సూపుచును,
ంజెఁ దనర నయ్యంతకపురంబుఁ
ంగఁ జొచ్చునత్త్రజినటు గూడ
ంచుపరుసంయు నడనపండరులు
ంలుఁ బడగలు సుతుపిఠిఁ దనర
ద్రోవల నలిపచ్చుపరుస
నతవిరయు సింగియు దెసలు
ప్యాటిముల్ గోటిలుఁ గొమ్మ
బుబు మల్లికార్జునుగుడియు
ంబులు సింద్లు మార్గముల్ నడులుఁ
నల్ వనములుఁ గూడంగ మించి
ైరు శిఖశ్శేఖరయైన
గ పతిషత్వమాగమవేశ
మహాంగి మినన్నంది వెళ్ళిరియు
ఁ బరుస యప్పురి వెల్లివిరిసి
నెక్కొని పికపుటిల్లి, గిరి
ంనై కట్టుకొని, గుండుగూలి,
, యలమి, దట్టమై, తూఁటు
ంకీర్ణమై. బిట్టుబ్బి, కూడ
నెక్కుడ నెంతెంత దెలుపి

తనక్రియ నటుగూడి వడియుఁ,
సల్లయ్య వపపపప్రపుష్పు
శిష్యుండు దోనయ్య గాను
కావాను శివు భవుఁ జిరవ
శ్రీ మల్లికార్జున దేవు
హర్షించి తద్భక్తవరుల
యతులితోత్సవలీల ననర
రాధనల్ నకొల్పి నిత్య
నములు నల్లిలఁ గావించి
పూవక పత్రియంవ
ఫలముల నిటులాత్ముఁ బూన్చుఁ
డీశ్వరార్పణ సేయునొక్క
పసనిగా ఫలకోట్లు మఱియు
రున కంచితరితప్పు మఱి వు
హావిహారిహాపస్తుప్ర
ర్పణమ్రుపవ్వ మంతయును
సగన నిది గతుఁ జిత్ర మనుచు,
ఁ, బుష్పములన్, పత్రి, గాను
ర్పనంబు లేఁ గొంచుకొంతకొంత
నెఱసి, సంగమములు వెఱసి.
ర్పడఁ జెట్టిపట్టుల పట్టి,
ట్టి, తీఁగలు సాఁగి యల్లి,
పట్టి, కుప్పలు గోనిగములు
కెలువాటి, తిట్టలు ద్రోచి,
సముద్ధతి నేఁగుదెంచి,
ప్రార్థన ఘోషంబు నెలఁగ,
నాడెడు నలరెడు బృంద
మకుటు వేలములు సంభ్రమహాను
లువులు ప్రాపేసులు పిల్లి వంగ

ఁ దోయములుఁ దండములతో నాట
మొత్తముల జోఁకల నుండి పలని
మతి శ్రీనగోత్తుంగ[illegible]
మల్లికార్జునుని దర్శింప
పౌరగణసహాయము [illegible]
ర్ణ సాగర ముత్తరించి
ను, దర్శించి చనుదెంచువారుఁ,
నడుమఁ గ్రచ్చులఁ జిక్కువారు,
ననుఁ గాక యొడ్డగిల్వారు,
ంచును సముద్రమెత్తిఁ జన్వారుఁ
ష్పముల్ పడకుండఁ జేతు
ంచు నడ్డ మేఁగెడువారుఁ,
ఁజన పడిఁ బడిఁ బోవువారుఁ,
[illegible]
ందడి కోడి నెంఁబడువారు,
లిమిని మునుముట్టఁ జన్వారుఁ,
ాదంబులు హాయంగా నడుచు
ందడివాయఁగా నడచువారు,
బుష్పమాలిక ప్రతానముల
గై కొని యరిగెడువారు.
తత్ప్రసాద [illegible] ద్వార
పదేశముల్ గాంచి చన్వారుఁ,
చూచ్చి తత్ప్రభావమంత
క తిరుగబడి తిర్గువారుఁ,
కాకంచు సాకనాసినుండి
మనియురువడఁ జొచ్చువారుఁ,
ంపడిఁ దఱిసి క్రిందెలిపి
గర్భగృహాంబుఁ జొచ్చువారుఁ,
వాలుఁగుచుఁ దొట్రిలుకొనుచు

లింగంబుపైఁ బడువారుఁ
కులను మందిఁ బెకఁగులాడుచు
శి లింగంబుఁ దడవెడువారుఁ,
ంగముతోడఁ దాఁకించువారు,
మల్లియ యని మలసెడువారు,
జొచ్చినఁ జత్తుమో యనుచు
లింగంబు హత్తుకొన్నారుఁ,
ని సోఁకఁ బసిఁడియ యనుచు
మెయిముట్టు నరిగెడువారు,
మల్లయ్యఁ గంటిమి. పుట్టఁ
మే మంచుఁ గ్రమ్ముబువారు,
మ్మయ్య మాప్రవతము మల్లయ్య!
ాచితి మంచు నేతెంచువారుఁ,
రక్షించు మాపర్వతంబు
రంచును మగుడెడివారుఁ,
్వర పుష్పముబు మల్లయ్య'
గై కొను మంచు నేతెంచువారుఁ,
ొ్రలు నీకు నెక్కెఁ జుమ్మయ్య!
యంచుఁ గ్రమ్మక్ష దరిసించి
సను జూచు వారును, జూడ
ను, జొచ్చువారు, వెండియును
జూచినకర్మంబు దృష్టఁ
నిజూడఁ గా దన్నయట్లు
గెలఁకి, చక్కనపుచ్చి, క్రొత్త
వడిసి లింగముఁ జూచువారు,
ఁ డై యున్కి సొతుర్యమనుచు
గౌరి దత్స్వామియు నింక

...గా నేత్రదమ్ము శంభునకిచ్చు
...మన పాదాబ్జకర్ణి కన్నిచ్చువారు,
...గా హరికిఁ "పద్మాక్షు డనుపే
...తో మనంగ నేత్రం బొంచు పూన్న
...నందుల భక్తి ఘనతయే యనుచుఁ
...కి రెట్టిగాఁ గన్నులు పూన్పఁ
...నఁ గన్నులు భక్తియు ముక్తి
...ఏ నేత్ర ద్వయం బర్పించువారు,
...షడాస్య వాగింద్రాది వాసు
...కర్తకుఁ జాలునే త్రినేత్రములు
...ల్లఁ గూడ నేత్రములు గావలదె ?
...సమర్పించినట్లు వీరగణము
...అ వృష్టి ముక్కంటిపైఁ గురియ
...తి సేయుచు శరణనువారుఁ,
...ప్రీతిఁ గట్టుముక్ గానుక లిచ్చి
...గుడు రేమైన నడుగ మే మట్టు,
...క్తి నిచ్చిన కన్నులంతెగాడ
...పడు రేయంచు నట్లేఁ [illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible] చేయుదురు,
...[illegible]
...[illegible]
...[illegible] గ్రోత్త
...[illegible] చెచ్చు [illegible]
...[illegible] దనుచు
...[illegible] చేసెదరుఁ,
...[illegible] తలగాని ప్రియుకు

నెడుమాడిగ్రిం దల లిమ్ప్రవారు,
కుక్షపకేని కర్త్రపేహాను లు
చియయునొగ్రియుం వ [illegible] యుక్తి
సొన్గారి సంసారపలి క్తి
తిం వసువ్రు సత్ప్రింపువారు,
జులక్ష క్తి వది ధూపదీప
ల్ నిజకరపల్లవంబులగం
మెప్పించి పతసినవైత్త
తం బోక పర్వయునిగుణించి
రంబులు ధూపదీపపాత్రతము
రహించినకరపటియుం బోలె
దాల్చిన దీపధూపదీప
పఫలు త్రిపత్రము ముంపం
కొప్పం బంపం జూపము [illegible]
బాయును గాలరెపువారు,
వెండియు నవిపలుం వారు
ప్రతి వేషంబు లలిర
వంకేల గండపెండెరము
కమద్దియలును నందియలును
ప్రడు చేతి గంకెలియలును
మెం డు జలువెల్పుబొమ్మలును
డెలుపారుం గర పత్రములు
పాదుకలును నెఱ నార్తైములును
గంధంబు నెరపూంతయును న
త్రవికసత్సాంశులును
నారసంబులు బొక్కి
బలుం బసవులుం గాటుకలును
ఉంపదముల్ [illegible]
[illegible]

పుష్పాల దండ లందంద
ంబగు మొల గచ్చుఁ దోఁకలును
గడ్డములన్ గోఁటమీసములు
ఁ బల్వురుసలు మిశ్రితమై తనరఁ
యాఁపులఁ గరతలముల వ్రేళ్ళ
జిహ్వాలు గర్ణరంధ్రములఁ
మెడల వక్షములఁ బుక్కిళ్ళఁ
చెప్పలఁ దొడిఁదొడి దీపవితతు
ఁ బెనుదివియలు నారసములుఁ
గ నిరుమెయి గాఁడ సంధించి
తునకు సుస్థితి నివాళింప
ంబు లేతెంచుభావమున
స్వతు నివాళించుచు నట్లు
సోలుచు గతి నాడువారు,
ంచు వెండియు నొక్కొక్క కేలన
సమర్పించుచు ముదమందువారు,
మున హాటకేశ్వరం బేఁగి
క్షుఁ గెలసంబు లర్పించువారు,
బాతాళగంగా స్నానవిధులు
గ సద్దియైఁ జనియెడు వారు,
ై త్రిపథగంగా స్వీత మైన
గంగాప్రవాహ మెట్టనిన,

పాతాళగంగా వర్ణనము

ుకు శ్రీచరణోద్భూత యగుచుఁ
భోగవతినాఁ బాతాళమునను
ముద్ధూళితభస్మసంజనిత
మ భాగీరథి యనఁగ మర్త్యమునఁ
ంతుపరజటోత్కరజాత యగుచు

౦గదాకిని స్వర్గలోకమున,
? మర్త్య పాతాళ గంగాప్ర
మంబు శ్రీశైలచూడమునఁ
బగుచునిక్కఁ బాతాళగంగ
ఫల ప్రసాదితమహిమఁ
చు నవ్రతి దర్శనస్పర్శ
న పూజ ణాదులవలన
సామీప్య సారూప్య ముక్తు
నాలు మహోత్కృ దోర్గతిక,
లోచన, యావర్తనాభి,
పులినజఘన, కమలాస్య,
రాంగ స్తనియును, ఫేనహార,
గమన, ప్రవాహాంగ యగుచుఁ
హంస బక క్రౌంచఖగల
కుక్కుట చక్రవాకాది
వ వాద్యశబ్దముల్ మ్రోయ
చురీతి నానాగాన మెసగ
షత్కోటి వడతేరఁ గాంచి
వీచిహస్తముల నటించు
రొలాప్రరునుత్తుంగతరంగ
బాతాళగంగ దర్శించి,
ధాసంభవ దాన ధర్మంబు
యోగించి పుణ్యోపేతు లగుచు

-: కర్మారీశ్వరము :-

మద్రపాదాభివందనముఁ
ఁజేసి యా కర్మారి నుఱుకు
భవపరిత్యక్తమానసులఁ
మ సంభ్రమాక్రాంతాత్మ లగుచు
నవలి కర్మారీశ్వరమున
ప్రఱిఖ్ఖలు జూచి యోగి నుతింపుచును

ంక వనోత్పాటన యాశులఁ
శక ప్రభృతిలింగముల
దర్శించి యంత నప్పురున
ప నాశ్చర్యహృదయులై పొదలి
ఎట్టివిచిత్రంబు గలదె ?
మంతని గుట్టు పఱుపంగరాద
క్క కోటికి నొక్కొక్కఁ డఱుక
లైన కర్త్రీశ్వరమున
త్తి వింటి కాఁ డాడు పిడి నేము
మధ్యబాణాసనంబట్టు
ప దేహంబుఁ బడిన దేహంబు
దేహంబు లెన్నంగఁ బెక్కాడు
ద్దినములు నడుగక యనిన
గ్రాదుల వివరింపఁ దరమె?

పరుసలు

యుక్తి శ్రీవారణాసికిని
ఁ జను సొంతుకరణిఁ జూచితిమి,
రాక్షారామ భీమేశు పెండ్లి
పరుస నాఁ డేము చూచితిమి,
డి సోమేశు కార్తిక పెండ్లికిని
మపరుసల నాఁడు చూచితిమి,
ట్ట పులియూరి పెండ్లిండ్ల కర్థిఁ
చిదర్శించు సొంతుఁ జూచితిమి,
క్తియుక్తిమై సిద్ధవటంబు
క్క కేతెంచు పరుసఁ జూచితిము,
పురమునకును జాత్రవచ్చు
ందడి నాఁడు దొలుతఁ జూచితిమి,
పురంబున వీరసోమన్న

పఁజనుదెంచు వరుసఁ జూచితిమి,
) క్షేత్రపూజలకు సొమ్ములిక
కేతెంచు వరుసఁ జూచితిమి,
నాథునిఁ జీరగట్టించు
ఁకు వచ్చు వారిఁ జూచితిమి,
ంహా బృహస్పతి వరుస
) గూడు కొలఁదిఁ జూచితిమి,
స్త్రీని రవి గ్రహణాదులందు
గాఁ గూడు వరుసఁ జూచితిమి,
త్రికంబు పుష్కరమునాఁటి వరుస
ఁ త్రిపురాంతకమునఁ జూచితిమి,
శ్రీరామేశ్వరం బేఁగు వరుసఁ
ఁ బలుమాఱుఁ గందముగాని,
స్ సంపళ్లనంతముగాంతు,
డిఁ గాంతుమే యెందునైన ?
కై చోద్య మీ మల్లికార్జునుఁడ
ఁదా, నెట్లన్న నేమనిచెప్ప ?
వరుసదా నేతెంచి విడియ
యాయతంబై యుండుఁబురము,
వరుసదా నేతెంచికోరు
జలపూర్ణమై యుండు నదులు,
వరుస దా నేతెంచి చొచ్చు
విస్తీర్ణమగు శివాలయము
వరుస రా నేతెంచి కాంచు
యున్నతం బగు లింగమూర్తి,
గ సపాదలక్ష నేపాళ,
గ సపాదలక్ష గేదార,
గ సపాదలక్ష సంతేవి,
గ సపాదలక్ష గాశ్మీర,

గ సపాదలక్ష గన్నోజి,
గ సపాదలక్ష గొంకణము.
గ సపాద లక్షగళింగ,
నాఁబోట మిలసప్తలక్ష,
ంద జాలంధరం బష్టలక్ష,
చౌదహాలక్ష బంగాళభూమి,
ప్త దశలక్ష గుజరాష్ట్రభూమి,
ష్ట దశలక్ష మాళవభూమి,
ర నవలి పంచద్రావిళహాల
లక్షదెలుంగు, వీనికిని
ముమ్మడి యుతర దేశంబు
దేశంబు లెన్నంగనేల ?
ూరుపుననుఁ గేదారంబు దనరుఁ,
ద్వారావతి పశ్చిమంబునను,
ను త్తరమున వాలుకానదియు,
గంధమాదనము యామ్యమున,
రంతఁ బుత్తరాపథంబునను,
మవంతంబు సీమగా మఱియు
ఁ దేశంబు లెన్నియెన్నియును
ఁ మోక్షార్థు లెందఱెందఱును
ప్పి దక్షిణకైలాస మనఁగఁ
న యిట్టి శ్రీపర్వతాధీశు
దర్శింప వచ్చినయపుడ
ఁ కొలఁదియై తనరు నిన్నియును,
గాఁ బర్వతు మహిమయెట్టిదియొ
ంద శివుఁడైనఁ జర్చింపలేఁడు,
ట్లు పోయెదమో యంచు నుంద
వచ్చితిమి గులం బుద్ధరించితిమి,
మి, సిరిగిరిమల్లయ్యఁ జూడఁ

, గండముల్ గడచితి, మింక
న్ సఫలతఁ బొందెఁ, గర్మములఁ
నటమున్న కట్టి వచ్చితిమి,
గంటిమి బిడ్డలఁ, దొల్లి
మ్రొక్కిన మ్రొక్కు లొగిఁ బూరగించెఁ
శివ యని మము మే సెఱుంగి
గాఁగఁ బోయెదము వోయెదము
కను మంత సిద్ధించె నిపుడు
కేఁ బఁ దమ భాగ్యమహిమ.
నట్టి పుణ్యక్షేత్ర మింక
పోయమే మగుడి యూళ్లకును ?
న్నయు ? లింగ మెఱుఁగుఁ బోయింక,
ంసార ? మేల జీవనము ?
రా భక్తివిహీనులు బ్రదుకు,
బొడ్వన దానిఁ గొనిపోయి కాల్పఁ
దండ్రులుఁ దరుణు లాత్మజులు
త్ర ధనములు మునుమిడి భూము
త్తులును నియోగ సౌఖ్యములుఁ
ంపులుఁ బెద్దఱికములు
క్రమములుఁ బ్రాయముల్ రాజ్య
ంపదలు వంశములు నటుగూడ
ప్నదంబులు, శారదాభ్రములు,
గము, లింద్రచాపముల్, నిట్ట
బయలిదీపములు, బాలకు లఱుఁగుఁ
పిపీలికామార్గంబు, లెండ
, మొయిలుల మహిమలు, మెఱుఁగు
గతాగతద్వారదకర్దములు,
లు, నీటబ్రాఁతలు గాక,
ములె ? మాయఁ దగులు నేజ్ఞాని ?

దత్‌క్షేత్ర సమగ్రమహాత్త్వ
సి వైరాగ్యమున వదివాడల
మను, జొచ్చువారును, వెనుక
మను, జూచువారునై యుండ,
మతి మల్లికార్జునపండి
సుతుండు పోనయ్య సంప్రీతి
క్తముగ భక్తాళియుఁ దాను
ోద్యుక్త సంగతబుద్ధి
నయ్యె శివరాత్రి జాగరణము
వాసాపమంటపగోపు
ంప ప్రభాభ్యంతరమున
వివిధనవీనాంబరప్ర
పంచప మొప్పఁ గావించి, యందు
క్రమముక రంభాస్తంభముకుర
త్తరంగ ఘం ఘద్వారతతులు
ేలద్బృషత కృట్టిమములు
త్పలసమాయతతోరణములుఁ
ట్లను మేలుకట్లను జుంబి
యొప్పు నూతనఫలావళులు
ావళులుఁ బుష్పోపహారములు
్రముకురము లుపరత్నములును
బహువర్ణ మహితోపవార్థి
ంజంబులుఁ బృథుతరంగములుఁ
ము నిజరత్న కందుకావళులు
మవర్ణలతాంతమంజరులుఁ
క ద్రాక్షాది ఫలగుచ్ఛములును
ర విద్రుమాంకురలతాతతులు
ంబురంజిత పటచిత్ర వస్త్ర
బహుపక్ష నివహాతిశయముఁ

్వలయముల్ పక్వఫలములుఁ
్పూరముల్ పటుపతాకలును
ః కర్ణికా రాశోకరక్త
ంపక కైరవాద్యఖిల
ప్రసవసిష్ఫూర్యతమాలాప్ర
తత్పృష్ట ఘంటికావళులు
ం నింపు వహింపఁ గల్గింప
వద్భక్తమహత్త్వంబుఁ జూచి
సివాహాంతిబహిస్తమో'' యనఁగ
సియు సహోవేళనకాని
హూర్యార్చులచేత శ్రీగిరిని
భక్తపర్వసమాత్రమునను
హింతర్దివానిశం'' బనఁగఁ
ం రాత్రింటి పగలింటిలోన
ం బంతయు వేగంబ క్రాఁగు
ఁ దనబుదు కేఁటికి ననుచుఁ
స లజ్జచేఁ గడఁగి వారాశిఁ
ంబున భానుండు గ్రుంకె,
సూర్యాస్తమానంబుఁ జెప్పి
నారాత్రి సన్నుతిసేఁత
్రము గవితాధర్మమునకు
సీరాత్రి నెట్లు వర్ణింతుఁ?
కాహళశంఖ భేరీరవంబుఁ
మృదంగాది బహుఘోషణంబుఁ
కాళానేక ఘంటికాతీవ్ర
రావంబు జయజయధ్వనులు
ంధ్యావేళలం దంద మేని
్రరవ మతానేప్రొద్దుఁగూత
ప్పూరి ఘనఘనాటోప

న గిరుల్ గర్జిల్లు చుండ
కటి వర్ణింతమంద
దద్దీపమాలికాతతులు
గోపుర బహుహేమకల
మ్యతులు శంఖధ్వజదండ
సన్నద్రత్న కలితదీధితులుఁ
ప్రభులపేర్మి రాత్రుల్ వగళ్ల
వెలుఁగారఁ డిమిర మప్పారిసి
డుసు లేదు, నేఁ డేల చెప్ప?
చోరులఁ జర్పింత మేనిఁ
వంతులు శైలాగ్రచరులు,
క్తిఁ గనఁబడ దా నభోవీథిఁ,
పురసముద్భవ ధూపధూమ
ు నీలాభ్రపటలమై యునికి
ప్రాలావికస్వరవికస్వరత
వర్ణింత మంద మేనియును
భ్రంకష పర్వతోన్నతిని
క్షచంద్రోదయాస్తమానములు
లఁ గలువలకును దామరలకు
హర్నిశము గానంగరాకునికి
వర్ణించు డవివేక మెట్లు
జిత్రంబగు శివరాత్రి మహిమ,

మృగవ్యాధుని కథ

– మృగవ్యాధుఁ డురుకాననమున
న యొక్కఁ, మృగంబు వీక్షించి
ఁబోసి ఖాస్వద్దృష్టిముష్టి
ంధానకౌశలము వట్రిల్లఁ
యేయుడుఁ గోల దోడన మిట్టి

ృగము నుచ్చిపాటి తచ్ఛరము
నిన్నుభూస్థలినతి నిద్ర
కోల్పులి నెత్తిపైఁ బడుడు
పడి పరిస్ఫితోగ్రవృత్తిఁ
ట్టి వ్యాఘ్రంబు శీఘ్రంబ
నతిభయ భ్రాంతినయ్యేఱుకు
మొకబిల్వవృక్ష మెక్కెడును
ఁ బెనురక్తధారలు గ్రమ్మఁ
చ్చివచ్చి యా భూరుహాగ్రహామున
ంబ్ధకుఁ గని యురుకోపవహ్ని
గ్రమ్మ నుత్కటధూమలతలు
క వెడల సముద్ధతి వృక్ష
ాచుచు శాఖ లిడఁగ మించుచును,
సూఁచుచు, నఱచుచుఁ, గఱచి
పుచు, నోడు గఱచుచు, జుట్టి
ుసు, మూల్గుచును, బోరసఱచి
ంచుచు, బిల్వపృక్షంబు
మడఁచుచుఁ, దొట్రుకొల్పుచును,
ుమాత్రడిక్కెఁ బులిమునిక్కె గలిగి
-వచ్చునే ధర నెట్లుఁ బులికి
షాగంబు ననకి వ్యాధుండు
మంబున భ్రమసి యాత్మయు
ంతోపతాపమున వ్యాఘ్రంబు
రోనెర, దెగురు, మ్రానెక్కెఁ,
ంపును, దన్ను భంగించు, నొంచు
కదీయ బిల్వావనీరుహ న
స్కంధంబ హరమూర్తి గాఁగఁ
ఎక్కెత్తి నని పొగులుఁ, భచ్చోక
తతులు మజ్జనజలంబులుగ

న లేతపత్త్రిరిఁ ద్రుంచివైవఁ
నది నిరంతరపూజ గాంగ
ట్టుముట్టెడు పులి యట్లు తిరుగ
సవ్యాపసవ్యములుగా మీఁద
మూఁడితి నందు లేకునికి
ర నదియ తా సుపవాసముగను
మృగముఁ దప్పక చూచిచూచి
యకునికి నిక్కము జాగరముగఁ
ను జంపకపో నని యుండఁ
ని యాతండుఁ బోవగా కునికిఁ
రకామకృతమునఁ జెంచునకు
యది యట్లు నెల్లె జాగరము,
హాదుఁ డిట్లు గైకొనె, నెఱుకు
డన కొనిపోయెఁ; గావునను,
ంలయట్లు యీ శివరాత్రిఁ
ఓత్రంవిశేషతఁ బొగడ
ంపి-ను యూ శివుఁ డెర్గుఁగాక
ట్టాప్న సంధ్యాకాలమునను
ంబియుతీసంయముఁడు దోనయ్య
ుచ్చినా ం యమములల్ దీర్చి
క్రవర్తికి భక్తసత్రిక
శ్రీ మల్లికార్జున దేవు
మతాంభోదసద్వర్ణ జూటు
తాంద్ర హసంతుష్టుఁ జేసి
దడిము నితాంత తోపమంత
ంబునఁ బుంభ్యాంతరంబునఁ బు
దీపాలయాంతరంబునఁ బు
ప్యానవసంతరంబులను,
సద్భక్తభవనంబులను, స

వాహినీ ప్రాంతదేశముల,
క గోపుర కూటా గృహములు,
ృంగాటక సిద్ధశృంగముల,
సారంగేశ్వరము, హాటకేశ్వ
ం, పాపవినాశనము, గిర్వేశ్వ
ం వారాహేశ్వరమును, సిద్దేశ్వ
నాదియగు నీశ్వరస్థానములను
కంబుగా సమయమిప్పించి,
ా ముగ్గులు వెట్టంగఁ బనిచి,
ంగాల్చి, నావేదికాస్థలులఁ
ఁ బిందియల్, వడిగంబు, లర్ఘ్యపి
బు, నూతనభాండముల్, వంశ
బు, ఘంటలు, బహుధూపదీప
బు, బహుహోమపాత్రలు రజత
బు, పిడకలు, ఫలములుఁ, గజ్జ
సుగంధద్రవ్యములు, సితపుష్ప
పిచాలికాసికము. అఖండ బిల్వ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] మహాసె త్తి. [illegible]
[illegible] ధూపంబుఁ, [illegible]
[illegible] ధూపమును, దివ్య ధూప
[illegible] ధూపంబు
ధూపంబు [illegible]
పత్తులను గృహాంగపస్త్రాది
[illegible]
[illegible]

లు ప్రియం బెప్పుడుపలయు
ంరికి నభిమతార్థములు
నిబ్బంగి శివరాత్రి పర్వ
మతిఁ జెల్ల నంత భక్తులకుఁ
ఁ బన్నీరుఁ గస్తూరి సొందు
ర్చి సమ్మార్జనము సేయువారుఁ
వ త్రముల్, గమలముల్, బంధ
ముకుళంబులు, ముత్తియంబులును,
బంచవన్నియలతోఁ గూర్చి
త్యాశ్చర్యముగఁ బెట్టువారుఁ,
సంతతధారాసహస్ర
షేకముల్ గావించువారు,
ంక్త విశిష్టప దనర
ర్చనం బలరించువారు,
భక్తగణప్రకరంబుఁ
ధూపార్పితము సేయువారు,
బగు భక్తమండలి కనుచు
రముల నారతు లెత్తువారు,
క్తహితార్థకల్పనలఁ
ద్యదు లర్పణసేయువారుఁ,
పహితంబుగా విడియంబు
వారు, సొంపారంగ నిట్టు
రముల నలి శివరాత్రి
ములును సన్మతిఁ జేయువారుఁ,
నాపగల్ లేయును జాము
కర్చనల్ సరిసేయువారు,
ర్వాదియును గలయఁ జెన్నారయ
సరములు గల్పించువారు,
ష్టోత్తరశతసంఖ్య నవస

లు సంకల్పించి రతిఁ జేయువారు,
త్రసహస్ర ముపసరంబులు వి
మైనట్లు సెల్లించువారుఁ,
ఋతుపుష్పపూజయుఁ పసరుపూజయును
ఁ ఋతుపుంగ పలపఱుపుపూజయును
రంతరపరికల్పితార్చనలు
దలిఁ బాయక చేయువారు,
షోడశోపచారక్రియార్చనలు
ంబు సతిభక్తిఁ జలిపెడువారు,
ఋగ్వేదాది సలహారుసూక్త
ా బ్రాహ్మణాన్యంతసూక్తములుఁ
ాఁగ రుద్రసంస్తోత్ర సూక్తములుఁ
ఁచుఁ బొదలి ప్రశంసించువారు,
విధానని రూపిత న్యాస
త్మసంజ్ఞలు పఱుకొంకంటికిని
మొందఁ జమకసూత్రంబు లేకాద
బు నొండొంటికి శాంతులుగాఁగఁ
ఛందోఋషి దేవతా శక్తు
కూర్చి బీజాక్షరాన్వితంబులుగ
ి శ్రీశతరుద్రంబుఁ గూర్చి
ంబునంద పురుషసూక్తములను
యజుర్వేద వేదాంత సూక్తములుఁ
క చదువుచుఁ బ్రబుతించువారు,
ంబు దా వేద సామరహస్య
ములగు నవ సామాదులందు
సీశ్వరప్రశంసా పరసూక్తు
భక్తిఁ జదువుచు నగ్గించువారుఁ,
యలాథర్వశిరశ్శిఖాదులను

్రపాశుపతవ్రత పరదు
మహిమయుఁ జెప్పుసూక్తములు
దువుచు పఠించువారు,
ణా గ ద్వ్యాక్షరగద్య,
ద్యములుఁ బటుగణాడంబ
కర్ణాడంబరంబు, వ్యాసాష్ట
, శ్రీనీలకంఠ స్తవంబు,
కవచంబు, శారభంబును, మ
స్తవము, హలాయుధ, మనామయము,
ంబును, మహిమ్నం బను స్తవము
గాజీయంబు, మౌనిదండకము,
ాలమగు మహాస్తోత్ర సూత్రముల
ు, శివతత్త్వసారంబు, దీప
మహానాటకము, సుదాహరణ
రుద్రమహిమయు, ముక్తకావళులు,
క్తములు, భృంగిస్తవంబులుఁ, బు
మునిముఖ్య రచితాష్టకములు,
, రుద్ర సహస్రనామాదు,
దఁ జదువుచు నంకించువారు,
దాసయ్య నఱువత్తుమూఱు
ములును, శ్రీ బసవపురాణంబు
ట్టంగ నింపుసొంపారు
గ్రాలుచుఁ జదివెడువారుఁ,
య్య మెసగఁ బసవదండనాథు
లాదిగా గీతామలైన
రాతనచారుగీతములుఁ
చి ప్రకటించి పాడెడువారుఁ,
ఁ బాటల సంగతిలేమిఁ
మాటలయుంచ పొగడెడువారు,

ను మనం బంచమి మల్ల
న్నయా! మల్లయా! యనువారు,
ను! యము ఘే! జయ! జయ! జయ! యనుచు,
మొకు చు నతెం బెర్కు వారు,
బడిపోవులట్టి యందముకు
"చాంగు భళా" యనువారుం,
ము గద్దదంబున వెడల
ప్పక చూచు చుండెడువారుం,
శివసుఖాశ్రుల వెల్లి ముంప
యుచు నాడెడువారు,
నెగయంగ నెంతయుం గాళ్ల
యన్నెక్కి ములం బ్రాలువారు,
క్రియసర్వాంగవిస్ఫురణం
ప్పసం జొక్కి పడియెడువారుం
నెట్టంగం జక్కసలేచి
వెడయాట లాడెడువారు,
ం జింము వాదంగ నుబ్బి
మాటలం గునిసెడువారుం,
నిజదేశభాషల జతుల
డంగాట లాడెడువారు,
ల్ సాళెముల్ బయకముల్ మెఱసి
బంచాంసి పేరణి యాడువారు,
పురాతన పటుచరిత్రములుం
ంద బహునాటకము లాడువారు,
రసకళాలంకార రేఖ
బహురూప మాడెడువారుం.
ల్ మెరవణుల్ గతులుం జిత్రములు
వెడ్డంగ మాడెడువారు,
గనలు దివి నాడెడు మాడ్కి

గడలపై నాడెడువారు,
ద్గతిఁ బక్షులాడెడునట్టి
మోకులపై నాడువారు,
కషలఁ జీరమయిగుల
బొమ్మల నాడించువారుఁ,
సృతంబుగఁ గంబసూత్రంబు
బొమ్మల నాడించువారు,
గంధర్వయక్ష విద్యాధ
పాడెడు నాడెడు వారు,
ఁ ప్రచ్ఛన్న వేషముల్ దాల్చి
క్నవము దులుకాడ నట్టాడు

* * *

డు శాకపాకాదు లొనర్ప,
ఁ బరితలపరులలోఁ గలసి
బళా' యంచు జముఁడును గొలువ,
లొనరించు పడిహారు లట్లు
బడిపనుల్ నిబ్బృతియుఁ జేయ
నము సేయు జనులలో వరుణుఁ
సమ్మార్జనమ్ము సేయంగఁ,
దుడుచు కింకరులతోఁ గలిసి
ండు నటముున్న కసవులు నూఁక,
ముగ్గులు వెట్టుపుణ్యలలోన
ముల ముగ్గు నరవాహుఁ డిడఁగఁ,
ాండవ మాడుతపసులలోనఁ
యీశానుండుఁ దాండవం బాడ,
రాది శుంభదైత్య వితతి
రులతోనఁ గూడి భజింపఁ,
పత్కృ విప్రవరులఁ గలిసి
న్యాయములు సంస్తుతుల్ సేయ

దక్షిణ దానవామరముఖ్య
గంధర్వ కిన్నెర సాధ్య సిద్ధ
వళి వొంటి పరుసలవారి
బనిసేయ బానసంఘాతకు
ముఖ్యాభాసురతరగిరులు
రి శృంగములక్రియఁ గొలువ.
ముఖ్యాభాసురతర తరులఁ
పచయంబులలోనఁ గొలువ
ముఖ్య భాసుర ఫేనతతులఁ
వులలోన బెరసి కొప్పంగ,
ముఖ్యాభాసుర మణితతులఁ
తోరణంబులలోన కొలువ,
గీరథీ గంగాదినదులఁ
ంగాను బంధమై కొలువ,
స్థలలోని యేడుద్వీపములు
బురివీధివీధులఁ గొలువ,
ముప్పదియాఱుదత్త్వములఁ
హర్మ్యరూపంబులై కొలువ,
ముల నాథు మల్లికార్జునుని
ములలో సమున్నతి కెక్క
రములు శ్రీశైలంబుమీఁది
రాదుల చాడ్పునఁ గొలువ.
మల్లికార్జునదేవదేవు
మిట్లు సెన్నారంగఁ బరుస
బున నుఘే జయజయ యనఁగ
ారోదయంబయ్యె నెట్లనిన,

సూర్యోదయ వర్ణనము

కంపరసుందరనియుత
ం ఢగు సుకేశుని ననహ్యమున

సేసిన తప్పున కలిగి
ఋది యంచు నప్పురవైరి
గన్నుల నుప్పతిల్లంగఁ
మాచిన నప్పుడు ధరణిఁ
ములు వాతూలచేఁ బడిన
ప్పన పడి జలజమిత్రుండు
డొల్లి శ్రీ వారణాసికిని
త్రమని నరుల్ గమిగట్టి చూడ
పోయి యుద్యద్భక్తియుక్తిఁ
శివునాజ్ఞఁ దలమోచి యచట
నభవు బాలార్క నామ
కముఁ బ్రతిష్ఠఁ గావించి
నిష్ఠ భజించి మెప్పించి
ఁ దొంటిసూర్యత్వంబుఁ బడసి
దొల్లింటివగిదిన భానుఁ
యుదయాద్రి నెక్కినమాడ్కి
ారోదయం బగుడును బరుస
ముఁ బ్రీతితో నిట్లహర్నిశము
ంతి మల్లికార్జునుమ్రోల
పర్వంబు సెల్లుటఁజేసి
దమతమభవరాత్రు లెల్ల
యఁ బ్రొద్దు వేవె లెండనుచుఁ
ం గాడఁ బాటెడువారు
శిఖరేశ్వరం బేఁగువారుఁ
సేయ నొప్పఁగఁ బోవువారు
తమ తమ యూళ్లేఁగువారుఁ
శ్రీపర్వతప్రదక్షిణము
ంకల్పించి యేఁగెడువారు
నంతోత్సవము నొయ్యఁ జూచి

ఱికాని పో మని మసలెడువారు౯
ప్పక పంచరాత్రం బునిప్ప సాలు
ప్పు శ్రీగిరినంచు నుండెడువారు
ండివిరక్తిమై౯ దత్పురంబునను
ండెడువారునై యుండంగ నంత౯
డితదోనయ్య పంచరాత్రంబు
ండంగ౯ దలంచి సూర్యోదయవేళ
౯ దీటుకొన మల్లినాథసహస్ర
శాభిషిక్తునిగా౯ జేసి మఱియు౯
కయక పంచామృతస్నపనంబు
కనెడధారగా నెత్తి మ్రొక్కుచును
మముున నష్టోదకముల గంధోద
ములను మఱి జలకంబు గావించి,
ధిల్ల౯ దడియొత్తు శంభున కిచ్చి
ధురాంబరమహాభరణముల్ పూన్చి
పితభక్తి నక్షత గంధ పుష్ప
పదీపాదు లుత్సుకత నొనర్చి
ంచితప్రీతి మహానివేద్యముగ౯
చ భక్ష్యాదు లేర్పడ సమర్పించి
సద్భక్తరాజికి గండు మీఱ
స్తాన్న పానాదు లెలమి సంధించి
ర్పూరసహితంబుగా విడియంబు
ర్పించి నవ్య పుష్పాంజలు లిచ్చి
మస వేవేమాళ్లు వలగొనివచ్చి
రు౯ బెక్కుభంగుల నభినుతింపుచును

రాజయ్యకు మల్లికార్జునుండు ప్రత్యక్షమగుట

మమూయినంతన కలయునుబోలె౯
వ భేయు భక్తితత్పరతకు మెచ్చి

హారుఁడు శ్రీమల్లికార్జునుఁడు
ం వృద్ధతపోధనులీల
ేరఁగ శరణార్థి సేయుచును
త్తి దనయొద్దఁ గూర్చుండఁ జూచి,
ండి వచ్చితి రేయూరు మీర
ఁగుదెంచితి రెంతగాలంబు"
దపసి "దోసయగారె మీరు
కమున కాచార్యుఁడు పండి
విభుఁడు లెస్సైయున్నవాఁడె
మేముఁ బూర్వస్నేహితులము
డితుండు మేలై కూర్చుమాకు
రు సర్వజ్ఞమల్లికార్జునుఁడు
ంబు సిరిగిరియం దటు గూడ
ల గిరుల దుర్వారకాంతార
రాంతరమహా గహ్వరంబులను
యీ శివరాత్రియొప్పుఁ జూడంగ
దెంచినవార" మనుడు దోనయ్య
క్కములు మోచ్చి "ఘనుఁడ! సర్వజ్ఞ!
మునువిన్న చోద్యముల్ గలుగు
ప్పఁజూడ శ్రీనగమున" ననుడు
ం దోనమరాజుఁ దోడ్కొనుచుఁ
్యర బిల్వవనమ్ము మధ్యమున
త నం దొక్క శైల శృంగమున
ంపఁ జను దీపవృక్ష మెక్కించి
నఁ జే యిడి శ్రీగిరిఁ జూడ
లామలకమై కానవచ్చుటను
తాక్రాంతాత్ముఁ డగుచు దోనయ్య
త్తిఁ దపసికి శరణార్థిసేసి
నెద నేఁగంగ నేఁటికిఁ జూడఁ

బవ్వతం బంతయు నేఁడు''
దపోధనుం ''డద్దేవపురము
బగు హేమకలశముల్ గుళ్లఁ
గొమ్మలు గోపురంబులును
వుమ్మలు నామల్లికేశు
యును మంటపంబును క్షేత్ర
చనుభక్తవర్గంబుఁ జూచు,
ర మదే యందు సద్భక్తిఁ
న వీరభక్తవర్గంబు
ఁడును వీరభద్రయ్య
య్యయు వీరదేవయ్య
సద్భక్తి మతి గల్గినట్టి
కలదేవి పొరిఁ బ్రఖ్యాతయ్యె
వి రాదిగా మహితసద్భక్తి
తిష్ఠించిన నిష్ఠులఁ జూచు,
ముఁ జూచు శ్రీనగేంద్రంబు
నను ముక్తి శిఖరమై వెలుఁగు
శ్వర మిల్లిదే చూచు,
కు నిజావాస మిదియు
బు లయ్యీశు భజింప
ామార్థ్యవిభవంబు లొసగు

కర్మహారి మహిమ

తు కర్మహారేశ్వరం బనఁగ
త కుండ తన్మహిమ యెఱుంగు
ృంగంబునం దొక్క పాము
స్నేహంబు ప్రవచ్చియున్నెడను
నొక గ్రద్ద యాపాముశవము
చును దీవ్రగతి మీఁది కెగయ

ంతి నందు పది రెండువ్రువ్వు
కర్మహారేశ్వరంబందు
ంబులలోనఁ బ్రాణముల్ విడిచి
బల్లహువంశమునఁ బ్రభవించి
్యఫలమున నతివయుఁ బతియు
స్వజన్మంబు ననిలోహతిని
రేశ్వరోద్గతసరసి వి
ారి మునింగి చచ్చుటయుఁ
ంతత్పుణ్యవటుఫలప్రాప్తి
ల్లహునివంశమునఁ బుట్టుటయును
్రతాన్వనుసంధిగాఁ జేసి
ఱంగంతయు నిద్దఱు నెఱిఁగి
ఁ సకల నియోగంబుఁ గొలువ
కేతెంచి చెలువయుఁ దాను
ుఁ డత్యంతభక్తిసంయుక్తి
ర్జును మహామహుని దర్శించి
దివ్యప్రభా భాసురముగఁ
దమును మండపంబు బానసము
ుఁ దదంతికమఠముగా నొక్క
ు గల్పించి యామఠము నిండంగ
తమౌక్తికమణిపుష్యరాగ
్జ విద్రుమ వైడూర్యముఖ్య
రత్నావళుల్ ప్రోఁకలు వోసి
షోడశవర్ణ సంపూర్ణమైన
కిని తనయింట బంగరుధనము
హస్రార్బుదసంఖ్యను నిలిపి

* * *

రత్న లక్కజం బని యెన్న వేయు
నేల తానున్న నతివయుఁ దక్క

ండఁ దన దేశ మంతయు నపుడ
సీశ్వరార్పణము గావించి
క్షింపఁ దత్పతియును నట్ల
మతంబున నట్లొక్కక్రమతము
ంచి యవ్విభునకుఁ దనదు
వఖిల సంపద్వస్తుసమితి
త్నావళు లఖిలాంబరములు
రణములు నందు పెట్టించి
జి శరణంచు ముగుదయుఁ దాను
రయుఁ గట్టి యొగి బల్లహుండు
మరావర సంసార వారాశి
ందిపుమో పర్వతనాథ !
పష్కర్మ పాశబంధములు
దేవ శ్రీకుధరాధివాస !
ము నిట్టు లిరువురపనులు
కొనవయ్య! సిరిగిరినాథ!
వీరు నా వారని మమ్ము
మయ్య శ్రీ మల్లికార్జునాథయ్య!
ము నెన్నంగ నేల నాయిచ్చ
హెజియ్య! శ్రీశైలవల్లభుఁడ!”
దేవియుఁ దాను సాష్టాంగ మెరఁగి
యెక్కినచొందంతితోన
కర్మహేశ్వరంబందు
గౌరీశుగర్భము నందు సొచ్చె,
డు శివుని భజియించునపుడు
గియు శంభుని దలఁచు
నీశుని బార్వతీపతిని
షేకంబు సేసిన యన్ని
రంబులోపల నూట వెడలఁ

'లూట్ల యన భవిఁ బరగిఁదా మఱియు
డి కామితార్థముల్ వడసినవార
డర ననంతంబు లట్లును గాక
ఘమూర్ధఁడుశృంగంబులందును భూరు
ాముమ్మలు మూఁడున్నవని యవె చూడు,
రుఁ డెవ్వఁడే దర్శనం బాచరింప
రిది యాకారత్రయంబు సిద్ధించు,
ొకచెట్టు మొదల నందొక చెట్టునడును
ొకచెట్టు తుదియు నుద్యుక్తి ముట్టినను
రర స్వర్గమర్త్య పాతాళలోకముల
రరితంబు లెల్ల నిశ్చయము గాన్పించు:
ొక చెట్టు మూలంబు నొకచెట్టు పత్ర
మొకచెట్టు పుష్పంబు నొగి ధరియింప
మూఢి బ్రహ్మోపేంద్ర రుద్రుల మోల
వేడుక నేప్రొద్దు విహరింపుచుండు,
నొకచెట్టుకాయయు నొక చెట్టుపండు
నొకచెట్టుబీజంబు నొక్కట నమలఁ
దివుట నుత్పత్తి స్థితి లయముల్ దక్క
శివపురంబున నుండు శివగణలీలఁ
గామించి యెవ్వఁడేఁ గాలత్రయంబు
నామూఁడుదరువుల నాహార ముడిగి
నలి మూఁడుసేసి దినము లాగమోక్త
కలితోపచారసంగతి భజియింప
సారూప్యసామీప్య సాలోక్యమహిమ
లారంగ సిద్ధించు నదె శివమహిమ
దా నెట్లు గాన్పించెఁ దరువు లందేని
మానక పాలూట్ల మల్లికార్జునుని
నిత్యంబు బాలను నేతఁ బెర్వనను
ప్రత్యేక మనియు ముప్పందుము నందు

్ జలకంబు సేసి, సహస్ర
షేకంబుఁ గావించి, గోఁగుఁ
. దామరపూవులుఁ గలువ
వేయేసి పూవులు, గుగ్గు
మూఁడేసి ఫలంబు లర్పించి
వేయేసి హారతు లర్థినెత్తి
ంబులుఁ బంచభక్ష్యముల్ షడ్ర
న్నములు సమర్పణసేసి
మూలపంచాక్షరి మూఁడు
బజపంబు సేయంగ మూఁడు
కీశుండు దివ్యదృష్టియును
జ్ఞానంబుఁ గరుణించునపుడు
ంచ్చు వృక్షత్రయం బందు
ములు సోద్యములు వెండియును
బిల్వవనాంతరం బిడియు
ంచయోజన విస్తీర్ణమందు
నొక్కొక్క వృక్షంబు గలదు
వ్యౌషధాకారంబు లవియు,
నొక్కొక్క నవలత గలదు
రక జనసేవ్యంబు లవియుఁ,
నొక్కొక్క చోద్యంబు గలదు
వారికి నెఱుఁగంగరాదు,
నొక్కొక్క శివమూర్తి గలదు
మతఫలదత్తంబులవియు,
నొక్కొక్క మునిపల్లె గలదు
తిసత్ప్రతి స్ఫురితంబు లవియు,
నొక్కొక్క సెలయేఱు గలదు
్యంగ నాకలితంబు లవియు,
నొక్కొక్క పర్వతముండు

దివ్యరత్నాంగంబు లవియు,
నొక్కొక్క కూటంబు గలదు
వసిద్ధినియుక్తంబు లవియు,
నొక్కొక్క హర్మ్యంబు గలదు
ప్రమథ ప్రచారంబు లవియు,
నొక్కొక్క భవనంబు గలదు
క్తుల కూటంబు లవియు,
నొక్కొక్క యధ్వంబు గలదు
ోక సంకలితంబు లవియు,
ముగాక ఛాయాచ్ఛత్రమనఁగ
ప్రమాఁకున లేదు, మొగులునూ లేదు
యానీడపై బాఱునరుల
ఁగఁ గలవు నిష్టోపభోగములుఁ,
దే చూడు మిత్తఱి నీడలేదు
దృశ్యకరణి దానిమూలంబు
నీగజ మదె ముందఱిదెస స
తప్రథులశిలాకారగజము,
ఁ డెవ్వఁడే సాధించియెక్కుఁ
ఁ జను నెట్టుకొను ఝూళిసేయుఁ
చు నుఱుకుమై నొప్పించు ననువుఁ
పఁ దల వంచు నుప్పరం బెగయుఁ
యల్లంతఁ బడుఁ జిట్టుదిరుగు
చ్చ మిట్టిమిట్టిను బాఱుఁ దాఱు,
విజృంభించి యిట యట వడఁగ
కి యలుఁగక బెగడక చనక
ఁక తలరక తల్లడపడక
గక లెక్క సేయక డిల్లవడక
క కొంకక వడఁకక యున్నఁ
చు మోహినీ గజ మంత మెచ్చి

ులు నిచ్చు సాధకులకును,
మఱియెల్ల గుధరంబు లీవు
్య మహీధరాగ్రమున
చూడు బిల్వావనీరూహము
ముక్రింద నదె బిల్వవనశి
లేశ్వరుని శివాలయము
దద్దేవు సప్తరాత్రముల
మైఁ బాయక కొల్చి
లసం భావితాంజనముః
ల్పంగ దివ్యదృష్టి వొల్పారుఁ
గరోపకంఠ దేశమున
మొక్క దద్దయముండు నందు
క్షేత్రపాలుని స్వరూపంబు
మఱిధానిలోన భైరవుఁడు
సాధకుం డేదేరఁ దాను
బెర్గుచు నుపక్రోధోత్కటాగ్ని
ఁ బొగలు సముద్ధతి వెడల
మొగమున నిప్పులు రాలఁ
మంటలుఁ గన్నులగ్రమ్మఁ
దేహంబుఁ దెకతెక నుడుక
గంటల మ్రోఁత నొక్కట ది
మద్రుమపఁ జాచాయని చప్పు
నొరలుచు రేఁగుచుఁ దత్త
రాకురా కంచును గహక
ధ్వాను లద్రులఁ జెలఁగఁ
కి భీతి వుట్టింపనిలువ
ని భీకరాకారమునకుఁ
ంపడక సాధకుఁడు నవ్వుచును
నార్చుచు నురువడించుచును

వాడుచుచుఁ బొంగుచు మాఱు
మమఁ గలఁగకు కల్ల కనుచు
బాడుచు నిక్కుచు నంత
యమునను గచ్ఛించుకొనుచు
నా కంచు నట నిల్చి మనుచుఁ
ఏ యెగసి యా ప్రతిమశిరంబు
ంతయును లేక విఱుఁగఁ దన్నుడును
ట్టిపడి యంత శిరము సవ్వచును
ంబిరు దన పృథు శౌర్యమునకు
ఖనకు సాహసమునకు నిర్భ
ంబునకు నుదారత్వంబునకు:ను
ః దలకీలు వుచ్చితి మార్గ
ః బిల మిష్టు సొచ్చితి గాన
-డ సన్ను జయించిన పిదప
డి దెక్కడి యెదు రింకనీకు
నాగళద్వారంబ బిలము
ంబుఁ జొఱుచొఱు దడయకయుండు
బిలములోఁ తర సెద ననక
న ధరఁ జేతు లూనెద ననక
న తాపలు మెట్టెద ననక
న యురుక కపాయ మౌ ననక
ని భైరవు దండిరుండంబు
ద్వారం బాదిగా లోఁతు నూఱు
విల్వ వెడలుపు మఱి తత్సమాన
బిలముఖమునం దఱిముఱి నుఱికి
త దక్షిణముఖంబై యేఁగనేఁగ
కంతకుఁ జాల నన్నువయైన
ఘన కడ్డంబు వెట్టినయట్టి
పుఖాపమున నంతకుమున్న వచ్చి

ర వేషంబునఁ గుటిల భైరవుఁడు
ుయై యున్న సాధకుని పీడించి
షండి పోదపోద యిట్లు గాదేని
యొండె రమ్మ దె ర్వమ్మ లెమ్మనుడ
గా కొడుక నీ కింత దల్లడము
ుఁ జూడు నీ సాధకత్వంబు
ాని నీ బిరు దెఱుఁగంగ రాదె
టా! శరణార్థి గలవె జిహ్వకును
ులు వంగవే శిరము చక్కటికిఁ
దారిద్ర్యమే భక్తి నీమతికి
ుల మేము పెద్దలము పెక్కుఁడు
ాసములు వాయ కున్నార మిచట
లేబరము సేసి మఱిపోయి పడయు
త్వమైన నీ కది మంచిపదియె
న పడసితే యిష్టార్థసిద్ధి
రం బెఱుఁగవె యది యేల వేయుఁ
ద నామాటఁ జెవియొగ్గి వినుము
నియట్లకా దిటఁమీవ మనసు
పులిముందఱ నడ్డమున్నదియు
నూఱుమగనిల్వ లీయున్న బిలము
వెనుకఁ గొట్టు ముందఱ నూఱు
చందమునఁ గార్యంబున్న చోదియు
ఱక్కవచ్చుఁబో డిగ్గుడు గాన
మ నూఱ్ఱగసిల్వ లెట్లైక్కబిలము
ం ముందఱ లేవు దాపలు లేవు
ఁ లోఁతెంత దా నంత వెగల్పు
మ వెన్కకుఁ బోక ముందఱికిఁ
దు బిలములఁ బోయెద మనినఁ

పి ప్రొద్దు పూజింపు లింగ
బాదిలిం పినోపుకయ్య
పద్మపత్ర బిలములు నొచ్చి
ద్రష్టాదృష్ట ఫలసిద్ధిఁ గనిరి
ల్పంబుఁ బట్టియే యింక
తలక్రిందుగాఁ బడియెదవు
ం కట్టెదు కొమరుఁ బ్రాయమునఁ
యిచ్చుట నేమి గుడవ వచ్చితివి
ర వచ్చితి సావనకాక
నిష్టసిద్ధుల కిడియె శ్రీగిరికి
సతుర్ద్వార బిలమును వృషభ
ను ఖేచరబిలమును బాప
నాదిగ గిరిఁ బేర్కొన్న బిలము
నిరువదివేలు నేణ్ణూఱుగోట్లు
ప్రదస్థానములు నూఱుగోట్లు
ప్రదస్థానములు వేయుగోట్లు
యేకైక కార్యప్రదస్థాన
నంతకోటులు గల వందులోన
కొన్ని బిలములు విస్తరించెదను
వాఁడ వెట్టును జనియెదుగాక
వుడు మూర్ఖత నడుగంగ నేల
ము నాకర్షింప సభిముఖుం డగుడుఁ
ం సెప్పఁదొడంగెఁ దా నొక్కనాఁడు
వాతరంబున విహరింప నంత
ంసి తదీయవనోపకంఠమునఁ
ంపారుకొలనిలో బుగ్గన పొడిచి
శృంగదీధితుల్ దివ్యాంబరములు
భూషణములు దివ్యచిహ్నములు
ంసితంబుగా నురముసనొప్పె

స్రుల పెక్కుమాలిక లమర
పసిఁడివాకుర లిఁబుగేల
నిడి మల్లికార్జునదేవు
ని కెక్కఁగ నేఁ బోయి, యూయయ్య
ముల మీఁదఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి
ంతర సరోవరమధ్యమమునఁ
ద్భవించిన కారణం బేమి?
గో నీవు గిన్నరుఁడవో భక్తి
గో ప్రచ్ఛన్నహరుఁడవో ప్రమథ
గో పాతాళచరుఁడవో యమృత
గో తరుణభాస్కరుఁడవో తొంటి
వో దానవేశ్వరుఁడవో వజ్ర
నో యొక్క సిద్ధుఁడవో చెపుము,
మునునుండి యేఁపవెంచితివి
మున కింక నేఁగెద పనుఁడు
తపోమూర్తి విస్మయం బొకఁడు
ర్య నాపోవువిధముఁ జెప్పెదను

కరవీరుని కథ

ఁ దనఁగ రాక్షసవిభుఁ డొక్కఁ
రు దనఁగ నీ యచలంబునందు
రవీరేశ్వరం బనఁ బ్రమథ
బతిష్ఠించి తపంబాచరింప
తు ప్రత్యక్షమై యడుగఁగ్గు మనిన
ని వేఁడొందు వరము నేనొల్లి
నీసర్వాంగములును ధాతువులు
సూక్షస్థూలవృక్షరూపములు
బి తత్సముద్గతపుష్పవితతి
ప్పుడును బ్రియాన్వితుఁడవై తాల్పు,

ంచిద్దళంబైన నినూ్నన్న
వేంద్రదత్వ మొసగు మర్త్యులను.
యీ పుష్పమంతయు నొకఁడు
మీపదాబ్జములపైఁ బూన్న
ర్వజన్మ సమాధులు లేని
క్తిఁ గలిగింపు, నిజమట్లుగాక
ావు నినుబూన్న నొరునైనఁ బసుప
రంగకుంజరసహస్రములు
జపేయశతంబుల శ్రుతుల
కోటికన్యామహాదాన
లంబులఁ బొంద ముక్కంటి యొసగు,
వరములు ప్రియము గా వనుడు
త్తుఁ దొసగె సట్లది యాదిగాఁగ
నీ కరవీరవన మొప్పె మఱియు
వం బయ్యె నఖిలలోకములఁ
వఁ జను బహుకరవీరజాతి
తాత్ములకుఁ గాన సరిది యివ్వనము
తాత్ములకుఁ గాన సులభ మివ్వనము
నీప్రాక్తనపుణ్యఫలమునఁ
గనయ్యె దీ కరవీరవనము,
ుగాన దివ్యాంజన లతిక
నవాఁడ వీ మేదినిమీఁద
పుణ్యుఁడవౌ నీ విచ్చోట నుండఁ
మరను మున్ను గానంగఁబడియెఁ
కు మీ వింకఁ గదలితివేనిఁ
ె చూచిన మమ్ముఁ గానంగరాదు,
గరవీ మహత్త్వ మీకొలని
త్ప్రభావంబు విను తపోధనుఁడ,
మదగు సురదీర్ఘికాంశ మీకొలను

గిరధిపాయు యీకొలను
భోగావతినిట్టు యీకొలను
గోదావరిత్రోవ యీకొలను
తీర్థాలవాల మీకొలను
కాకుండసరణి యీకొలను
ం జలదుని బీజ మీకొలను
శివమౌళిగంగ యీకొలను,
పద్మంబు లీవుఁ బూజించి
దేవకి సుతుఁ గృష్ణుఁ బడసె,
రల శౌరి యీశాసుఁ బూన్చి
ఃక్రంబును గన్నును బడసె,
ర్భుఁ డీ సరసిలో నొకపై
బునఁగాదె సంభవంబయ్యెఁ,
ములతోడి కలువలు గౌరి
న్చు లీలాంబుజము లివి గావె?
యా పద్మమిత్రతఁజేసి కాదె
జోవృద్ధిఁ బొదలె లోకముల ?
ంలఁగాదె యింతి యాగొంతి
బూజించి పడసెఁ బాండవులఁ ?
- పద్మమాల్ శివుఁ బూన్చికాదె
భృగుపత్ని శుక్రునిఁ బడసె ?
యీ విరుల్ హరుఁ బూన్చికాదె
సల్య సత్పుత్రు రాముఁ బడసె ?
దు భ్రమరాన్వితాబ్జంబుఁగాదె
న్చి శశి నత్రి దనయుగాఁ బడసె ?
శుభవేళఁ బాడెదనట్టి
వలు సీతామరల్గావె ?
బుణ్యులకు సువర్ణపద్మములు,
గర్భులకు గేవల ముఖాబ్జములు,

ఁణ్యులకు నివి దివ్యతీర్థములు,
ఁర్మ్మలకు నివి గేవలోదకము,
నిందుల జలచరావళులు
ాడఁగ వేఱె హేతువు లవియె
ఁ మత్స్యకూర్మాదు లీకొలను
లకు మన్మ సంతతి యగుట
ఁట్టి పసిఁడి తామరల యీకొలని
ఁఁ జెప్పితి నింక మత్రిక్రాము విమము
శాంకరీపురవరంబునను
మము వురి కగు' డేమి యనిన
బాలక్రీడలోలి నాదఁగఁ
ఁ పార్వతి దోడి తరుణులఁ జూచి
రాలాపరంజితవాణి
ఁరమ్మల రమణి తెమ్మమ్మ
ఁకలనాద కోమలి నీవు
ానీకంబుఁ గొంచు రమ్మమ్మ
ాంసగామిని వనితాలలామ
ాంసనిచయంబు వరుసఁ దెమ్మమ్మ
ఱ బర్హనిర్భరకేశభార
ఱానీకంబుఁ బరగఁ దెమ్మమ్మ
ఁశి పుత్రికల రత్నంబుపుత్రికలఁ
మొప్పుమణిపుత్రికలను ముత్తెంబు
ఁమ్మల దంతంబు బొమ్మలఁ బసిఁడి
ఁమ్మల గురుగులఁ బొలఁతి తెమ్మనుచు
కన్యకలును హిమగిరికన్యకలును
ఁద్రకన్యలు నురగకన్యకలును
ఁధకన్యలు దను బలసి కొల్వంగ
ఁగిరికన్య పూర్ణేందునిభాస్య
ఁ మున్ శైశవక్రీడాభిరతిని
గుచు నరుగుచు నర్థి దులాఁడఁ

గీరథీ తీరదేశమున
మ్మరిండ్లుగా పురముఁ గల్పించి
మున గౌరి తాన చేముట్టి
ొక్క ప్రాసాద మొప్పారఁ
యొక్క లింగముఁ బ్రతిష్ఠించి
ని దోడి చెలువలుఁ దాను
ల్చి మఱియు విశేషవినోద
ృపంబుల వేడ్కఁ జల్పుచును
ప్రౌఢుండి కోమలి యరిగె
ప్రకతపురం బుర్విపైనట్లు
గ్గౌరి మహాతపోనియతిఁ
ర్దనుఁ బతిగాఁ బ్రీతిఁ బడసి
ను దాను నన్యోన్యానురక్తి
నాభావసంబంధ మమర
ల నోలాడుచు నంతఁ
రం బద్రితనయఁ దలంపఁ
తలఁపుఁ దత్పతి యొగ్గి నీవు
యొకసికతాపురం బదియు
బు వుర మయ్యె నివ్వటిల్లంగ
ననకుఁ గరుణించితి ననుడు
ల్లభి శాంకరిఁ దలఁప
పుర మనఁ జనియె లోకముల
రీపురం బంద నాయునికి
మునకు వచ్చితి, వచ్చి యంత
వు ననిర్జితమహిము
యశు మల్లికార్జున దేవు
ఁ సమభ్యర్చితుఁ జేసి
ం సత్క్రియానిష్ఠ ముప్పొద్దు
నానాసుగంధప్రసూన

గాజానుబంధ ప్రబంధ
రసోద్యుక్తిఁ బరమప్రసక్తి
క్తియుక్తి సంపూజ్యుఁ గావించి
లిలఁ బుష్పదంతుఁ డనంగ
బు వర్తింప నట్లొకనాఁడు
రడుగు లీ పుష్పవాటికలఁ
జూపుడు వచ్చి తుదిశాఖ నున్న
పుష్పముల్ గమియంగఁ గోయ
జూపుచు శాఖలే నెక్కనెడను
శ్రము జనాకీర్ణ ఘోషణము
ంచను మహావాద్యరవము
దిక్కులఁ గప్పడు భ్రమసి
ప గతికీలు దప్పడుఁ గ్రింది
వడఁకుచు గుబ్బన పడుడు
గాంగన లర్థిఁ దన్ బట్టి
న్మమున నీ భోగనాథున క
గాజాబంధములు విరచింపఁ
ఁ పద్మంబులో నొక్క తేఁటి
ఁ డున్న యా తప్పునఁ జేసి
ముంబునఁ బుట్టితి దొల్లి
నడుగవ కావున నట్ల
గారుణ్యంబు సేసె రమ్మనుచు
గొనిపోవ నురగలోకమునఁ
గావతీగంగాప్రవాహ
ంబునఁ జొడమఁ దత్ క్షణమ
మున జాతిస్మరత్వమున
నలపలుక దృఢముగా నెఱిఁగి
రాట్సమర్చిత పాదపద్మ
ఘు నత్యర్థి భజించి

రారుణతరణివి స్తరణ
హారణవిస్ఫురణమాణిక్య
భ్రాజితాగణితార్బుదప్ర
ంది లోకసప్తకమును వెలుఁగ
కముల భవంతి పంక్తులను
ండపముల సహజవేదికల
ప్రముల గోపురముల దివ్య
బుల సర్వతోభద్ర మనఁగ
దివ్య విస్ఫార తేజో వి
గుచుఁ దత్ప్రాసాద మమర
తులు మూర్త్యష్టకంబును ని
ోహి సహస్రముల్ గొలువ
ంచ్యాది సురాసురప్రముఖ
ంధర్వ సంఘంబులుఁ గొలువ
ప్రమథగణ స్తోమంబు గొలువ
ాదిగ నప్సరఃస్త్రీలుఁ గొలువ
ేచి వసి ష్ఠోపమన్యు
్రతులుఁ గొల్వఁగా దదభీష్ట
మందగు భోగనాథుం డ
ఖ్యుఁడు నాకుఁ గరుణింప నట్టు
జింతుఁ బాయక భోగనాథు
డును శ్రీగిరీశు భజింతు
బురంబున కేఁగె నాయయ్య
ష్ణు గాక యవ్విపినాంతరమున
రి కిఁ బ్రీతి నేఁగంగనాకఁ
తు దివ్యసమగ్రతఁ బేర్చి
కుఁ తనవృషభంబున కదియుఁ
గా సృజియించెఁ గాక యన్నట్లు
సౌందర్య భువనైకవినుత

కాంతి విభ్రాంతి దలిర్ప
క్తుండు సమున్నత ప్రీతి
ప్రదక్షిణంబులు వచ్చి వచ్చి
చు మ్రొక్కుచు నక్కడ మగుడఁ
వృషభంబుఁ జని యాబిలంబుఁ
స నిది యేమి సోద్యమో యనుచు
క్రేఁగి యా యయ్యకు మ్రొక్కి,
డ నుండుదు రెవ్వరు మీరు
యాఁబోతు మ్రొక్కెడ రేల ?
డ కేఁగెద రిందేమి సిద్ధి
బు సెప్పుమా నీయాన" యనుఁడు
య్యె నిది యాదివృషభంబు గర్త
వేత్రాండుసందమై తోచు,
తో రెండవ శంభుం డనంగఁ
ంగ నెగడు శ్రీ భూధరాగ్రజుఁడు
తారుండు దాంతుఁ డుదాత్త
డు నాల్గుయుగంబులయందు
బు నాల్గువాదంబుల నడుచు
య్యె యుగాంతరముల నెఱుఁగి
మీమూర్తి ధరియించి యిజ్జ
స్థం బిజ్జగంబున నుండు
వ్వరేనియు న ప్తరాత్రంబు
విధి సదైకాగ్రచిత్తమున
ద్వారంబునం దుండగా ద
ద్ధి నా వృషభాంశుఁ డేతేరఁ
గ కా వృషభంబు తోఁకఁ బట్టుడును
తో పలికి సంప్రీతిఁ గొంపోవు
ంనో వేగంబునను గొనిపోయి
హరు వృషభేంద్రుడు పురస్థిపమున

ాంశుండు నట్లదృశ్యముగ
యావృషభపురంబు నడిమి
ర్ధంబాడి వేడ్కఁ దత్క్రతులు
నర్చించి వినమితులగుచు
శుండు నంత ప్రత్యక్ష
కొసగు దృష్టాదృష్టసిద్ధి
మోక్షాభివాంఛితులైన
ంచికేశ్వర పురంబునకు
చిదీయమోక్షా వాసనుఖము
పఁగఁ బండె నట్లును గాక
సికముల్ మంత్రముల్ దేవ
ోగముల్ గామరూపములుఁ
ంబులుఁ గల్పవృక్షములుఁ
కలోక ప్రవర్తనలు
ంధాన శల్యాదికరణు
రస రసాయన ధాతు కళలు
ర రాక్షస మృత్యు విషాహి
లాకృశని ఖడ్గ సేనాగ్ని
ాతప ప్రతిపక్షరోగ
స్తంభన పరిచితకళలు
లుఁ బరకాయప్రవేశ
ౌషధంబులు మొదలైన
లఁ గోరుదృష్టార్థులకును
ల నిచ్చు దేవుఁ డిచ్చటను
ాసముల్ దలఁపంగ నపుడు
త్రరుచిఁ బొల్చు వృక్షభేంద్రమూర్తి
ొల్లిఁటియట్ల వాలంబుఁ బట్టఁ
లము వెడలఁజొచ్చు నబ్బలము
ఖుఁగి యిష్టార్థముల్ వడసి

చ్చితి నంచు నేఁగె వెండియును
ర ప్రదేశంబున నొక్క
వ్రమున ఫలావళులు నేఁగోయ
కె యొకతాడి దివిదాఁకఁ బెఱిఁగి
యట్లు క్రిందికి దిగఁబడఁగఁ
దాళవృక్షము జూడఁ బ్రొద్దు
దత్తాళవృక్షముతుట్టతుదినే
ఁ డొకఁడు శ్రీశైలేంద్రుఁ జూడ
క్షారూఢుఁడై వచ్చె ననగఁ
రుచిఁ దనుప్రభలు వొల్పార
మున నొక్క తపసియుఁ దోచెఁ
పఁ గ్రుంకఁ దత్తాళంబుఁ గ్రుంకెఁ
ు ధరఁ జిక్కె, దానంతఁ గదిసి
దివి కేఁగె? ధర నెట్లడంగె?
ములు మీఁద నుండితి వీవు?
వ్వరిఁ గంటి? వగుసిద్ధి యేమి?''
వెట్లయ్యె నీ భూజంబు నీకు?
శ్రీగిరియంద యేప్రొద్దు
నడవున వర్తింతు నేఁడు
యూ ప్రాంత మేకాంతంబు గాన
యుతయమజ్జనకాలమునను
లింగవశమున నిచ్చటన
డి యేను లింగార్చన సేయఁ
రాక్కంశులు దోప నీతాడి
ాఁకులుతుట్టతుదలను దోచె.
దిరుచులు దశ్శాత్త నీప్రమాన
వెరుచులును దుదలఁ దళ్కొత్తె,
హాకిరణముల్ మొలువ నక్కజము
ఘాకుల మొట్టమొదళులు మ్మెలచెఁ,

హాద్యతులు సొఁగంగ నీ ద్రుమము
మీఁదటికొమ్మల సాఁగెఁ,
ఁ రవియును బొడమ నిత్తరువుఁ
ఁ నినుఁ జూడఁ బొడమెను మునుగఁ
ౖ లింగావసరవేళ గాన
క్కడ నూడ కట్ల యుండితినిఁ
ంబుజమధ్యకర్ణికభాతిఁ
స్తితమధ్యమున నే నుండ
బేఁగు తీవ్రమున నీతరువు
ఁ బెరుగుడు రవియు మధ్యాహ్న
నుతాళవృక్షంబుఁ గదిసి
నంబును నన్నును జూచి
సత్కారసంతుష్టుఁ జేసి
శ్ర యూప్సితం బడుగు నావుడును
వ్రత సార్వభౌమాతిశయత
శ్రీగిరియు నా కునికిపట్టేని,
య్యుష్మదా ద్యమరార్చితుండు
ౖతుండు ముక్తిప్రదాయకుఁడు
సపారభాసురదయాంభోధి
ంయకుఁడు శ్రీపర్వత ప్రాణ
న శ్రీ మల్లికార్జునుఁడ
నా ప్రాణవల్లభుఁడేనిఁ,
ంకుని వలకన్నైన నిన్ను
రఁగఁ జూడఁగాఁ గంటినేని,
ంతటిమీఁద వేఱొకడు వరముఁ
నున్నదే భువనలోచనుఁడ
ఁ నేనొల్ల నీతాళవృక్ష
సుదయింప నేమికారణము?
గానసాఁగుశక్తి యీవృక్ష

ట్టి తెసగెను మోచు దేమిటికి?
ఘవిఁ గ్రుంకు దేమి విధంబు?
ంతియ చాలు శివనేత్ర" యనుడు
దనమౌళి సృజియించెఁ బుణ్య
మర్త్యుల బ్రదికింపఁ దలఁచి
నంబును సూర్యనగంబు
ండంబును సూర్యేశ్వరంబుఁ
తియును సూర్యతాళము ననఁగఁ
నిహపరకాంక్షాపరులకు
ండం బాడి సూర్యేశుఁ గొలువ
పదంబగు సూర్యాత్మకరుణ
దిత్యులుఁ దమతమపదవు
సూర్యేశు నర్చించి కనిరి,
నయింప నీ తాడియు, బోడుచుఁ,
స్తమింప నీతాడియుఁ గ్రుంకుఁ,
రుకృపఁ దాళభూరుహం బెక్కి
పదెంచిన వారి కభిమతం బిత్తుఁ,
నీగిరిఁ జంద్రతాళంబుఁ గలదు,
ట్లు సమదేరఁ జంద్రుండు నిచ్చ
క్షత్ర తాళీసమూహములు
బునందిట్లు సరియింపుచుండుఁ
చోద్యముల్ గలవిట్టు లొండు
గామింపవేనియును దప్పేమి ?
తాంబుజ రాగమణు లివే కొనుము,
శ్రీగిరినాథుఁ బూజింపఁబొమ్మ"
స నంతట సూర్యుఁ డరుగ నీతరువు
వెంచి యట్లు యీ జగతిలో నడఁగె
చంద్రసూర్యతాళాది వృక్షముల
మహాత్త్వముఁ జెప్పగా వింటి మఱియు

నొకనాఁడు విపినాంతరమున
గఁ దనమ్రోల నొండొండ భీతు
ంరంబున నంటుకొని యొక్క యచ్ఛ
, బుండఁగ గబ్బన పడుడుఁ
రేఁ జేరఁ జని "విభీతాత్మ !
కనుండి నీ వేతెంచి పడితి ?
గర్భంబులోపలి పాపపీనుఁ
 యురమున నునికి యెట్లనుడుఁ
ంన నుండియేఁ బుష్పంబులకును
రువడిఁ బాఱఁ గడుపు గలంగ
మునఁ జేతిసజ్జయుఁ బెట్టి
ొక్క కొంతద వ్వేఁగి కూర్చుండి
వాటిక మఱిశంక లేక
 కూర్చుండు డుచితమే యనుడు
చి నల్దెసలును జూచి
 పలుకు శబ్దం బెట్లుదోచె
క నూరులే దిల్లులే దనుచు
కనొక రాతి నిక్కగాఁ బెట్టి
వ యొక్కింత సని కూరుచుండ
త నిట్టుల యట్లిక్క వెట్టి
-డ కక్కడ కరిగి కూర్చుండ
డ కక్కడ కట్లవారింప
లు వెట్టుచు నిల దూర మేఁగి
న మఱి బహిశ్చరణంబు సేసి
కమన బహిస్స్నాన క్రియాదు
ంచి మదీశ్వరార్చన సలిపి
రంబుగ దొప్పకరమునఁ బట్టి
ష క్తి నేఁగి యయ్యేయిక్క లున్న
వలందు "భిక్షాందేహి" యనఁగ

ా దమయొదల్ సూపక పచ్చి
సతులదివ్యాన్నాదు లన్ని
ందు భిక్షములు పెట్టుచును
కారగింపఁగఁ బెట్టికుడువ
వ్యాన్న భోజనమహాత్త్వమున
గర్మక్షయంబు నా కగుచు
రము సయ్యన కానవచ్చె
ద్దివ్యకన్యారత్న మొక్క
సర్వాంగసుందరి వచ్చి
ంబునకు నుదాత్తసంప్రీతి
నిపోయి యున్నతహర్మ్యమునను
ఖభ్యంగక్రియోపేతుఁ జేసి
మదివ్యాంబరావలు లిచ్చి
షోడశాభరణసంధాన
లాద్యదిశృంగారంబు జేసి
దివ్యాన్న పానాదులఁ దనిపి
తాంబూలాదు లర్పించి యుంత
ంచి నన్ననవరతసంభోగ
సుఖాంబుధిఁ జొక్కించుచుండ
ను దివ్యవర్షానేక కోట్లు
ఁ దద్గర్భంబు సతి కైనఁ జూచి
నాకీ సతి దక్కెఁబొమ్మనుచు
ంత దలఁప నయ్యుగ్రలి యొఱఁగ
గర్భంబు వచ్చి యర్భకుని
నాపై నటు పొమ్మంచు వైవ
ా వచ్చి తా దొప్పన పడితి
ం" నని చెప్ప నిది వింటి మఱియు
! నటవినోదార్థమై దూర
నరుగ నొక్క గిరికందరమున

ష్య బిలములోనుండి యేతేర
నుండి మీ రేఁగెద రనుడు
పబిల మందు రీద్వారమునను
దిసగ స్తకం బుంద నొక్క
యబ్బిలముల నుండె యేతెంచి
ంబుగఁ దన చాఁకిటిపాప
ష్టి మన చేతికిచ్చుచుఁ బోవఁ
నేడ్చుచుఁ గఱచుచు వ్రచ్చి
గోళ్ల దుస్సికొనుచుఁ దోళ్లొలిచి
ఁ గండలుఁ గొర్కికొనుచు సాధకుని
మాంసం బెల్ల దరిమిడి కూడఁ
నెమ్ములు దక్కఁధృతిపేర్మి నతఁడు
క పంక్తిలగలవక చనక
కి యెములుపక పరియన కచటు
మెదలక కర మడ్డ మిడక
క బెదరక యెలుఁగెలి గొనక
నుసలక వీఁగక మసల
ంతయును గొంకకున్నను మెచ్చి
యప్పుడ వచ్చి తనకూఁతుఁ బుచ్చి
దివ్య దేహ మెక్కుడుకూర్మి నిచ్చి
మ వెండియు నభిమతసిద్ధి
మ నని బిలకల్పోక్తి నట్టి
తను వొగ్గితన మనోరథముఁ
తిచేఁ బడసి యేఁ బోయెద ననుచు
వాగలు మెట్టి నుద్యుక్తుఁ డగుచు
ం గిరులపైఁ బదిలమే యనుడు
లూరక రావు వడసితి యోగ
స్థసస్థ సిపద్వతాగ్రమునఁ

; శ్రీహేమకాసిద్ధనాథుఁ
ాలంబుల వాగులు వెట్టి
తో వేయును నెనిమిదిమూర్లు
) మ్రొక్కుచు వచ్చి కల్పోక్తిఁ
పోవుచోఁ బర్వతాకృతిని
పై యొక్క సర్పంబున్న దాని
బు బిలమని వడివడిఁజొచ్చి
ాముకడుపులో నౌటయెఱింగి
ోజునిఁ జంపంగ వచ్చు
గంబు నుక్కడఁచిన సూక్తి
న్యథా శరణం నాస్తి" యనఁగ
క్ష రక్ష మాహేశ్వరా" యనఁగ
మంత్రంబు సన్మతి ననుష్ఠింప
వ్రక్కలై యఱచుచుఁ ద్రెళ్లె,
క్క సర్ప ముద్వృత్తిఁ దత్క్షణమ
చి తొలఁగి యేఁ జనఁగఁ దచ్ఛవముఁ
్పి యా రెండుప్రక్కలుఁ గూర్చి
సంధానకరణి ముట్టించి
ంబుఁ గొనిపోయె నుమిసె సంధాన
నంత నేఁ గని పుచ్చుకొనుచు
మఱియొక్క సరసిజాకరము
క్కి జలములుద్రావ నపేక్ష
నుదకముల్ ముట్టినచేయి
తన త్రెగి ముందఱఁ బడుడుఁ
కలు సంధానకరణి
: గరమొప్పె ముట్ట కే నట్టె
ల్ గుళిగలో నొకకొన్ని గొనుచు
్తరిఫాణిగా నంత యెఱుఁగి
గ నెదుర మదాంధగజములు

తః మీదఁ బఱతేరఁ గాంచి
ణి యా కదలిపైఁ జల్లి
ులు దన్నిస మఃపడిపోఱంగ
లంకీ టు గొన్ని సిక్క
లకుఁ జని కం పొక్కగజము
తమున శిలోదక మష్టు దెచ్చి
యంత్రాల సందులఁ జల్లఁ
ఁనుఁగు లేఁ గెఁ బట్టితి మెల్ల
కము లేనంత ముందటికి
ఁ నరుగంగ నంటుజాలంటఁ
తచ్ఛిలోదకములు సల్లి
స నంటుల వేసవేల్ దాఁటి
[illegible]
ోత్సేధంబు యోజనాయతము
వి_స్తీర్ణ మొక వృక్ష మున్నఁ
ని యిదియు మార్గంబని యెక్కఁ
డ నొకకోఁతితనువు వాటిల్ల
ు విడువక యామ్రానికొమ్మ
దప్పక యుఱుకుచుఁ బోవఁబోవ
వృట్టుడు నం దొక్క ఫలము
నములంగ వేగంబ తనకుఁ
రీరంబు సిద్ధింప నంతఁ
_ యామ్రానఁ జిక్కక యరుగ
ు దోఁచుడుఁ బుష్పశాఖపైఁ బుష్ప
మ శయ్యగా శయనించియుండఁ
ంతఁ దుమ్మెదతనువు సిద్ధింప
స్పపరిమళకాంక్షఁ జిక్కకయుఁ
: దద్వృక్షశాఖాతతిఁ గడచి
పథిఁ జన నొక్క యుర్వీధరంబు

నొక్క తాపసి యున్న వారి
ఁ బడుచు భృంగాకార మెడలి
వ్యాప్తింగ మా తాపసి యొసగఁ
ఖేచరీబల మిదే యిందు
మంటలమాడిక్క నెల్లెడల
ందుచు నవి యోడక త్రొక్కుక
నని యోగవాగలై నీకు
రే న ల్లేఁగి యచ్చోట రెండు
దతక్రాపామహిమ మెట్టుడును
కవి యోగవాగలై తనరెఁ
నీయోగవాగ లీక్రియను
హస్రాబ్దపరిమితం బయ్యెఁ
శుశుంభతక్రాపఁ జేసి
లును సుసాధ్యంబు లయ్యెఁ
యోగవాగలు మెట్టఁదలఁపఁ
ఖేచరత్వంబు సందిల్ల
లకు నా కేఁగంగవలయు
బలకుఁ బయ్యైన కొనిపోవ
కి నేఁగి పుణ్యోదకములు
స్వర నళినముల్ దెత్తు
నేఁగి భవ్యోదకములు
తత్త్వటప్రసవముల్ దెత్తు
కి నేఁగి మహితోదకములు
లుఁ దెత్తుఁ గ్రియ దులుకాడ
త్రి శ్రీమల్లికార్జును స
బూజించు ననుచు నాయయ్యె
చ్చటికేనిఁ జనుడు సాధకుఁడు
పోధనుఁ గనుఁగొని నగుచు
వి విశేషంబు లెన్న

ంనకైన వశమట్టుగాదు
ంగ్గిరిదరు లన్నిసోద్యమ్ము
ంగ్గిరిగిరు లన్ని సోద్యములు
ంత వినఁ జెప్ప సాధింపఁ బతయ
ప్తిసేయ శక్యమె? యింత సాలుఁ
బోయెద, నీవుఁ జాలు దే దమ్ము,
జిక్కుము, వనఁ బ్రోవనిమ్ము
యొజ్జ శివ్యన్యాయమునకు
నింక సి యుక్తు లు మాను
బులినైనఁ బట్టుడు భీతి
దుడిఁ జలపట్టుదుఁగాని
రాగమనంబుఁ జిక్కై నేమిటను
నొంటికి, వెన్క బ్రొక్క, నెక్కైనఁ
లముఁ, బ్రోచి పుత్తు విఘ్నంబు,
ందైనను, వత్తు జయించి,
సీలాంఛనంబులు నిన్నుఁ జూచి
చినను బోక మున్నింటిఁ గాక
గ శ్రీగిరినాథుఁడుఁ జాలఁ
క్యమె నీకు? నిన్నియు నేల?
బిలము సూటుఁ గొమ్ము, జయించి
మేమును నీవశ మ్మని నమ్మ,
పంపు, మింతియు తక్కఁగాని
లువఁ దపోధన పోవ
యామల్లికార్జునదేవు
ంక నొం డాడిన నపుడు
బడఁడ, నా పాయముఁ బడఁడ
దఁ బడఁడ, నా మాటలఁ బడఁడ,
ఁ బడఁడ, నా దుబ్బుఁ బడఁడ,
ంఁ బడఁడ, నా చూపులఁ, బడఁడ,

గులఁ బడఁడ, నా మతములఁ బడఁడ,
కలన్ బడఁడ, నా వార్తలఁ బడఁడ,
బఁ బడఁడ, నా సటములఁ బడఁడ,
ఁ జిక్కింప రా దిక్కడ ననుచుఁ
యున్ననికిన తా నదృశ్యముగఁ
ని గుటిలంబతపసిగా నెఱిఁగి
విడి యాతఁ డ ద్వృత్తి వ్రట్టిల్లి
ంగ సరుగంగ నంతంత మున్న
సేయక మిఱి సాధకోత్త ుఁడు
గా కంటిమి న క్షైత
వాఁకిటియందు పృథుతలార్గళము
ననొక్క బెబ్బులిరూపుఁ దాల్చి
ఁ బొడలుచు బుగ్గలించుచును
చు మూల్గుచు ముఱకటించుచును
-విర్చుచు బొమల్ ముడివెట్టుకొనుచు
చు, ముందఱ నిక్కుచు, నావు
ప, జిహ్వా సారించుచు, ప్రోల
ప, నాసలు స్రుక్కించుచు, నెదురు
, మూఁరుచు, ధరమునిగాళ్లు
ప, సిఁగల నొడియుచు, నడంగి
ప, మూఁతులు నాకుచు, వాల
చు, నేలతో నప్పళింపుచు,
గిర్పుచు, మీస లొరగింపుచును,
చుచుఁ, జెవుల్ గత్రికించుచును,*
ఁ, బొనలుచుఁ, గఱవ నుంకించు
గుడ్లు మిడికించుచును, జూచుచుండఁ
బందఁ గృష్ణ రక్త శ్వేత వర్ణ
శిఖిశిఖాశకలసంఘములు
బెనుప్రోవు వోసినయట్లు

న్నెలు మేన ముడివడి కూడఁ
దంబుఁ గేసరుల కోపంబు
వృశ్చికోత్కరములవిషయ
వేడిమి యసురులక్రౌర్య
తీవ్రత యటు గూడ బెరసి
కొకరూపమై యున్నయట్టి
సాధకుం డత్తటి డాసి
సునిచావు బొంకు గానోవు
క్షుచే నాఁడు సచ్చె నేనియును
ాంతరమున నెట్లున్నవాఁడు?
శునకుఁ గాక యెట్లోడిపచ్చె?
యిల డాగి యుండునో కాక
మూవ్యాఘ్రాసురుండు దానవఁగఁ
సెప్పినపులి దాన కానోపుఁ
ందము గాక దండియైనిలువఁ
నా యెదుర వ్యాఘ్రంబు శీఘ్రంబ
కయున్నను ద్రోవ యీకున్నఁ
గా కింక నా చేతని ట్లున్న
ద సొచ్చిన నేల పోనిత్తు,
తుఁ దలఁకింతు ధట్టింతు నలఁతు
తు మలయింతు గతము సేయుదును
సైరింతునే గర్వించి తనదు
కారంబు నాకుఁ జూపెడినె?
ము డగ్గఱుడుఁ దా నంతలోపలను
రఁగాఁ బర్వతము వడ్డయట్లు
చు నలప్రంబు మహిఁ బడ్డయట్లు
మృత్యువు మహోద్ధతిఁ బడ్డయట్లు
ఘనార్జనల్ గకుబంతములుగఁ
దెంచి యమ్మహాశని వడ్డయట్లు

ప్రళయాగ్ని శకలముల్ వడ్డ
ప్పులి బిట్టు వడుడు సాధకుఁడు
బెగడక పిమ్మిడిగొనక
నలఁగక యట ఋట సనక
క యోడక యుత్తలపడక
క యలయక యుఱఁగలిగొనక
తరలక ధైర్యంబు సెడక
క కలఁగక తొట్రుపుగొనక
తఁ బులిమీస లొడిసి పట్టి
తఁ బులిదౌడ లోడక చొనిపి
ఖల్ సరణముల్ వురిగొనఁ బెనచి
క్కిల నూఁకి తాటించి యార్వఁ
నదృశ్యమైపోవ సాధకుఁడు
ని మేల్కన్నగతిఁ జోద్య మంది
దెర్వున దొంటియట్టుల యరుగ
ంటెను మున్న యాభైరవుండు
గైగొని తాన ముందఱ నెన్ని
ను గెలువంగరా దనుచు
ంతకు బిలం బన్నువసేసి
బునను వహ్నియై మండుచుండఁ
టిఁ జొచ్చి సాధకునకుఁ జొరఁగ
మై యున్న నిల వంగివంగి
ఁబోవంగఁ బోవరాకున్న
కి కూర్చుండి ధరఁ బోవఁబోవ
గూర్చుండియు నేఁగరాకున్న
ంగిడొంగి యొక్కింత సనంగఁ
డొంగియుఁ బోవరాకున్న
ధరఁ జక్క సొఁగిలి తాఁటి
త్తెదుర దావానలార్చులును

పని ప్రళయానిలశిఖలుఁ
ఏ చిచ్చు అకంటిమంటలును
ప జ్వాతి త్తి వట్టినయట్లు
దద్భులాంతర్వీథినుండి
ఁ బొనలుచుఁ గళ్లు గట్టుచును
ప భుగభుగభుగభుగభుగలు
చుఁ బెనుమంట లెగయుచుఁ జిట్లు
లుకలు గ్రోయుచును ప్రస్ఫురించు
గలెమ రెక్కఁచును సుళ్లు గొనుచు
వారాసు లెల్ల ఘూర్ణిల్లు
మ్రోయుచు వరలు ఘోరాగ్నిఁ
పిఱిఁదికిఁ బోక సాధకుడు
దాన యా వహ్నిలోఁ బడుడు
మును దాన యైన భైరవుఁడు
నంతఁ బ్రసన్నుఁడై, "మెచ్చు
కిప్పుడ వాంఛితార్థంబు
ననుడు "నీ విచ్చెడి దేమి?
యెడి దేమి? యెలమి నీతోడి
నాపాలఁ బరమేశుఁ డుండ
సారూప్య మడుగుదునేనిఁ
ృతంబు భీకరము నీ రూపు
మేనియుఁ జనుఁ రక్త శవ సు
సముల కనారతము నాలయము,
మేనిఁ బిశాచభేతాళ
ాది సంకరము లోకంబు
ఐమున నీ యం దేమిగుడువఁ
యం దేమి గంటిదృష్టముగఁ,
యభిమతధాత వంటేనిఁ
జెబ్బఫనఁ జేటవుగాక

ల సాలు నన్ సాఁగిపోనిమ్ము,
మ్ము దక్కుతక్కుము సిక్కు" మనుచు
మాయలఁ బడక సాధకుఁడు
తొంటితీవ్రమునన యరుగ
ప్తకం బది యొక్కవేళ
స్త క్రియ మహాఘోషణ దనర
క్తరంగ లుప్పొంగఁ బాతాళ
ము న్వచ్చిన కనుమయో యనఁగ
వ కెదురెక్కు పృథుల ప్రవాహ
ముందఱఁ గాంచి సాధకోత్తముఁడు
మఁ దత్ప్రవాహోర్మిస్థలమున
పడి సాధకుఁడు మున్గి లేచు
దివ్యాంగ మగుడు తద్దేహ
ెగంతవి శ్రాంతమై వెలుఁగఁ
ాన చూచి సాధకుఁడు హర్షించి
ః నెదుర భాస్వద్రత్నఖచిత
ంవర్ణదేవాలయోపాంత
రమ్యహర్మ్యస్థలంబునను
ంచిత కాంతిఁ గడు నొప్పుభేరిఁ
ద్దివ్యలింగము భజియించి
మా భేరి సాధకుఁడు వాయింప
గనలు సముద్వృత్తి నేతెంచి
నై రావతేంద్రారూఢుఁ జేసి
వోఁ కొనిపోయి స్వర్గలోకమున
ఽభూరుహం బదె కామధేను
ఁర్వశీప్రముఖాంగనాసిజ
మృతం బదె యజరామరత్వ
ణిమా మహిమా ద్యష్టసిద్ధి
దేవేంద్ర సామ్రాజ్యలక్ష్మి

పదె యిందులోన నీ కభిమతం బెద్ది
పది వరియింపు మీ" వనుచుఁ బ్రార్థింప
ందము మనంబున ముప్పిరిగొనఁగ
ధకుం డభిమతైశ్వర్యభోగముల
ధిత సౌఖ్యసంపదఁ దొప్పఁదేలి
ఏవికల దివ్యవర్షానేకకోట్లు
ఏధ దేవేంద్రాది విపులభోగములుఁ
ంది యంతట మీఁది శివలోకసుఖము
ందు నిట్టివి దా మనంత బిలంబు
ంచు శ్రీనగముపెం పేమని చెప్ప ?
ందుమౌళియు యెర్గు నిట సూడు మింక
వ్రత ఉత్తరద్వార మహత్త్వంబు
రుతర శ్రీపర్వతోత్తర ద్వార
రమహత్త్వంబుఁ దద్ద్వారవాస్తవ్యుఁ
న మహేశ్వరోద్యల్లింగమూర్తి
ానితం బగుగుప్త మాహేశ్వరంబుఁ
నుకేశ్వరంబును సంధ్యాసమాధి
సుదేశ్వరంబును గాలహ్రదేశ్వ
ంబుఁ బాపవినాశనంబు గణేశ్వ
ంబు దేవహ్రదేశ్వరంబు సిద్ధేశ్వ
ంబును నీలహ్రదంబును నాఁగఁ
ంచి యేకాదశభవ్యతీర్థములు
ఎదలను శ్రీచతుర్ముఖ బసవేశ
దపద్మములు భజింప భజించినను
రము నిష్ఫలము లేకాదశ తీర్థ
రలింగ దర్శన వందనార్చనము
ట్టన్న శ్రీనందికేశుండు లేని
పట్టి లింగోపాస్తి యట్టిదకాన
హసక్తి నట్లు కన్యాసిద్ధనాథు
సాద పూర్వదిగ్భరితమై యొప్పు

్యఁడు స్వయంభూలింగదేవ
స్యమరావతీపురిఁ జూడు
ందాకినీ తీరోత్తరమున
మ్యాని జూడు దేవు నింద్రేశు
ంపారిఁ దల్లింగమూర్తి
ఁ జూడు సంస్తుత్యమై గుప్త
రం బొప్పు, మహితతల్లింగ
క్ష్యమది యవాఙ్మనసాత్మకమ్ము,
లేశ్వరం బనఁగఁ దూర్పునను
ంగములుఁ గుండము నగంబులును
త్న చ్ఛాయ వెలుఁగులింగములు
ప్పఃతీర్థముల్ మఱియును గలవు,
స్వర్గమోక్ష ప్రదోత్తములు
రంబు నుమామహేశ్వరము
శ్వరమును జరమేశ్వరంబు
ాలస్థాన మచలేశ్వరము ది
ద్ధముక్తీశ్వర గౌత
మలఁ జూడు మిల శిలాచయము
తమును శ్వేతాద్రి నీల
ర మశ్వమేధశిలోచ్చ
ం లింగశృంగంబుఁ గన్యాన
ంమాగిరి గనకగంబు
రి రామకుండంబు భీమ
ను బ్రయాగకుండంబు వేద
నుం దిలకుండంబు నీల
ను బిశాచకుండంబు గౌరి
ం మఱి రసకుండంబులును న
ల నొక్కటఁ జూడుమింక
గంగాప్రవాహౌఘయపార్శ్వ

దొమ్మిదిసేసి పుణ్యతీర్థములు
ర్పునను మాతంగేశ్వరంబు
్ర సకల జనస్తుత్య మగుచు
యను మహాస్థానంబుఁ జూడు
దెసఁ బుణ్యజనితమై యొప్పఁ
జికి దక్షిణంబున ను
హిమఁ ద్రిపురాంతక మొప్పు,
మహిమ దా నది యెట్టి దనిన,
ంత్యజు లిద్దఱు గూడి
జెఁ బశుకర్మ మాచరింపంగ
మారగిరీంద్రంబుచుట్టు
ఁ బఱవఁ దోడ్తోన ప్రాణంబు
బల్లహలుకడుపునఁ బుట్టి
త్వంబు సంధిల్ల నప్పు
వృత్తాంత మెఱుఁగించి తమ్ముఁ
నఁ బాఱిపాఱి మున్ దాఁచి
నూఁసి యచ్చెరువుగను
బుఁ జూడ నంతంత క్షేత్ర
రాజ్ఞసన్న్యాసంబుఁ జేసి
త జజ్జు జగదేవు లనఁగ
కల్పితనిజపూర్వకర్మ
హారశైలప్రదక్షిణ వి
మహిమ శంభునిఁ గూడి రట్టి
మార భూభృత్సార్వభౌము
హాత్మ్యమెబ్బంగి వర్ణింప?
రారిధ్వజదర్శనం'' బనఁగఁ
ధ్వజదర్శనఫలము
నరు దన్న నా కుమారాచ
శ్రీత్రిపురాంతక దర్శ

్యనాథ్యర్చనంబులమహిమ
ముగఁ దెల్పి విధికై నఁదరమై
ల భజనమహత్త్వంబునకును
ం నెలుకయు గుడి సాక్షి గాంగ
తిని దీర్ఘికా తీరవాస
ాభీష్టద ప్రఖ్యాతమహిమ
పు శ్రీస్వయంభూలింగమూర్తి
మూలస్థాన మగు త్రిపురాంత
గౌరేశ్వరంబు సోమేశ్వ
గేదారేశ్వరంబు ఖడ్గేశ్వ
బాపవినాశనంబు గౌరీశ్వ
గపిలేశ్వరం బుత్తరేశ్వ
విముక్తేశ్వరము మల్లికార్జు
గన్యాసిద్ధనాథలింగంబు
ద్వాదశసముద్యన్మహాస్థాన
గమహిమ యక్కజ మదె చూడు,
రాంతక స్థానంబునకు వి
లొప్పు దక్షిణమున మఱియు
ధ్వ ప్రసిద్ధ పార్శ్వముల
యు రససిద్ధేశ్వరంబు
ాముని రుద్రకోటియుఁ బశ్చి
ుఖంబును నమృతేశ్వరముఁ బ్ర
కార్జునోదాత్త లింగంబు
్వరంబును బాపవినాశ
సురభీశ్వరంబు ముక్తీశ్వ
ధర్మేశ్వరంబు నింద్రేశ్వ
బ్రహ్మేశ్వరంబుఁ గాళేశ్వ
భీమేశ్వరంబును బటహ
ుబు నేకశిలయుఁ గుంభ

ము గనకగిరియు జాను
గము భూతిపర్వత లింగ
నుద్రాక్ష పర్వతావలులు
ంబగు కర్ణి కారవనంబు
నికాసిద్ధనాథలింగంబుఁ
శ్వరంబు శ్రీ స్కాందసోమేశ్వ
సాలంకేశ్వరమ్మును మత్స్య
భీషణకుండ కుమార
ంవణకుండ గుప్తకుండములు
రమును విభీషణేశ్వరము
నమ్మును రావణేశ్వరము
మత్స్యకేశ్వరమును జూడు
యాత్రమోక్షదయోగీశ్వరధరము న
సముదిత జ్యోతిర్మయాంగ
దచ్ఛిన్నగ దక్షిణద్వార
జ్యోతిస్సిద్ధవటనాథు భక్త
బెన్నా నదీవరతటావాసు
ముక్తి దర్శనముక్తి నలరు
మతు దైవవేశ్యాభుజంగు
ంణి దేవదేవేశు
చూడు మేర్పడ వటేశ్వరుని
నలుమూలమందిరుఁ జూడు
మూలస్థాన మైనసిద్ధేశ్వ
వరుణేశ్వరంబు యమేశ్వ
ంయుదయేశ్వరంబు సిద్ధేశ్వ
సిద్ధేశ్వరంబు బ్రహ్మేశ్వ
ామేశ్వరంబును జూడు,
ఖావుఁ బుష్పగిరివాస్తవ్యు
రునిఁ జూడు మింద్రపూజితుని

ుర సర త్రాతు రామేశు
ండుము త్రిపురాంతక దేవుఁ
మేశ్వరు బాలకర్ణేశు
ంకరు మల్లికార్జునుఁ జూడు,
భునిఁ జూడు కుక్కుటేశ్వరుని
హేమ్రేశ్వర విమలేశ్వరముల
వరుంటును సగము మృగంబు
సింహుఁడు హిరణ్యాక్షు వధింపఁ
శ్రీనీలగళుఁ బ్రతిష్ఠించి
నము సేయు నది యాదిగాఁగఁ
ంతతమును బూజించునట్టి
ంహేశ్వరాదిసిద్ధేశ
దులఁ దఱిఁదఱిఁ జూడు,
మమునఁ దానొప్పుఁ బ్రమథ
నాకాశనందియుఁ గృష్ణ
నా బ్రహ్మనందియు సోమ
శ్రీమహానందియు గరుడ
భగవతీనందియు భీమ
నుఁ బినాక నందియు నాగ
నాం శివనందియు శ్వేత
భైరవనందియు గ్రామ
మఱి యేకనందియు గౌరి
మఱి ముక్తినందియు నింద్ర
నా భువనత్రయంబునను
ంభీష్టార్థసౌఖ్యకారణము
మండలంబదె దానిఁ జూడు,
ొప్పగుదాని యుత్తరంబునను
పతీర్థ ముత్సుకతమైఁ జూడు,
దానియుత్తరమునఁ జూడు,

ం నింద్రేశ్వరాదితీర్థములు
ంతట బలభద్ర రామేశ్వ
ాంగూలతీర్థంబును జూడు.
గూర్మప్రతిష్ఠితుఁ గూర్మ
ును పశ్చిమంబునఁ జూడు,
ృకర మఘహర మీనగంబు
్వర ప్రభావంబుఁ జూడు,
ద్రాంకితో త్తుంగ భద్రాత
ారుతీరమున మోక్షప్ర
వద్రోణి తత్పశ్చిమమునఁ
వారాహ బ్రహ్మేశ్వరములు
పతి వృత్తమధ్య ప్ర
నవిభ్రమపంక్తిలోన
ాదిఛాయామల్లి కార్జు
శికాసిద్ధ నాథమోక్షేశ్వ
భుజంగేశ్వరము నారదేశ్వ
బ్రహ్మేశ్వర రాజరాజేశ్వ
గ్నిశ్వర రమ్యభోగీశ్వ
సోమేశ్వరంబును గలక
ును నాఁగ నే నెన్నంగఁ జను న
కాదశనవ్యతీర్థంబు
సుద్ర పాదాదితీర్థముల
ంస్థాన మైన బ్రహ్మేశ్వ
ంభద్రేశ్వరముఁ గమలేశ్వ
బాపవినాశనమును యాగేశ్వ
నగస్త్యేశ్వరమును నాగేశ్వ
ప్తకోటీశ్వరముఁ గుక్కుటేశ్వ
్వ మేదేశ్వరము లకులేశ్వ
శ్రీరామేశ్వరము లక్ష్మణేశ్వ

ను ధవళేశ్వరంబు ధర్మేశ్వ
ను విమలేశ్వరంబు నింద్రేశ్వ
ను గర్గేశ్వరంబు వ్యాసేశ్వ
ను వరుణేశ్వరంబు మలక్ష
రంబును నుత్తరేశ్వరము నన
మేలేశ్వ రేశ్వరపంచ
లులు సప్తలింగము లుభయ
ంశ్వరములు సకలేశ్వరంబుఁ
్వరంబు స్వర్గద్వారసీమఁ
బహ్మేశ సీతాత్రిపురాంత
నిజమల్లికార్జునంబును ని
కస్మేశ పరశురామేశ్వ
హోమకుండంబు సిద్ధేశ్వ
ములక యరసకుండయుగము
లీల నొక్కటఁజూడు, మిట్లు
గవలె నని చూపితిఁ గాని
లింగసహస్రార్బుదములఁ
జెప్పంగ శేషునకు నక్కజము
ల్లెన్నిగో ల్లెన్ని లింగంబు
ప్రత్యక్షమాయంబు సిద్ధించు
యుగంబుల నెందఱు విష్ణు
యుగంబుల నెందఱు బ్రహ్మ
యుగంబుల నెందఱు జిష్ణు
యుగంబుల నెందఱు మౌను
యుగంబుల నెందఱు దివిజు
యుగంబుల నంద అందరును
ుతమపేళ్ళ నిద్వారములను
కొక్కొక్కలింగంబును నిల్పి
ష్టముల్ వడయంగ భువిని

లింగంబుల పొటిబందరువు
ంగపర్వతం బది లింగనగర
ంగమందిరం బది లింగవార్ధి
ంగమంజరి యది లింగరాశి
ంగసురభూజ మదిలింగసురభి
ట్లొప్పు శ్రీకుధరపశ్చిమము
ద్వారమహిష్ఠతీర్థ ప్ర
దూర్చున జగత్ ఖ్యాపితలీల
ప్పఁ గూడలి సంగమేశ్వరము
తుంగభద్రయుఁ గృష్ణవేణి
గూడఁ గూడలి యన నొప్పఁ జూడ
ంర్చున సముద్యన్మహామహిమఁ
దివ్యతీర్థంబు నివృత్తి
కరతీర్థమహితవాస్తవ్యు
శ్వరుఁ జూడు జనతాపహరణు
ర్చవలన యజ్ఞేశ్వరుఁ జూడు,
యజ ప్రభంజనస్థలిని
నప్పర్వతాగ్రదేశమున
శ్రీసిద్ధనాథునిఁ జూడు,
తత్ ప్రవాహోత్తరాశావి
నక్కడఁ జూడు మయ్యగ స్త్యేశు
స్త్యేశున కమరేంద్రు దెస మ
ంప్రీతి సోమేశ్వరుఁ జూడు,
నయ్యుమాధరణీధరంబు
నదె సోమశిలఁ జూడు" మనుచు
సోమశిలాదిమహేశ్వ
ావలు లట్ల చూపుడుఁ బ్ర
మొప్పు త్రింశద్యోజనముల
భువి వెలయు లోకముల

ములును సకలలింగములు
తలోఁ జూపియును జూపిచూపి
తప్రదక్షిణమార్గగిరిని
ంగమూర్తులను దీర్థముల
ంబుఁ జూచితిగదే కలయ
కయ్యకర్మిలి నట్ల చెప్పు,
జూడంగఁ గంటి గావునను
గిరి ప్రదక్షిణము సిద్ధించె
క ప్రదక్షిణము కోట్లఫలము
త్రీశుఁ డర్మిలి దయసేసె
ప్పు మీమల్లికార్జునపండి
ంచునప్పు డద్భుతము వహింప
సర్వజ్ఞ మల్లికార్జునుఁడు
శ్యం బయ్యెఁ దదనంతరంబ
హర్షాశ్రుజలకణజాల
ఁ దొరుఁగ దోనయ్య సర్వజ్ఞ
నుఁడ శ్రీ మల్లికార్జునుఁడ
గా నుపదేశించె ననుచు
ను మహామహిము శ్రీశైల
వాచార వర్ణన సేసి
దేవు సమ్యక్కరుణాస
మహిమాహోద్ధతిఁ జేసి
శ్రీపాదకమలయుగంబు
ధన్యుఁడ నైతి మఱి యట్లుఁగాక
నికర విదిగ్ద్వారచయ వి
మధ్యప్రదిగ్ద్వారమార్గ
త్త్వద్వార మధ్యాంతర రాళ
దుర్గంబు దుర్గ దేశముల
ండ శ్రీపర్వతాగ్రాధివాస

ఁ కోట్ల నేర్పడఁజూడఁ గంటిఁ
నిక్కలయగాఁ గంటి శ్రీనగము
శ్రీఫలావాప్తులుఁ గంటి
ితార్థుండ నేనకా యనుచు
వెండియు సాష్టాంగ మెఱఁగి
బు గలగన్న భావంబు నాత్మఁ
తలపోసి తద్గిరి డిగ్గి
ి కేతెంచి వింతసంతసము
ై గురుదేవు దర్శించి యతని
్షముల కిలఁ జాఁగిలి మ్రొక్కి
తరంగుఁడై సంస్తుతి సేసి
తన పోయివచ్చినవిధము
రార విన్నప మాచరించి
పండిత మల్లికార్జునారాధ్యుఁ
రితార్థుండ నేన పోయనుచుఁ
ఁగదా పర్వతస్వామి నన్నుఁ
ంద నియట్టిశిష్యునికలిమి
ప్రసాదకటాక్షనిరీక్ష
ణామృతవార్ధి నతని నోలార్చె

——:o:——